

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využívání a realizace strukturální pomoci EU v České republice v programovacím období
2007 – 2013

Use and Realization of the EU Structural Aid in the Czech Republic in the Programming
Period 2007 – 2013

Student: Bc. Aneta Dujsíková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2011

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně. Všechny použité zdroje uvádím v příloze.

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....
Bc. Aneta Dujsíková

Děkuji Ing. Lukáši Meleckému, vedoucímu diplomové práce, za věnovaný čas a odborné připomínky a rady při tvorbě této diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	3
2 Teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a evaluace v EU	5
2.1 Úloha a význam politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	5
2.2 Principy politiky hospodářské a sociální soudržnosti	6
2.3 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovacím období 2007 – 2013	9
2.3.1 Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	9
2.3.2 Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	11
2.3.3 Programový rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	15
2.3.4 Finanční rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	18
2.4 Východiska evaluace čerpání strukturální pomoci EU v programovacím období 2007 – 2013	20
2.4.1 Obecná charakteristika evaluace a její význam.....	20
2.4.2 Hlavní evaluační kritéria a metody.....	22
2.4.3 Stádia evaluace	23
2.4.3 Rámec evaluace čerpání strukturální pomoci v EU	24
2.4.4 Rámec evaluace čerpání strukturální pomoci EU v ČR	25
3 Programový rámec strukturální pomoci EU v České republice	27
3.1 Územní členění České republiky	28
3.2 Rozdělení ČR podle cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU	29
3.3 Příprava ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU v programovacím období 2007 – 2013.....	31
3.4 Strategické programové dokumenty SF EU v ČR	33
3.4.1 Národní rozvojový plán České republiky 2007 - 2013.....	33
3.4.2 Národní strategický referenční rámec České republiky 2007 – 2013	36
3.5 Operační programové dokumenty České republiky.....	38
3.5.1 Operační programy cíle Konvergence	39
3.5.2 Operační programy cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	40
3.5.3 Operační programy cíle Evropská územní spolupráce	41
3.6 Finanční rámec strukturální pomoci EU v České republice	42

3.7 Souhrnná charakteristika vybraných operačních programů cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	44
3.7.1 Zjednodušená charakteristika vybraných operačních programů cíle Konvergence	44
3.7.2 Zjednodušená charakteristika vybraných operačních programů cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.....	51
3.7.3 Finanční alokace vybraných operačních programů.....	53
4 Analýza a hodnocení čerpání finančních prostředků strukturálních fondů EU v ČR v letech 2007 – 2010.....	56
4.1 Proces čerpání finančních prostředků SF EU v České republice.....	56
4.1.1 Vymezení základních pojmů v procesu čerpání strukturální pomoci EU	58
4.2 Shrnutí čerpání strukturální pomoci EU v ČR v programovacím období 2004 – 2006	59
4.3 Realizace Národního strategického referenčního rámce České republiky 2007 – 2010	60
4.4 Průběh čerpání strukturální pomoci EU v České republice v letech 2007 – 2010.....	65
4.4.1 Rok 2007	65
4.4.2 Rok 2008	66
4.4.3 Rok 2009	68
4.4.4 Rok 2010	69
4.5 Souhrnná evaluace vývoje čerpání finančních prostředků SF EU v České republice v období 2007 – 2010.....	71
4.6 Aktuální stav čerpání finančních prostředků SF EU v České republice	73
Závěr	74
Seznam použité literatury.....	76
Seznam zkratk	83
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	87
Seznam příloh	88

Úvod

Evropská unie v současné době představuje významné integrační seskupení v rámci světové ekonomiky. Její smysl spočívá v hlubší integraci mezi jejími 27 členskými státy, čímž se liší od klasických mezinárodních organizací. Zásadní roli v ekonomickém, sociálním a územním rozvoji sehrává politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie (EU). Tato politika je navržena tak, aby přinesla konkrétní výsledky, které podporují ekonomickou a sociální kohezi, a napomohla snížení disparit mezi jednotlivými regiony. Politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) Evropské unie se orientuje i na problematiku konkurenceschopnosti z hlediska celoevropské, národní i regionální úrovně s podporou tvorby kvalitnějších pracovních míst. Představuje tak klíčový nástroj realizace tzv. lisabonského procesu. Pripadá jí více než třetinový podíl na unijním rozpočtu a po společné zemědělské politice tvoří druhou nejvýznamnější výdajovou kategorii.

Členství v jedné z hospodářsky nejvyspělejších oblastí celého světa přináší pro jednotlivé státy řadu příležitostí. Fondy Evropské unie, jakožto nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, dávají členským státům EU nové možnosti rozvoje. Čerpání a využívání finančních prostředků strukturální pomoci Evropské unie tak nabízí České republice (ČR) jednu z klíčových možností stimulace rozvoje regionů i celého národního hospodářství. V programovacím období 2007 – 2013 je České republice v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie přiděleno přibližně 26,7 mld. EUR. V přepočtu na jednoho obyvatele to je nejvíce ze všech členských zemí Evropské unie (spolu s Estonskem a Maďarskem). Česká republika tak má k dispozici několikanásobně více prostředků než tomu bylo v předchozím programovacím období 2004 – 2006, kdy jí byla přidělena částka přibližně 2,63 mld. EUR. Úspěšné využití všech těchto nabídnutých prostředků představuje dobrý základ a zároveň výzvu pro efektivní čerpání finančních prostředků do budoucna.

Cílem diplomové práce je v teoretické rovině představení základních teoretických východisek politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a její evaluace. V praktické rovině se jedná o analýzu a hodnocení čerpání finančních prostředků strukturálních fondů (SF) EU v České republice za období 2007 – 2010.

Diplomová práce vychází z **hypotézy**, že podíl čerpaných finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v České republice v období 2007 – 2010 každoročně roste a ke konci roku 2010 zbývalo vyčerpat přibližně 50 % alokace programovacího období 2007 – 2013.

V teoretické části diplomové práce byly použity **metody** pozorování, deskripce a abstrakce. V praktické části je jako hlavní metoda použita analýza. V rámci syntézy získaných poznatků byla využita i metoda indukce.

Z hlediska **struktury** je diplomová práce rozdělena do tří obsahových kapitol, které jsou dále členěny na podkapitoly dvojí úrovně. Po první kapitole, úvodu, následuje kapitola druhá, která se zaměřuje na deskripci teoretických východisek politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie a evaluace strukturální pomoci a její rámec v Evropské unii i České republice. Druhá kapitola podrobněji teoreticky nastiňuje úlohu, význam, principy, cíle a nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie a je v ní charakterizován také její finanční a programový rámec. Ve druhé části této kapitoly je definován pojem evaluace, její význam, hlavní evaluační kritéria, metody a její jednotlivá stádia.

Následuje třetí kapitola, která charakterizuje programový rámec strukturální pomoci Evropské unie v České republice a územní členění České republiky dle nomenklatury NUTS a jednotlivých cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Podstatná část textu je věnována architektuře programových dokumentů politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v České republice a detailnější charakteristice její struktury.

Ve čtvrté kapitole, stěžejní analytické části, je prezentován proces a vývoj čerpání finančních prostředků strukturálních fondů Evropské unie v České republice v letech 2007 – 2010. Součástí je analýza realizace Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013 v období 2007 – 2010 a souhrnná evaluace finančních prostředků strukturálních fondů Evropské unie v České republice za období 2007 – 2010.

Předkládaná diplomová práce vychází z informací, které byly čerpány z dostatku kvalitních zdrojů. Použitá data pocházejí z odborné literatury, statistik a monitorovacích zpráv Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, jednotlivých strategických programových a operačních dokumentů České republiky a dokumentů Evropské komise zaměřených právě na problematiku politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie.

2 Teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a evaluace v EU

2.1 Úloha a význam politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Evropská unie v současné době představuje jednu z hospodářsky nejúspěšnějších oblastí světa. Čelí výzvám plynoucím ze zrychlující se ekonomické restrukturalizace způsobené globalizací, z uvolnění obchodu, dopadů technologické revoluce, rozvoje ekonomiky založené na znalostech, stárnoucí populace a nárůstu přistěhovalectví. V tomto integračním seskupení však stále existují mezi jednotlivými členskými státy podstatné **rozdíly**. V literatuře zabývající se problematikou soudržnosti EU se setkáváme s jejími různými vymezeními a **neexistuje jednoznačná definice tohoto pojmu**. **Soudržnost** (koheze) lze chápat jako takovou úroveň rozdílů (disparit) mezi státy, regiony nebo skupinami, které jsou politicky a společensky snesitelné¹. Čím nižší tyto disparity jsou, tím je úroveň soudržnosti vyšší a naopak. **Politiku hospodářské a sociální soudržnosti EU** lze charakterizovat jako soubor cílů, nástrojů a opatření vedoucí ke snižování a odstraňování disparit v socioekonomické úrovni regionů, podpoře konkurenceschopnosti, růstu a zaměstnanosti. Politika HSS EU realizuje aktivity regionální, strukturální i sociální politiky prostřednictvím strukturálních fondů EU a Fondu Soudržnosti (CF). Jejími prioritními hodnotami jsou **soudržnost** a **solidarita** vyspělejších (bohatších) států se zaostalými (chudšími). Zaměřuje se také např. na globalizaci, klimatické a geografické změny, energetickou bezpečnost a sociální vyčleňování. Sbližováním úrovní ekonomik členských států EU dochází ke zvyšování konkurenceschopnosti na místní, regionální i vnitrostátní úrovni, zvyšování životní úrovně obyvatel, zlepšování sociální úrovně a životního prostředí, rozvoji cestovního ruchu apod. Sbližování je také nezbytné pro fungování měnové unie.

Již v preambuli *Římských smluv* (resp. Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství) z roku 1957 se hovoří o potřebě posílit jednotu hospodářství členských států Evropských společenství (ES) a zajistit harmonický rozvoj hospodářských činností snižováním regionálních rozdílů a zmírnit zaostalost znevýhodněných oblastí. Dalším významným mezníkem bylo až přijetí *Jednotného evropského aktu* (SEA) v roce 1987, jehož cílem bylo vytvoření jednotného vnitřního trhu a hospodářská a sociální soudržnost.

¹ Molle, 2007, s. 36.

Tento dokument představoval první podstatnou revizi Římských smluv a k části III Smlouvy o Evropském hospodářském společenství (EHS) byla připojena *Hlava V Ekonomická a sociální soudržnost*. Od roku 1993, platnosti *Maastrichtské smlouvy*, je soudržnost definována jako **jeden z hlavních cílů EU**. Také na základě článku 174 Hlavy XVIII *Lisabonské smlouvy*² Evropská unie za účelem podpory harmonického vývoje rozvíjí a prosazuje svou činnost vedoucí k posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Lisabonskou smlouvou je tedy hospodářská a sociální soudržnost doplněna o **územní rozměr**. V současné době zaujímá politika hospodářské a sociální soudržnosti jedno z nejvýznamnějších postavení v rámci celkové hospodářské politiky EU. Je to politika se **sdílenými pravomocemi institucí EU** a členských států, tzn., že koordinace a harmonizace je v působnosti nadnárodních orgánů EU a její realizace spočívá v rukou jednotlivých členských států.

2.2 Principy politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Politika hospodářské a sociální soudržnosti vychází ze sedmi základních principů (zásad), které jsou zohledněny v programové a právní úpravě celého procesu poskytování strukturální pomoci. V průběhu vývoje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU (respektive regionální a strukturální politiky EU) se principy měnily. Aktuální principy jsou obsaženy v konkrétních nařízeních Rady EU. V současném programovacím období 2007 – 2013 se jedná o *Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu regionálního rozvoje, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech*. Jde o tyto principy:

- **Princip koncentrace** – jedná se o soustředění (koncentraci) úsilí, která spočívá v tom, že prostředky z fondů EU budou co nejefektivněji využívány k realizaci akcí (projektů) dle předem stanovených cílů.
- **Princip partnerství** – zahrnuje úzkou spolupráci mezi Evropskou komisí (EK) a orgány jednotlivých členských států na národní, regionální i místní úrovni. Na vnitrostátní úrovni jsou partnery např. příslušné regionální, místní, městské a jiné orgány veřejné moci, hospodářští a sociální partneři (např. hospodářské komory, odborové svazy) a další subjekty, které zastupují občanskou společnost, partneři v oblasti životního prostředí, nevládní organizace, atd. Každý členský stát určí

² Byla podepsána 13. prosince 2007 v Lisabonu a je platná od 1. prosince 2009.

nejreprezentativnější partnery na celostátní, regionální a místní úrovni v souladu s vnitrostátními pravidly a postupy. Partnerství se vztahuje k operačním programům a zahrnuje jejich přípravu, provádění, monitorování a hodnocení.³

- **Princip programování** – představuje několikaetapový víceletý proces provádění společných akcí Společenství a členských států za účelem dosahování daných cílů. Zahrnuje určení priorit, financování a systém řízení a kontroly⁴. Prostředky jsou tedy vkládány do víceletých a víceoborových programů. Vypracováním těchto programů jsou pověřeny vlády členských států, přičemž je kladen důraz na komplexní přístup k řešení problémových regionů.
- **Princip adicionality** (doplňkovosti) – jde o spolufinancování schválených akcí. Prostředky vynakládané z rozpočtu EU (strukturálních fondů) mají veřejné výdaje nebo rovnocenné strukturální výdaje členského státu pouze doplňovat, nikoli je nahrazovat. Výdaje v rámci cíle Konvergence se stanovují s ohledem na celkové makroekonomické podmínky, za kterých financování probíhá, s přihlédnutím k některým specifickým nebo výjimečným hospodářským situacím a k výdajům vynaloženým v předchozím programovacím období. Uplatňování tohoto principu ověřuje a zveřejňuje Evropská komise ve spolupráci se členskými státy.⁵
- **Princip monitorování a vyhodnocování** – jedná se o průběžné sledování a vyhodnocování prováděných opatření a celkové efektivnosti vynakládaných prostředků ve všech fázích procesu⁶. Kontroluje se věcné i finanční plnění projektu. Zpravidla se provádí předběžná kontrola před schválením projektu (ex-ante), průběžná kontrola v průběhu realizace projektu (ongoing) a kontrola ex-post po jeho ukončení (skutečné zhodnocení přínosů projektu).
- **Princip solidarity** – základem je podpora hospodářsky vyspělejších zemí ve prospěch ekonomického rozvoje a zvyšování životní úrovně států ekonomicky méně vyspělých.

³ Čl. 11 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

⁴ Čl. 10 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

⁵ Čl. 15 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

⁶ Wokoun, 2006, s. 14.

- **Princip subsidiarity** – znamená efektivní a uspokojivé naplňování cílů na nejnížší možné úrovni rozhodování. Tento princip je zakotven ve čl. 5 Smlouvy o založení Evropského společenství (Maastrichtské smlouvy).

Oproti minulému programovacímu období 2000 – 2006 jsou k uvedeným principům nově zařazeny následující zásady:

- **Územní úroveň provádění** (čl. 12 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006) – za provádění operačních programů odpovídají členské státy na příslušné územní úrovni a v souladu s institucionálním uspořádáním každého členského státu. Územní rozměr politiky hospodářské a sociální soudržnosti je jednou z hlavních oblastí, která je obsažena ve Strategických obecných zásadách Společenství (GSC).
- **Proporcionální intervence** (čl. 13 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006) – zdroje vynaložené při provádění strukturální pomoci Evropskou komisí i členským státem musí být úměrné celkové výši výdajů přidělených na operační program⁷. Proporcionalita je zohledňována při výběru ukazatelů, hodnocení, v zásadách systémů řízení a kontroly a také ve vztahu k podávání zpráv.
- **Sdílené řízení** (čl. 14 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006) – tato zásada se vztahuje k pravidlům fungování rozpočtu EU a v souladu s čl. 48 Nařízení (ES, Euratom) č. 1065/2002 se uplatňuje zásada řádného finančního řízení. V rámci sdíleného řízení Evropská komise kontroluje existenci a řádné fungování řídicích a kontrolních systémů členských států, stanovuje platební lhůty, pozastavuje platby a kontroluje úhradu předběžných plateb.⁸
- **Rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace** (čl. 16 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006) – členské země a Evropská komise zajistí podporu rovnosti žen a mužů a přijmou vhodná opatření, aby v rámci jednotlivých fází poskytování strukturální pomoci nedocházelo k diskriminaci na základně pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, světového názoru, věku, zdravotního postižení nebo sexuální orientace.
- **Udržitelný rozvoj** (čl. 17 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006) – cíle fondů jsou sledovány v rámci zásad udržitelného rozvoje, ochrany životního prostředí a zlepšování jeho kvality.⁹

⁷ Boháčková, Hrabánková, 2009, s. 55.

⁸ Tamtéž, s. 56.

⁹ Tamtéž, s. 55.

2.3 Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU v programovacím období 2007 – 2013

V roce 2004 došlo v historii Evropské unie k jejímu dosud největšímu rozšíření, a to o deset nových členských států, včetně České republiky. Toto rozšíření spolu se znatelným zpomalením hospodářského růstu zemí EU, nepříznivým demografickým vývojem v Evropě (stárnutím obyvatel, nárůstem imigrace) a přetrvávajícími regionálními disparitami v EU znamenalo jeden z hlavních důvodů reformy politiky hospodářské a sociální soudržnosti. V únoru 2004 vydala Evropská komise *Třetí zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti „Nové partnerství pro soudržnost“*, ve které je uveden návrh na změny a nový směr politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro programovací období 2007 - 2013, prioritní oblasti, cíle i hlavní principy (koncentrace, zjednodušení a decentralizace). V současném programovacím období nadále zůstává jedním z hlavních cílů EU **snížování regionálních disparit**, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných oblastí a posilování hospodářské a sociální soudržnosti.

2.3.1 Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

V programovacím období 2007 – 2013 jsou definovány tři prioritní cíle strukturálních akcí, které jsou obsaženy v kapitole II, čl. 3 Nařízení Rady (ES) 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1260/1999.

Cíl Konvergence

Spočívá v podpoře hospodářského a sociálního rozvoje a urychlení procesu konvergence nejméně rozvinutých regionů na úrovni NUTS II¹⁰ s hrubým domácím produktem (HDP) na obyvatele, měřeným paritou kupní síly, nižším než 75 % průměru EU-25. V EU se 27 členy se tento cíl dotýká 84 regionů v 18 členských státech (přibližně 154 milionů obyvatel). Na základě přechodného režimu jsou definovány tzv. *phasing-out* regiony, jejichž HDP na obyvatele, měřený paritou kupní síly, je vyšší než 75 % průměru EU-25, ale nižší než v EU-15¹¹. Tento cíl se týká dalších 16 regionů s 16,4 miliony obyvatel.

¹⁰ NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) - nomenklatura (soustava) územních statistických jednotek. Zavedena Eurostatem v roce 1988. Využívá se ke statistickému sledování socio-ekonomického vývoje, posuzování, hodnocení regionů v rámci RP EU. Upřesněna nařízením č. 1059/2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek.

¹¹ To z důvodu statistického efektu rozšíření EU.

Prostředky mohou čerpat také státy, které mají hrubý národní důchod (HND) na obyvatele nižší než 90 % průměru EU-25. Toto kritérium se vztahuje k patnácti členským státům Fondu soudržnosti. Cíl Konvergence je financován z *Evropského fondu regionálního rozvoje* (ERDF), *Evropského sociálního fondu* (ESF) a *Fondu soudržnosti*. Je zaměřen na zlepšování podmínek pro ekonomický růst a růst zaměstnanosti a podporu aktivit vedoucích ke sbližování regionů (investice do kapitálu, podpora výzkumu a vývoje, rozvoj inovací i znalostní a informační společnosti, rozšíření základní infrastruktury, ochrana životního prostředí, rozvoj udržitelného cestovního ruchu, zlepšení kvality vzdělávacích systémů, adaptace veřejné správy, kultura).

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Soustřeďuje se na podporu regionů na úrovni NUTS I nebo II, které nedosáhly na podporu v rámci cíle Konvergence, a také regionů, které v minulém programovacím období spadaly do Cíle 1 a nejsou pokryty cílem Konvergence. Jde o tzv. *phasing-in* regiony, kde se zavádí přechodná podpora z důvodu výše zmiňovaného statistického efektu. V EU o počtu 27 členských států je způsobilých 168 regionů se 314 miliony obyvatel, z nichž je 13 tzv. *phasing-in* regionů s 19 miliony obyvatel.¹² Prostředky jsou poskytovány z ERDF a ESF. Intervence v rámci tohoto cíle se týkají oblastí, jako jsou např. posilování konkurenceschopnosti, zvýšení inovací, ekonomika založená na znalostech, zvyšování investic do lidského kapitálu, podpora vzniku většího počtu kvalitnějších pracovních míst, růst kvality životního prostředí a předcházení rizikům, komunikační sítě, dostupnost základních ekonomických služeb.

Cíl Evropská územní spolupráce

Orientuje se na podporu další integrace EU prostřednictvím přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráce. V rámci posílení přeshraniční spolupráce jsou způsobilé regiony úrovně NUTS III, které se nachází podél všech vnitřních (a některých vnějších) pozemních hranic a námořních hranic, které jsou od sebe vzdáleny nejvýše 150 km. Pro účely nadnárodní spolupráce vymezila Evropská komise **třináct oblastí spolupráce**. Tyto oblasti spolupráce jsou zobrazeny na mapách uvedených v příloze 1. V rámci meziregionální spolupráce jsou vhodné všechny regiony NUTS III. Cíl Evropská územní spolupráce vychází z Iniciativy Společenství (CIP) INTERREG III a zaměřuje se na harmonický a vyvážený územní rozvoj, specifické problémy oblastí, spolupráci, výměnu

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_cs.htm, 2009.

zkušeností, vytváření sítí, podporu vědy a výzkumu, životního prostředí. Tento cíl je financován z ERDF. V příhraničních oblastech žije více než třetina obyvatel EU a všechny regiony a občané EU spadají do jedné z třinácti oblastí nadnárodní spolupráce.¹³

2.3.2 Nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

V programovacím období 2007 – 2013 jsou cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti financovány prostřednictvím dvou strukturálních fondů (Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond), Fondu soudržnosti a tří iniciativ politiky soudržnosti (Jaspers, Jessica, Jeremie). Nástroje politiky HSS EU se soustředí na snižování disparit v rozvoji a zaostalosti jednotlivých regionů EU. Základem politiky HSS EU jsou strukturální fondy, jejichž prostředky spolu s prostředky Fondu soudržnosti jsou využívány ke spolufinancování projektů na úrovni národní, regionální i místní. Strukturální fondy mohou podporovat např.:¹⁴

- Investice do základní infrastruktury (doprava, energie, telekomunikace, čištění odpadních vod),
- výzkum, rozvoj a technologické inovace,
- vzdělávání, investice do nových pracovních příležitostí,
- ochranu životního prostředí a přírodního dědictví,
- zdravotnictví,
- služby, malé a střední podnikání,
- apod.

Evropský fond regionálního rozvoje (The European Regional Development Fund - ERDF) byl založen v roce 1972, ale fakticky začal fungovat až o tři roky později. Může poskytovat prostředky v rámci všech tří cílů politiky HSS EU a z hlediska objemu finančních prostředků je největším strukturálním fondem. Podle čl. 2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu regionálního rozvoje a o zrušení Nařízení (ES) č. 1783/1999 tento fond slouží k financování pomoci zaměřené na posílení hospodářské a sociální soudržnosti tak, že vyrovnává zásadní regionální rozdíly podporou rozvoje a strukturálních změn regionálních ekonomik (včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí a zaostávajících regionů) a podporou

¹³ http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_cs.htm, 2009.

¹⁴ MMR, 2004.

přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. Financuje např. přímé podpory investic do podniků, měst a regionů, opatření technické pomoci.¹⁵

Evropský sociální fond (The European Social Fund - ESF) vznikl v roce 1957 s cílem podpory zaměstnanosti, zvyšování geografické a pracovní mobility, vytvoření a zlepšení pracovních příležitostí. Fakticky začal fungovat v roce 1958 a ve svých počátcích byl využíván při řešení problémů na vnitrostátní úrovni. V programovacím období 2007 – 2013 se jeho činnost zaměřuje na podporu zaměstnanosti, rovných příležitostí pro muže a ženy a sociálního začleňování osob, snižování nezaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů. Mezi jeho základní cíle patří např.:

- Pomoc nezaměstnaných lidem při vstupu na trh práce, rekvalifikace nezaměstnaných,
- rozvoj kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly,
- podpora začínajících osob samostatně výdělečně činných,
- sociální začleňování, pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce,
- zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce,
- boj se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce,
- celoživotní vzdělávání, rozvoj vzdělávacích programů,
- zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání.

ESF poskytuje prostředky v rámci cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

*Fond soudržnosti (The Cohesion Fund - CF)*¹⁶ byl ustaven Maastrichtskou smlouvou v roce 1993 k poskytování pomoci na národní úrovni tzv. kohezním zemím¹⁷, aby se připravily na vstup do hospodářské a měnové unie. Prostředky z tohoto fondu pouze doplňují pomoc ze strukturálních fondů. Jeho cílem je posilování hospodářské a sociální soudržnosti v zájmu podpory udržitelného rozvoje. Vztahuje se pouze na cíl Konvergence. CF financuje až 85 % způsobilých výdajů přímo vybraných operačních programů, velkých infrastrukturních projektů v oblasti životního prostředí (nad 25 mil. EUR) a dopravy

¹⁵ http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_en.htm, 2010.

¹⁶ Někdy též Kohezní fond.

¹⁷ Od 1. 5. 2004 jsou oprávněny čerpat prostředky ze CF tyto státy: Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a od 1. 1. 2007 také Bulharsko a Rumunsko.

(transevropské dopravní infrastrukturní síť – TEN, nad 50 mil. EUR). Poskytování finanční pomoci z tohoto fondu je dáno dvěma podmínkami:¹⁸

- Hrubý národní důchod na obyvatele členského státu měřený paritou kupní síly nesmí překročit 90 % průměru EU,
- členský stát musí realizovat program splňující podmínky hospodářské konvergence (program musí být v souladu s čl. 104c Smlouvy o EU, který pojednává o předcházení nadměrnému státnímu deficitu).

V tomto programovacím období je do Fondu soudržnosti alokováno 69,578 mld. EUR. Následující tabulka zobrazuje financování jednotlivých cílů prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v programovacím období 2007 – 2013.

Tabulka 2.1: Cíle a Fondy politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU 2007 - 2013

Cíl	Finanční nástroj		
Konvergence	ERDF	ESF	Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF	ESF	
Evropská územní spolupráce	ERDF		
3 cíle	3 finanční nástroje		

Zdroj: Evropská komise, 2009; vlastní úprava

Prostřednictvím spolupráce mezi *Evropskou komisí*, *Evropskou investiční bankou* (The European Investment Bank - EIB), *Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj* (The European Bank for Reconstruction and Development - EBRD) a dalšími finančními institucemi byly pro současné programovací období vytvořeny tyto tři iniciativy:

1. *Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions – JASPERS)* – představuje partnerství technické pomoci ve spolupráci s Evropskou komisí, EIB. Orientuje se na pomoc s přípravou velkých infrastrukturních projektů, které budou předloženy k poskytnutí financování v rámci v rámci ERDF a Fondu soudržnosti v oblasti životního prostředí, dopravy a transevropských sítí. Pomoc je zaměřena na úspěšné provádění politiky HSS a urychlení čerpání dostupných prostředků. Je poskytována zdarma a cílem je zvýšit množství a kvalitu projektů.¹⁹
2. *Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas – JESSICA)* – jedná se o spolupráci Evropské komise, EIB a Rozvojové banky Rady Evropy. Jejím cílem je podporovat udržitelné investice, růst a zaměstnanost v evropských městských

¹⁸ http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/procf/cf_cs.htm, 2008.

¹⁹ <http://www.jaspers-europa-info.org/index.php/how-we-work.html>, 2010.

oblastech. Existuje zde určitá podobnost s Iniciativou JEREMIE. JESSICA poskytuje rámec, prostřednictvím kterého se na základě příspěvků z programů do fondů městského rozvoje nebo holdingových fondů získávají odborné znalosti. Tyto poznatky mobilizují dodatečné úvěrové prostředky a usnadňují vztahy s pořadateli projektů, což vede k novým investicím na místní úrovni.²⁰

3. *Společné evropské zdroje pro mikropodniky a střední podniky (Joint European in Resources for Micro to Medium Enterprises – JEREMIE)* – jde o partnerskou spolupráci Evropské komise a skupiny EIB (tj. EIB a Evropský investiční fond). Cílem je zlepšit přístup k financování rozvoje podnikání. EIB se zaměřuje na pomoc orgánům odpovědným za programy soudržnosti s odstraňováním nedostatků. Nástroje jsou zaměřeny na investice do regionálních fondů soukromého a rizikového kapitálu a technickou pomoc. JEREMIE podporuje lepší přístup mikropodniků a středních podniků v městských oblastech k finančním prostředkům.²¹
4. *Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě (Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe - JASMINE)* – tato iniciativa byla zahájena v roce 2009 a je doplňkem iniciativy JEREMIE, která funguje od roku 2006. Poskytuje technickou pomoc finančním institucím poskytujícím úvěry malým a středním firmám. Účelem je, aby se staly důvěryhodnými a kvalitními finančními zprostředkovateli. Tato iniciativa se také zabývá vyhodnocováním podnikatelských projektů, které předkládají mikroúvěrové²² ústavy a podílí se na organizování školení a propagačních akcí týkajících se této iniciativy. Tyto akce jsou určeny členských zemím EU, jednotlivým regionům, bankám a mikroúvěrovým ústavům.²³ JASMINE spojuje Evropskou komisi, Evropský parlament (EP), EIB, Evropský investiční fond (EIF), veřejné i soukromé banky a síť EUROFI.²⁴

²⁰ Novotná, 2007, s. 144.

²¹ http://www.eif.org/what_we_do/jeremie/index.htm, 2010.

²² Za mikroúvěr se v EU považuje půjčka do 25 000 EUR pro samostatně výdělečně činné osoby nebo podniky s méně než deseti zaměstnanci.

²³ http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/081312_cs.htm, 2010.

²⁴ Jde o skupinu expertů zabývajících se finančními a bankovními službami v Evropě.

2.3.3 Programový rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Hospodaření s finančními zdroji v EU je založeno na jedné z hlavních zásad politiky hospodářské a sociální soudržnosti, a to **principu programování**, který zahrnuje:

- Tvorbu sedmiletého rozpočtového plánu (tzv. finanční perspektivy), který vymezuje limity a strukturu výdajů EU. Na schválení finanční perspektivy je navázáno schválení programových dokumentů a dalších odpovídajících právních předpisů,
- tvorbu programových dokumentů a legislativního rámce.

Mezi hlavní **zásady** pro tvorbu programových dokumentů patří důraz na provázanost programů s národními cíli a prioritami EU, definování intervencí pouze na úrovni priorit a monofondovost²⁵. Programová struktura v programovacím období 2007 – 2013 je tvořena následujícími dokumenty:

a) na evropské úrovni

- *Strategické obecné zásady Společenství (The Community Strategic Guidelines – CSG)* – představují rámcový strategický dokument pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti, který klade důraz na efektivní a účinnou realizaci této politiky. Tyto pokyny byly přijaty Radou Evropské unie 6. října 2006 a obsahují zásady a priority politiky HSS EU pro programovací období 2007 - 2013. Hlavním smyslem je podpora priorit Společenství tak, aby byl podpořen vyvážený a udržitelný rozvoj. Evropská komise navrhuje určité cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti, které obecně definují, jak nakládat s finančními prostředky a také do kterých regionů EU budou prostředky směřovat. Navržené cíle přijímá Rada EU a rozhoduje o nich Evropský parlament. S ohledem na obnovenou Lisabonskou strategii mezi tyto prioritní oblasti patří:
 - Zvýšení přitažlivosti členských států, regionů a měst, investování do oblastí s vysokým růstovým potenciálem, zajištění odpovídající kvality a úrovně služeb,
 - povzbuzování soukromého podnikání, růstu ekonomických znalostí, podpora inovací a nových informačních a komunikačních technologií,

²⁵ Tzn., že operační program může být financován pouze jedním strukturálním fondem.

- vytvoření většího počtu a lepších pracovních míst, větší investování do lidských zdrojů.²⁶

CSG slouží jako podklad pro sestavení národních strategických priorit (národních strategických referenčních rámců) a plánování jednotlivých členských států. Snaží se také o rovnováhu mezi cílem ekonomického růstu, zaměstnaností a územní soudržností.

b) na národní úrovni

- *Národní rozvojový plán (The National Development Plan – NDP)* – zpracování tohoto dokumentu Evropská komise nepožaduje, je tedy členskými státy zpracováván dobrovolně. Představuje hlavní strategický dokument pro nastavení systému čerpání ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro současné programovací období. Vychází ze CSG a národních strategických dokumentů jako je např. Strategie hospodářského růstu či Strategie udržitelného rozvoje. Tento programový dokument slouží také jako podkladový materiál pro vyjednávání s Evropskou komisí a jako východisko pro zpracování národního strategického referenčního rámce. Jsou v něm definovány priority daného členského státu EU v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti, identifikovány oblasti pro využití prostředků ze SF EU a Fondu soudržnosti a je zde také uvedeno zaměření jednotlivých operačních programů, nastavení systému řízení a monitorování a finanční rámec s rozdělením finančních prostředků mezi operační programy,
- *Národní strategický referenční rámec (The National Strategic Reference Framework – NSRF)* – vypracování tohoto programového dokumentu vychází z povinnosti členského státu definované v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1260/1999. Jedná se o základní strategický dokument na úrovni členského státu pro získání podpory ze SF EU a Fondu soudržnosti, který každý členský stát předkládá Evropské komisi. Je zpracován na základě CSG, národního rozvojového plánu a je v souladu i s národními strategickými dokumenty. Definuje zejména politické priority a navrhuje hlavní prováděcí principy. Tento programový dokument obsahuje část analytickou

²⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_cs.htm, 2008.

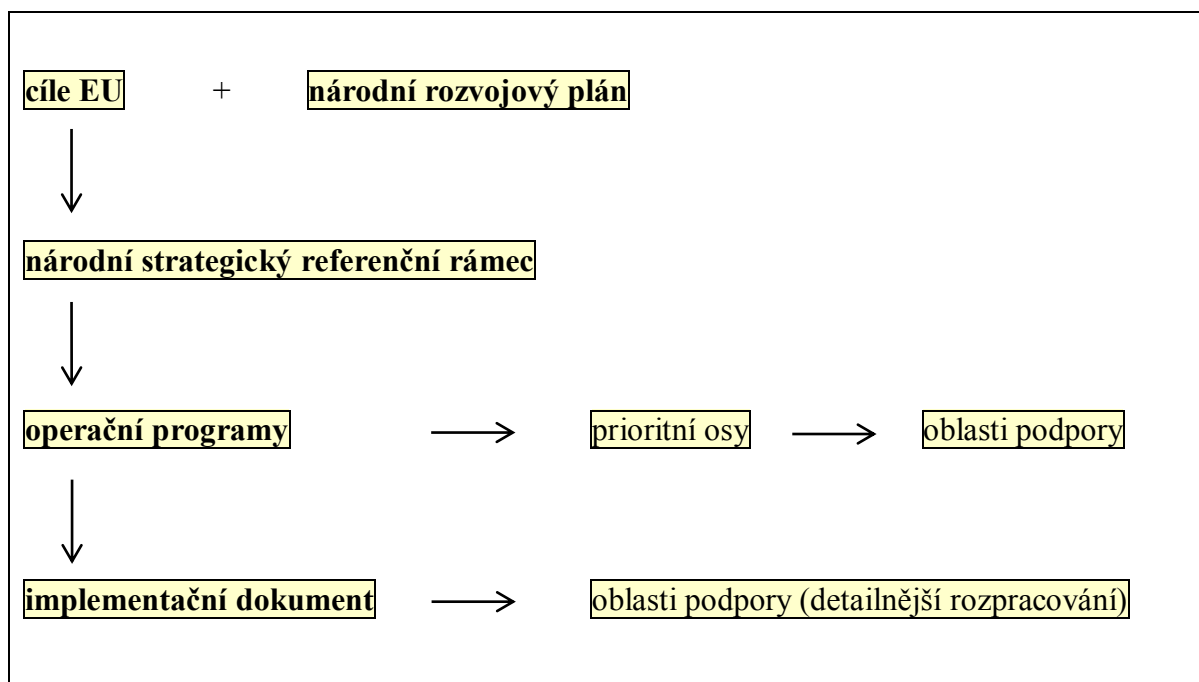
a strategickou. Analytická část zahrnuje socioekonomickou analýzu, analýzu silných a slabých stránek, analýzu regionálních disparit. Součástí strategické části je systém operačních programů (NSRF je základem pro sektorové a regionální operační programy) a indikativní finanční plán,

- *Operační programy (Operational programmes - OP)* – jedná se o strategické dokumenty, které jsou vymezeny pro určitou oblast podpory (např. infrastruktura, průmysl) a představují nástroj realizace národního strategického referenčního rámce. Schvaluje je Evropská komise a skládají se ze souboru priorit, které zahrnují oblasti podpory (tzv. opatření). Operační programy by měly být koncipovány tak, aby podporovaly cíle politiky HSS uvedené ve CSG a zároveň potřeby daných oblastí, sektorů či regionů. Musí být také ve shodě s NDP vypracovanými na základě lisabonského procesu. Platí zde princip monofondovosti²⁷. Každý operační program se vztahuje pouze na jeden ze tří cílů politiky HSS.
- *Implementační (prováděcí) dokumenty* – navazují na operační programy a obsahují podrobné informace o realizaci operačního programu (např. o jednotlivých prioritách). Na rozdíl od výše uvedených programových dokumentů nejsou předkládány Evropské komisi.

Na obrázku 2.1 je uvedeno schéma znázorňující hierarchii a členění jednotlivých programových dokumentů v současném programovacím období.

²⁷ Existuje zde výjimka společného financování programů týkajících se dopravní infrastruktury a životního prostředí z Evropského fondu regionálního rozvoje a Fondu soudržnosti.

**Obrázek 2.1: Hierarchie a členění programových dokumentů strukturální pomoci EU
v programovacím období 2007 – 2013**

Zdroj: Chvojková, Květoň a kol., 2007; vlastní úprava

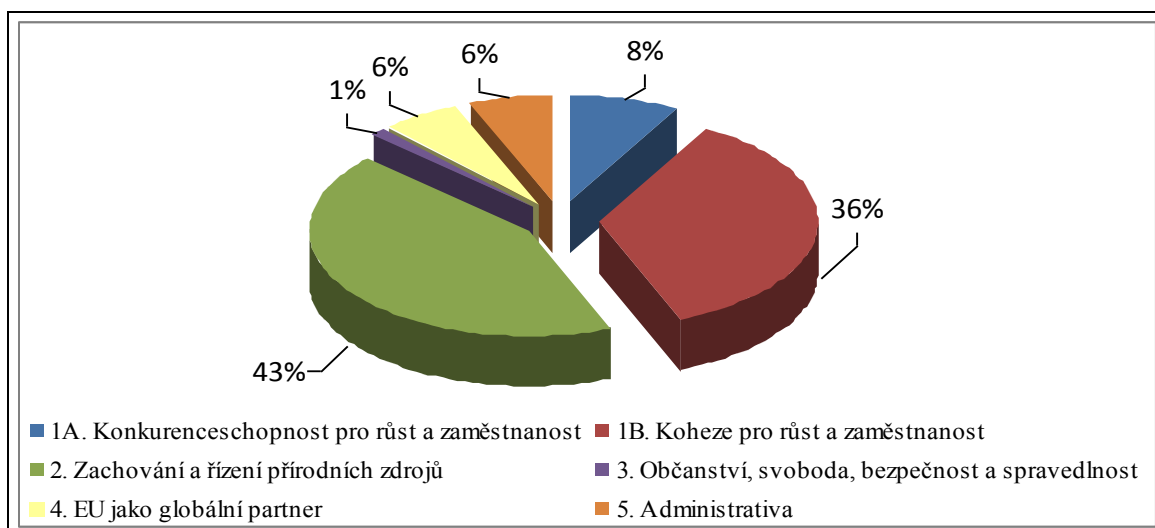
2.3.4 Finanční rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

Vytváření rozpočtového rámce politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU pro programovací období dokládá komplikovanost jednání na toto téma. První návrh Evropské komise z roku 2004 doporučil výrazně zvýšit celkovou finanční alokaci na politiku HSS (až na 342 mld. EUR). Ovšem následující jednání vyústilo v následující změny.²⁸ Finální podoba finanční perspektivy EU na programovací období 2007 – 2013 byla schválena 16. prosince 2005 na summitu Evropské rady v Bruselu. EU schválila, že v rámci tohoto sedmiletého cyklu bude hospodařit s celkovou částkou **862,36 mld. EUR**.²⁹ Z této sumy, která tvoří 1,045 % hrubého národního důchodu EU, je na politiku hospodářské a sociální soudržnosti EU vyčleněno 346,72 mld. EUR, což představuje 35,7 %. Politice hospodářské a sociální soudržnosti je tedy přidělena více než třetina finančních prostředků. Tento fakt potvrzuje, že politika HSS EU v současnosti zaujímá v rámci celé hospodářské politiky EU důležité postavení. Následující graf znázorňuje procentuální rozdělení jednotlivých položek finanční perspektivy na programovací období 2007 – 2013.

²⁸ Hájek, Novosák, 2010, s. 105.

²⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/a124d741-6db0-409b-bc11-01e1d0894b4a/Financni-perspektiva-2007%E2%80%942013>, 2010.

Graf 2.1: Finální struktura finanční perspektivy EU 2007 - 2013

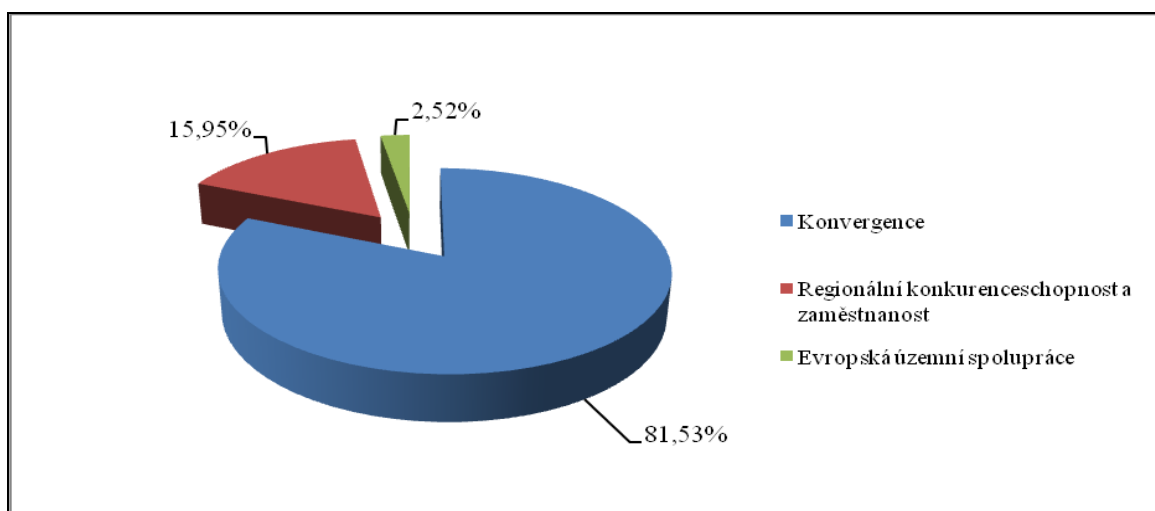

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2010; vlastní úprava

Evropská komise každoročně provádí rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých členských zemí EU, a to především na základě kritérií jako jsou počet obyvatel způsobilých regionů, prosperita státu, prosperita regionu a míra nezaměstnanosti. Poté každý stát rozhoduje o dalším podrobném rozdělení mezi jednotlivé regiony. Rozdělení finančních zdrojů pro jednotlivé členské státy EU pro období 2007 – 2013 je uvedeno v příloze 2. Největší část finančních prostředků, z celkové částky na politiku hospodářské a sociální soudržnosti, je vyčleněna na cíl Konvergence, tj. 81,53 % (283 mld. EUR). Naopak nejméně prostředků je určeno cíli Evropské územní spolupráce, a to pouze 2,52 % (8,72 mld. EUR). Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je vynaložena zbývající část 15,95 % (55 mld. EUR).³⁰ V grafu 2.2 je znázorněno rozdělení finančních prostředků podle jednotlivých cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro programovací období 2007 – 2013.

³⁰ http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_cs.htm, 2009.

Graf 2.2: Rozdělení alokací podle cílů politiky HSS v letech 2007 – 2013 (v %)

Zdroj: Evropská komise, 2010; vlastní úprava

2.4 Východiska evaluace čerpání strukturální pomoci EU v programovacím období 2007 – 2013

2.4.1 Obecná charakteristika evaluace a její význam

Evaluaci (hodnocení) můžeme charakterizovat jako proces, který zkoumá nakládání s finančními prostředky veřejných rozpočtů. Lze ji označit i jako proces sběru, zpracování, systematického, přehledného a následného vyhodnocení dat a informací s cílem učinit na základě zjištěných skutečností potřebná rozhodnutí³¹. Dle čl. 47 odst. 1 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1260/1999 je cílem evaluace:

- Zlepšit kvalitu, účinnost a provázanost pomoci z fondů EU,
- zdokonalit strategie a provádění operačních programů,
- identifikovat strukturální problémy členských států s ohledem na udržitelný rozvoj a právní předpisy Společenství týkající se vlivů na životní prostředí.

Aby byla evaluace maximálně přínosná, je důležitým cílem koordinace časových cyklů jednotlivých evaluací s časovými cykly programů a cykly politickými. Je třeba také identifikovat zúčastněné aktéry a zahrnout do hodnocení i jejich zájmy. Evaluace je měřítkem nejen toho, zda program splnil své cíle, ale rovněž ukazuje, zda byly prostředky konkrétního programu využívány efektivně či naopak. Zajišťuje včasné

³¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluacni-cinnost-2>, 2010.

zpětné vazby a poskytuje základ pro posouzení pravděpodobných dopadů programů. Nevýhodou může být, že při velkém rozsahu činností programů se evaluace může stát nepřehledným, složitým a časově náročným procesem.³² Hodnocení může být vykonáváno interními evaluátory či nezávislým externím evaluačním týmem, která sestává ze specializovaných expertů. Dle čl. 47 odst. 3 odpovídá za hodnocení členský stát, nebo Evropská komise v souladu se zásadou proporcionality. Rozsah evaluace může být specifikován v následujících čtyřech aspektech:³³

- Institucionálním (evropská, národní, místní úroveň),
- časovém (zamýšlené časové období),
- odvětvovém (např. sociální, průmyslový, zemědělský)
- geografickém (daná část Evropy, region, město).

Hodnocení prochází různými fázemi, kterými jsou např. určování rozsahu evaluace, vyhledávání informací, analýza získaných dat, tvorba evaluačních závěrů nebo sdělování výsledků hodnocení. Výstupy hodnocení jsou uveřejňovány prostřednictvím internetu, umisťovány do veřejně přístupné databáze uskutečněných evaluací a poskytovány zájemcům o tuto problematiku (např. tvůrcům politik, řídicím pracovníkům a administrátorům programů, občanům). Výstupy evaluací mohou sloužit např. jako:³⁴

- Vstupní informace pro provádění budoucích, následných a podrobnějších evaluací,
- doklad účelnosti strukturálních zásahů,
- doklad o pokroku a kvalitě fungování implementace programů,
- podklad pro včasnou nápravu problémů,
- podklad pro návrhy zlepšení implementace strukturální pomoci.

³² World Bank, 2004, s. 10.

³³ MMR, 2005, s. 17.

³⁴ MMR, 2006, s. 12.

2.4.2 Hlavní evaluační kritéria a metody

Literatura věnující se problematice evaluace vymezuje **pět základních principů**, kterými se hodnocení řídí. Mezi tyto hlavní evaluační kritéria můžeme zařadit následující principy:³⁵

1. **Relevance** (věcnost) – vyjadřuje, do jaké míry cíle programů odpovídají potřebám a prioritám na národní úrovni. Evaluace by měla odpovídat na otázku, jaké jsou konkrétní vlivy programů na změny v socioekonomickém prostředí.
2. **Účinnost** – charakterizuje, zda bylo dosaženo formulovaných operačních i finančních cílů programů, jakých užitků bylo dosaženo, jaké nastaly problémy a zda na ně působily vnější vlivy. Princip účinnosti je v praxi naplňován kontrolou výkonnostních ukazatelů, které jsou měřítkem vstupů, výstupů, výsledků a dopadů programů.³⁶
3. **Efektivita** – posuzuje se na základě srovnání výsledků (dopadů) programů a jejich použitých zdrojů. S kritériem efektivity souvisí pojmy, jako jsou hospodárnost či minimalizace nákladů.
4. **Užitečnost** – kritérium užitečnosti hodnotí kvalitativní i kvantitativní dopady programů na cílovou skupinu také ve vztahu k širším socioekonomickým potřebám.
5. **Udržitelnost** – určuje do jaké míry lze očekávat, že změny, dopady či přínosy budou trvat i po skončení programů.

Důležitou roli v celém evaluačním procesu hraje výběr správných metod evaluace. Při výběru vhodných metod je rozhodujícím kritériem získání maximálního množství informací. Samotný výběr je ovlivněn řadou aspektů:³⁷

- Spolehlivostí programové teorie,
- úrovní shody mezi zúčastněnými subjekty,
- stádiem programového cyklu,
- typem hodnocení programů,
- tématem programové intervence.

³⁵ MMR, 2005, s. 20.

³⁶ World Bank, 2004, s. 6.

³⁷ MMR, 2005, s. 22.

Je důležité, aby byly vybrány takové metody, které pomáhají zodpovědět specifické otázky evaluace. Každá z nabízených metod evaluace má své klady i zápory, a proto není vhodné se spoléhat pouze na jednu metodu. Z tohoto důvodu lze kvalitnějších výsledků dosáhnout pomocí tzv. **triangulace** (tj. použití kombinace více metod, nahlížení na fakta z různých úhlů).³⁸ V následující tabulce je uveden přehled evaluačních metod a technik celkového a hloubkového hodnocení v různých fázích evaluačního procesu.

Tabulka 2.2: Metody evaluace programových dokumentů

Celková evaluace programu	strukturace evaluace	<i>SWOT analýza</i>
	zachycení změn	<i>rozhovor</i>
		<i>focus group</i>
		<i>případová studie</i>
	analýza dat	<i>analýza vstupů – výstupů</i>
		<i>panely expertů</i>
		<i>multikriteriální analýza</i>
Hloubková evaluace jednotlivých evaluačních otázek	strukturace evaluace	<i>logický rámec</i>
	zachycení změn	<i>dotazníkové šetření</i>
		<i>pozorování</i>
	analýza dat	<i>DEPLHI</i>
		<i>regresní analýza</i>
	vytváření závěrů	<i>benchmarking</i>
		<i>analýza nákladů a přínosů</i>

Zdroj: MMR, 2005, s. 58; vlastní úprava

2.4.3 Stádia evaluace

Mezi základní stádia hodnocení programových dokumentů programovacího období 2007 – 2013 patří:³⁹

- **Hodnocení ex-ante** – jedná se o hodnocení předběžné. Je vypracováváno s cílem zlepšit připravované programové dokumenty a je zaměřeno na optimalizaci přidělování rozpočtových zdrojů v rámci operačních programů a na zlepšování kvality procesu programování.
- **Hodnocení průběžné** – toto průběžné hodnocení zahrnuje:
 - *hodnocení ad hoc*, které se provádí v souvislosti s monitorováním operačních programů, a to v případě pokud monitoring odhalí odchylku od původně stanovených priorit,
 - *hodnocení ongoing*, jež je vypracováváno plánovaně a slouží pro zlepšení systému implementace operačních programů,

³⁸ MMR, 2005, s. 45.

³⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluacni-cinnost-2/Ramec-evaluace-v-Ceske-republice-v-obdobi-2007-201>.

- *hodnocení souhrnné*, které slouží ke zpracování strategických zpráv jednotlivých členských států o příspěvku z operačních programů.
- **Hodnocení ex-post** – toto hodnocení je následné, po skončení implementačního období, kdy členské státy a řídící orgány programů úzce spolupracují s Evropskou komisí a společně zkoumají příspěvek operačních programů, socioekonomický dopad, využití zdrojů, efektivitu i účinnost programování.

2.4.4 Rámec evaluace čerpání strukturální pomoci v EU

Evaluace v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti je součástí **programového cyklu** strukturální pomoci EU. Evaluační aktivity politiky HSS EU jsou v programovacím období 2007 – 2013 legislativně zakotveny v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu regionálního rozvoje, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999. V tomto nařízení je hodnocení vymezeno čl. 47 – 49 hlavy IV, kapitoly I. Charakter evaluace může být **strategické** nebo **operativní povahy**. Strategický přístup se využívá za účelem posouzení vývoje programu ve vztahu k prioritám EU a členských států a strategický přístup podporuje monitoring operačního programu. V jednotlivých členských zemích je evaluace prováděna jiným subjektem (odborníky, interními či externími subjekty) a její výsledky je nutno zveřejňovat. Dle čl. 45 odst. 4 Nařízení č. 1083/2006 je evaluace spolufinancována z rozpočtu na technickou pomoc. V rámci nově definovaných tří cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro současné programovací období mohou být prováděny různé typy evaluací:⁴⁰

- Cíl Konvergence – u každého operačního programu provádí členský stát **hodnocení ex-ante**.
- Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – členské státy provádí **hodnocení ex-ante** buď jednotlivých operačních programů, nebo všech operačních programů dohromady, nebo hodnotí jednotlivé fondy, jednotlivé priority.
- Cíl Evropská územní spolupráce – členské státy společně provádí **ex-ante** hodnocení každého nebo více operačních programů.

⁴⁰ Čl. 48 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

Evropská komise vypracovává ve spolupráci se členskými státy hodnocení **ex-post**, které se provádí pro každý cíl zvlášť a týká se všech operačních programů. Je zkoumán rozsah využití zdrojů, účinnost, efektivita programování a také socioekonomický dopad. Účelem hodnocení Evropské komise je vypracování závěrů pro politiku HSS EU. V tomto programovacím období musí být hodnocení ex-post dokončeno do 31. 12. 2015⁴¹.

2.4.5 Rámec evaluace čerpání strukturální pomoci EU v ČR

Rámec evaluace čerpání strukturální pomoci EU v České republice v programovacím období 2007 – 2013 vychází ze zkušeností národních orgánů odpovědných za implementaci programových dokumentů z minulého zkráceného programovacího období 2004 – 2006, ve kterém pro ně evaluace představovala zcela novou disciplínu. Základem provádění evaluace v České republice jsou články 47 – 49 Nařízení rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1260/1999. Hlavní východiska pro uskutečňování evaluace strukturální pomoci v ČR v tomto programovacím období představují Národní rozvojový plán ČR 2007 - 2013, Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013, doporučení vydávaná Evropskou komisí (tzv. *Working Papers*) a metodická příručka pro provádění evaluace „*The Evaluation of Socio-Economic Development – The Guide*“. Hodnocení jsou zpracovávána před daným programovacím obdobím (ex-ante), během programovacího období (ad hoc, ongoing, souhrnné hodnocení) a také po jeho skončení (ex-post)⁴². Za provádění evaluace NSRF odpovídá *Národní orgán pro koordinaci* (NOK) a za zajištění evaluace operačních programů odpovídají jednotlivé řídicí programy operačních programů. Tyto orgány jsou odpovědné také za dodržování pravidla $n + 3$ ⁴³ a $n + 2$. **Evaluační plány, evaluační metody** a např. zásadní evaluační projekty jsou projednávány s Generálním ředitelstvím pro regionální politiku, jež působí v rámci Evropské komise. Pro získání nároku na spolufinancování evaluace z EU (z rozpočtu technické pomoci) i státního rozpočtu je nutné předložení a schválení projektových žádostí.

⁴¹ A to na základě uplatnění pravidla N+2 (tzn., že roční závazek musí být členskými státy vyčerpán do konce druhého roku, který následuje po roce přijetí závazku).

⁴² Podrobnější charakteristika těchto stádií evaluace je uvedena v kapitole 2.3.2.

⁴³ Toto pravidlo znamená, že roční závazek musí být členskou zemí vyčerpán do konce třetího roku, který následuje po roce přijetí závazku.

Evaluace představuje velmi důležitou součást řízení a koordinace při implementaci Národního strategického referenčního rámce ČR. Hlavní činnosti na úrovni NSRF plní evaluační pracoviště NSRF Ministerstva pro místní rozvoj ČR (MMR) tzv. *evaluační jednotka*, která je vytvořena v rámci Národního orgánu pro koordinaci a plní činnosti týkající se tvorby, provádění a zajišťování evaluačního plánu NSRF, jeho realizace, aktualizace, vyhodnocování, předkládání výsledků monitorovacímu výboru, veřejnosti, vládě ČR a Evropské komisi. Evaluační jednotka vytváří evaluační plán, který představuje první krok přípravy evaluačního procesu a vypracovává se na celou dobu programovacího období. Plán je každoročně aktualizován a detailně rozpracováván na nejbližší kalendářní rok. V evaluačním plánu jsou zahrnuty evaluační aktivity, které se orientují na zlepšení strategie a řízení implementace strukturální pomoci. Jedná se zejména o ex-ante evaluace pro příští programovací období, ongoing evaluace a souhrnné evaluace pro strategické zprávy. Pro programovací období 2007 – 2013 byl tedy Národním orgánem pro koordinaci vydán Evaluační plán Národního strategického referenčního rámce ČR pro období 2007 – 2013. Vedle evaluační jednotky zde působí Pracovní skupina pro evaluaci NSRF, která plní úlohu poradního, koordinačního a oponentního orgánu. Evaluační plány operačních programů se po projednání v *Pracovní skupině NSRF* pro evaluace a po schválení příslušnými monitorovacími výbory stávají součástí celonárodních evaluačních plánů zpracovávaných evaluační jednotkou NSRF.⁴⁴

⁴⁴ MMR, 2006, s. 5.

3 Programový rámec strukturální pomoci EU v České republice

Příprava národní strategie realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU pro programovací období 2007 – 2013 v České republice začala po uveřejnění legislativního rámce politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a finanční perspektivy na léta 2007 – 2013. Při vzniku strategie politiky hospodářské a sociální soudržnosti je nutné vycházet ze Strategických obecných zásad Společenství EU, které definují strategické a dlouhodobé priority, a cílů České republiky. Pro současné programovací období byly v České republice vytvořeny dva typy programových dokumentů – **strategické** programové dokumenty a **operační** programy.⁴⁵ Mezi základní výchozí dokumenty při formování těchto dokumentů patří např. Národní program reforem České republiky na léta 2005 – 2008, Strategie udržitelného rozvoje České republiky, Strategie hospodářského růstu České republiky, Strategie regionálního rozvoje České republiky, apod.⁴⁶ Struktura programových dokumentů strukturálních fondů České republiky je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 3.1: Architektura programových dokumentů politiky HSS EU v ČR 2007 - 2013

Strategické programové dokumenty		Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013
		Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013
Operační programy	Tematické	Operační program Doprava
		Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
		Operační program Podnikání a inovace
		Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
		Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
		Operační program Životní prostředí
		Operační program Technická pomoc
		Integrovaný operační program
		Regionální
	Regionální operační program NUTS II Severovýchod	
	Regionální operační program NUTS II Severozápad	
	Regionální operační program NUTS II Jihovýchod	
	Regionální operační program NUTS II Jihozápad	
	Regionální operační program NUTS II Střední Morava	
	Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko	
Operační programy hlavního města Prahy		Operační program Praha Konkurenceschopnost
		Operační program Praha Adaptabilita
Programové dokumenty cíle Evropská územní spolupráce		Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
		Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
		Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
		Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
		Operační program Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko

⁴⁵ Jetmar, 2007, s 1.

⁴⁶ Tyto dokumenty byly doplněny o další sektorové a regionální koncepce a strategie.

Operační programy meziregionální spolupráce	Operační program Meziregionální spolupráce
Operační programy nadnárodní spolupráce	Operační program Nadnárodní spolupráce
Síťové operační programové dokumenty	INTERACT II
	ESPON 2013

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013>, 2011; vlastní úprava

3.1 Územní členění České republiky

Dne 26. října 1998 Vláda České republiky usnesením č. 707⁴⁷ doporučila předsedovi Českého statistického úřadu (ČSÚ), aby po konzultaci s Evropským statistickým úřadem (Eurostatem) vymezil statistické územní jednotky NUTS⁴⁸ na území České republiky. Po dohodě s Eurostatem a jeho konzultaci s Evropskou komisí byl návrh na vymezení územních statistických jednotek v České republice pro statistické a analytické potřeby EU přijat 22. ledna 1999.⁴⁹ Klasifikace NUTS byla zavedena Eurostatem v roce 1988 a je upřesněna Nařízením č. 1059/2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek. Má celkem šest úrovní a používá se pro:⁵⁰

- Sběr, přípravu a harmonizaci regionálních statistik členských států EU,
- sociálně-ekonomickou analýzu regionů a určování dopadů politiky soudržnosti v rámci EU,
- poskytování pomoci ze strukturálních fondů EU takto definovaným jednotkám, které spadají pod jednotlivé cíle politiky soudržnosti EU.

Rozdíly v ekonomické úrovni jednotlivých regionů jsou podstatně vyšší než disparity na úrovni jednotlivých členských států EU a je tedy potřeba, aby bylo dosaženo srovnatelnosti daných sledovaných statistických celků. Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU je především orientována na územní celky, jejichž počet obyvatel se pohybuje v rozmezí 800 000 – 3 000 000⁵¹. Z tohoto důvodu byly vytvořeny tzv. **regiony soudržnosti**. Na úrovni NUTS 0 se nachází Česká republika. Úroveň NUTS I tvoří území České republiky, které je rozděleno na osm regionů soudržnosti na úrovni NUTS II a čtrnáct krajů (NUTS III). Na další úrovni v hierarchii členění jsou tzv. místní administrativní jednotky (LAU). Jedná se o 76 okresů a 15 pražských obvodů (LAU I) a 6249 obcí (LAU II).

⁴⁷ Toto usnesení se týkalo návrhu na vymezení územních jednotek NUTS v České republice.

⁴⁸ NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) - nomenklatura (soustava) územních statistických jednotek.

⁴⁹ http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vymezeni_uzemnich_jednotek_nuts_v_cr_pro_potreby, 2007.

⁵⁰ Institut pro evropskou politiku EUROPEUM, 2003, s. 9.

⁵¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>, 2011.

Následující tabulka zobrazuje územní členění České republiky dle klasifikace NUTS 0 - III.

Tabulka 3.2: Regionální uspořádání České republiky podle klasifikace NUTS

NUTS 0	NUTS I	NUTS II	NUTS III
Česká republika	území České republiky	Praha	Hlavní město Praha
		Střední Čechy	Středočeský kraj
		Severovýchod	Liberecký kraj
			Královéhradecký kraj
			Pardubický kraj
		Severozápad	Ústecký kraj
			Karlovarský kraj
		Jihovýchod	Vysočina
			Jihomoravský kraj
		Jihozápad	Plzeňský kraj
			Jihočeský kraj
		Střední Morava	Olomoucký kraj
			Zlínský kraj
		Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj

Zdroj: Český statistický úřad, 2011; vlastní úprava

3.2 Rozdělení ČR podle cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU

V programovacím období 2007 – 2013 jsou definovány tři prioritní cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Jedná se o cíl Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce.⁵²

Cíl Konvergence spočívá v podpoře hospodářského a sociálního rozvoje nejméně rozvinutých regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem na obyvatele měřený paritou kupní síly nižším než 75 % průměru EU-25. Tento cíl je financován z ERDF, ESF a Fondu soudržnosti. Území České republiky je stejně jako v minulém zkráceném programovacím období 2004 - 2006⁵³ rozděleno na osm regionů soudržnosti, které odpovídají úrovni správního členění NUTS II. Regiony se skládají z jednoho nebo více krajů České republiky a slouží k efektivnímu získávání prostředků ze strukturálních fondů EU (ERDF a ESF).⁵⁴ Na obrázku 3.1 jsou graficky znázorněny jednotlivé regiony soudržnosti České republiky, které jsou způsobilé pro cíl Konvergence. Jedná se o tyto

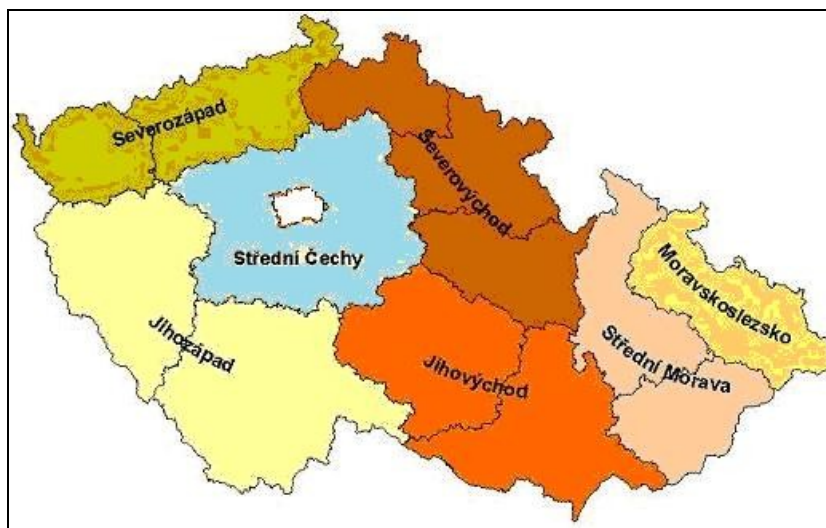
⁵² Viz kapitola 2.3.1.

⁵³ Minulé programovací období politiky soudržnosti EU bylo vymezeno na léta 2000 – 2006. Pro Českou republiku však začalo platit až o čtyři roky později, a to z důvodu jejího přistoupení do EU 1. května 2004.

⁵⁴ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>, 2011.

regiony soudržnosti: Jihovýchod, Jihozápad, Moravskoslezsko, Severovýchod, Severozápad, Střední Čechy a Střední Morava.

Obrázek 3.1: Způsobilé regiony soudržnosti České republiky v cíli Konvergence

Zdroj: www.nvf.cz/phare/dokumenty2003/mapa.doc, 2011; vlastní úprava

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost se soustřeďuje na podporu regionů na úrovni NUTS I nebo II, které nedosáhly na podporu v rámci cíle Konvergence, a také regionů, které v minulém programovacím období 2000 – 2006 spadaly do Cíle 1 a nejsou pokryty cílem Konvergence. Prostředky jsou poskytovány z Evropského fondu regionálního rozvoje a Evropského sociálního fondu. Uvedené podmínky v České republice splňuje pouze hlavní město Praha.

Cíl Evropská územní spolupráce se orientuje na podporu další integrace EU prostřednictvím přeshraniční, mezinárodní a meziregionální spolupráce. V rámci posílení přeshraniční spolupráce jsou způsobilé regiony úrovně NUTS III, které se nachází podél všech vnitřních (a některých vnějších) pozemních hranic a námořních hranic, které jsou od sebe vzdáleny nejvýše 150 km. Tento cíl je financován z ERDF a v České republice je způsobilých dvanáct krajů kromě Prahy a Středočeského kraje. Na obrázku 3.2 jsou vyobrazeny způsobilé kraje ČR cíle Evropské územní spolupráce.

Obrázek 3.2: Způsobilé kraje České republiky v cíli Evropská územní spolupráce

Zdroj: http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/czech/crossborder/index_en.htm, 2011; vlastní úprava

3.3 Příprava ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU v programovacím období 2007 – 2013

Programování začíná ve všech členských státech EU přibližně dva roky před koncem stávajícího programovacího období. 2. března 2005 Vláda České republiky usnesením Vlády ČR č. 245 přijala dokument s názvem *Postup přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU v letech 2007 – 2013*. Byl tak schválen harmonogram postupu přípravy programových dokumentů pro plánovací období 2007 – 2013 a také hlavní principy přípravy programových dokumentů. Mezi prioritní oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v ČR patří:⁵⁵

- Podnikání,
- lidské zdroje a vysoké školy,
- inovace a znalostní ekonomika,
- dostupnost a infrastruktura,
- řešení regionálních disparit.

11. března 2005 bylo vyhlášeno výběrové řízení na realizaci projektu⁵⁶, jehož cílem bylo vytvořit dokument s názvem *Národní rozvojový plán České republiky 2007 – 2013*. V listopadu 2005 bylo navrženo zaměření všech operačních programů a v prosinci 2005 byl vytvořen první návrh *Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013*,

⁵⁵ Usnesení Vlády ČR č. 245/2005.

⁵⁶ Jednalo se o projekt „2p/05 – Příprava národních programových dokumentů ČR pro programovací období 2007 – 2013“.

který Vláda České republiky vzala na vědomí. V únoru 2006 byla připravena konečná podoba všech operačních programů a usnesením Vlády ČR č. 175/2006 byl vzat na vědomí nový Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013. Oficiálně však tento dokument nebyl dosud schválen. V březnu 2006 byl připraven k předložení Evropské komisi a jejímu posouzení první verze Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013. V té době došlo také k předložení operačních programů ČR Evropské komisi. Jako východisko pro jednání s Evropskou komisí o Národním strategickém referenčním rámci ČR 2007 – 2013, operačních programech a pro dopracování konečných verzí operačních programů schválila v květnu 2006 Vláda ČR rozložení finančních prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti mezi operační programy. **V listopadu 2006** došlo ke schválení Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013 a systému operačních programů **Vládou ČR**. 20. listopadu 2006 byly oba dokumenty předloženy ke schválení Evropské komisi a započal tak proces jejich formálního vyjednávání a schvalování. V prosinci 2006 byla schválena 5. verze NSRF ČR 2007 – 2013 Vládou ČR. V březnu 2006 byla předána k posouzení již 6. verze NSRF ČR 2007 – 2013, jež byla oficiálně přijata **Evropskou komisí 27. 7. 2007**. V lednu 2007 měla v České republice oficiálně začít realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU - tohoto cíle však nebylo dosaženo. Jednotlivé operační programy mohou být schváleny a realizovány až po přijetí Národního strategického referenčního rámce Evropskou komisí. Do konce roku 2007 bylo však schváleno pouze 21 z celkem 26 operačních programů⁵⁷. Zbývající operační programy⁵⁸ byly schváleny až v průběhu roku 2008. Zvláštní výjimkou je skutečnost, že pouze v České republice byly všechny regionální operační programy schváleny již v prosinci 2007.

V rámci programování vznikly nové instituce, které připravily nové potřebné dokumenty. Hlavním oficiálním partnerem Evropské komise, který zajišťoval celkovou koordinaci přípravy i zpracování Národního rozvojového plánu ČR 2007 – 2013 a Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013, bylo Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky⁵⁹. Usnesením Vlády ČR č. 1180 ze dne 22. října 2007⁶⁰ byl zřízen *Řídící a koordinační výbor (ŘKV)* pro potřeby koordinace přípravy a realizace programů v oblasti strukturální pomoci poskytované v České republice v programovacím období

⁵⁷ Pouze Česká republika a Itálie byly dva členské státy, které neměly schváleny všechny operační programy do konce roku 2007.

⁵⁸ Jednalo se o Operační program Výzkum a vývoj pro inovace, Praha Konkurenceschopnost, Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, Nadnárodní spolupráce „Středovýchodní Evropa“ a Mezuregionální spolupráce.

⁵⁹ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v průběhu programovacího období předkládá Evropské komisi zprávy o realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v České republice.

⁶⁰ Na základě §18 zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

2007 – 2013. Výbor plní funkci monitorovacího výboru na úrovni Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013 a má k dispozici několik pracovních skupin. Jsou v něm zastoupeny např. orgány státní správy, jednotlivé regiony soudržnosti ČR, Český statistický úřad, hospodářské komory, vysoké školy, podnikatelé, neziskový sektor, vysoké školy atd. Řídící a koordinační výbor projednává a doporučuje finanční a věcné změny schválených programů, projednává návrhy a změny postupů a pravidel pro realizaci politiky HSS, zajišťuje soulad programových dokumentů s ostatními politikami EU.⁶¹

3.4 Strategické programové dokumenty SF EU v ČR

Obecně strategické dokumenty představují základní dlouhodobé dokumenty, které orientují rozvoj různých sektorů na národní, regionální a lokální úrovni. Za základní rámcový strategický dokument v oblasti politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU je považován dokument *Strategické obecné zásady Společenství*, který slouží jako podklad při sestavování národních strategických priorit jednotlivých členských států EU.⁶² V České republice se jedná o *Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013* a *Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013*. Evropská komise v tomto programovacím období již nevyžaduje zpracování programového dodatku a národního rozvojového plánu, ale i přesto bylo v České republice usnesením Vlády ČR č. 245/2005 rozhodnuto o aktualizaci Národního rozvojového plánu ČR 2004 – 2006. Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013 a Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 jsou logicky provázány a věcně i časově na sebe navazují.

3.4.1 Národní rozvojový plán České republiky 2007 - 2013

Práce na aktualizovaném Národním rozvojovém plánu ČR 2007 – 2013 byly zahájeny v polovině roku 2005. První pracovní návrh, který zpracoval expertní tým Řídícího a koordinačního výboru, byl prezentován 16. ledna 2006 a 22. ledna 2006 jej projednala vláda České republiky.⁶³ Při zpracovávání tohoto dokumentu byly reflektovány zkušenosti z přípravy předchozího Národního rozvojového plánu ČR 2004 – 2006, Rámce podpory Společenství ČR 2004 – 2006 (RPS) a dosavadních zkušeností s čerpáním

⁶¹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Koordinace-OP/Ridici-a-koordinacni-vybor>, 2011.

⁶² http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_cs.htm, 2011.

⁶³ <http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2006/Narodni-rozvojovy-plan-CR-2007-2013--Budoucnost-pr>, 2006.

finančních prostředků ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti. Jak již bylo uvedeno, základním východiskem při sestavování plánu jsou Strategické obecné zásady Společenství a dále se tento rozvojový plán opírá o řadu dalších dokumentů, které jsou uvedeny v příloze 3. Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013 definuje strategii rozvoje České republiky pro toto programovací období, popisuje nastavení systému koordinace politiky HSS a představuje východisko pro sestavení Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013.⁶⁴ Strategie Národního rozvojového plánu ČR 2007 – 2013 má regionální a multisektorový charakter a je vytvořena v souladu s makroekonomickými cíli EU i ČR.⁶⁵ Mezi **hodnotová východiska strategie** Národního rozvojového plánu ČR 2007 – 2013 lze zařadit:⁶⁶

- Udržitelný rozvoj ve všech jeho dimenzích (ekonomické, sociální a environmentální),
- ekonomickou soudržnost (snižování disparit v ekonomické výkonnosti mezi členskými státy a regiony),
- sociální soudržnost (zaměřená na kvalitu života obyvatel),
- územní soudržnost usilující o komplexní přístup k rozvoji území,
- konkurenceschopnost spojená s modernizačním úsilím EU (Lisabonský proces).

Kombinací tří pilířů (posílením konkurenceschopnosti České republiky, sociální soudržnosti a vyváženého a harmonického rozvoje regionů) lze dosáhnout udržitelného růstu, který bude vyšší než průměr EU.⁶⁷ **Globálním cílem** uvedeným v Národním rozvojovém plánu ČR 2007 – 2013 je **přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel**. Mimo to jsou stanoveny čtyři strategické cíle, které jsou rozpracovány do čtyř prioritních os. Schéma strategických cílů a prioritních os je uvedeno na obrázku 3.3.

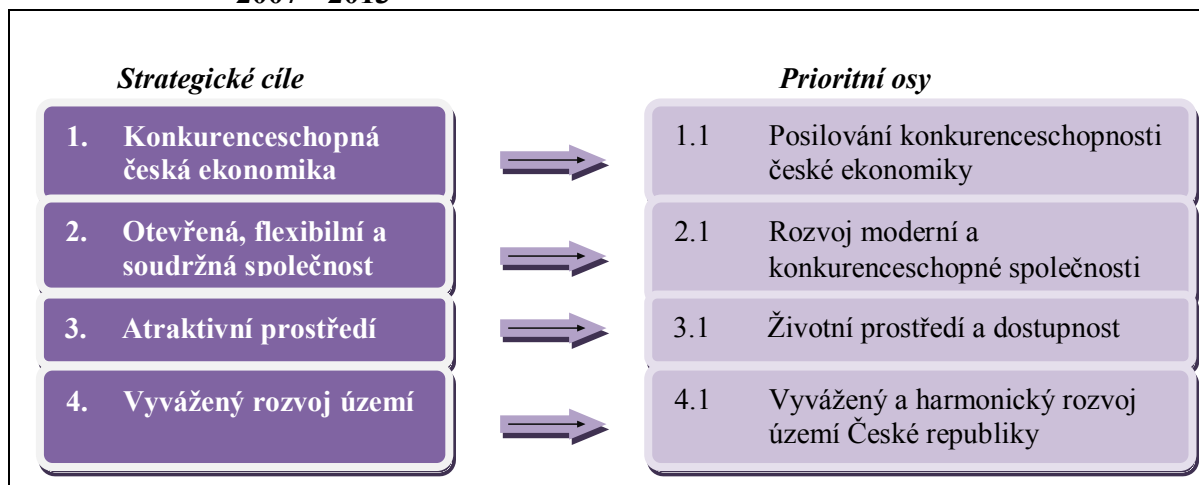
⁶⁴ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/Dokumenty/Strategicke-dokumenty/Narodni-rozvojovy-plan-Ceske-republiky-2007-2013>, 2011.

⁶⁵ MMR, 2006, s. 127.

⁶⁶ Wokoun, Jetmar, 2006, s.3.

⁶⁷ MMR, 2006, s. 127.

Obrázek 3.3: Strategické cíle a prioritní osy Národního rozvojového plánu ČR 2007 - 2013

Zdroj: MMR, 2006; vlastní úprava

Stanovené strategické cíle a jim odpovídající prioritní osy jsou naplňovány prostřednictvím priorit, jež jsou zobrazeny v níže uvedeném obrázku.

Obrázek 3.4: Prioritní osy Národního rozvojového plánu ČR 2007 - 2013

Zdroj: MMR, 2006; vlastní úprava

3.4.2 Národní strategický referenční rámec České republiky 2007 – 2013

Na rozdíl od národního rozvojového plánu Evropská komise vyžaduje na základě Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1260/1999 vypracování národního strategického referenčního rámce všemi členskými státy EU. Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 vymezuje základní rozvojovou strategii a prioritní oblasti na úrovni České republiky (státu) a je základem pro sektorové a regionální operační programy. NSRF České republiky 2007 – 2013 byl zpracován v první řadě na základě priorit Evropské unie uvedených ve Strategických obecných zásadách Společenství a Národního rozvojového plánu ČR 2007 – 2013. Ovšem velmi důležitou roli hrají i další evropské a domácí strategické dokumenty jako je např. Strategie udržitelného růstu ČR, Strategie udržitelného rozvoje ČR či Strategie regionálního rozvoje ČR.⁶⁸ Základní strategie, cíle a priority operačních programů byly definovány s ohledem na dosavadní potřeby České republiky a Evropské unie, které byly v globálním měřítku vystaveny zvýšené konkurenci.⁶⁹ Strategie politiky hospodářské a sociální soudržnosti v České republice vychází z těchto zásad:⁷⁰

- Strategie musí reflektovat otevřenost české ekonomiky a její zapojení do společného trhu EU,
- strategie musí být komplementární s ostatními evropskými politikami realizovanými v ČR i s vlastními národními politikami ČR,
- nasměrování intervencí definovaných věcně i územně do oblastí s vysokým růstovým potenciálem,
- zaměření podpory do hnacích sil růstu a zaměstnanosti s výrazným multiplikačním efektem,
- zlepšení řízení veřejných záležitostí (intervence na modernizaci a zefektivnění veřejné správy),
- podpora aplikace komplexního přístupu k územní soudržnosti,
- udržitelnost hospodářského růstu v souvislosti se zlepšováním stavu životního prostředí.

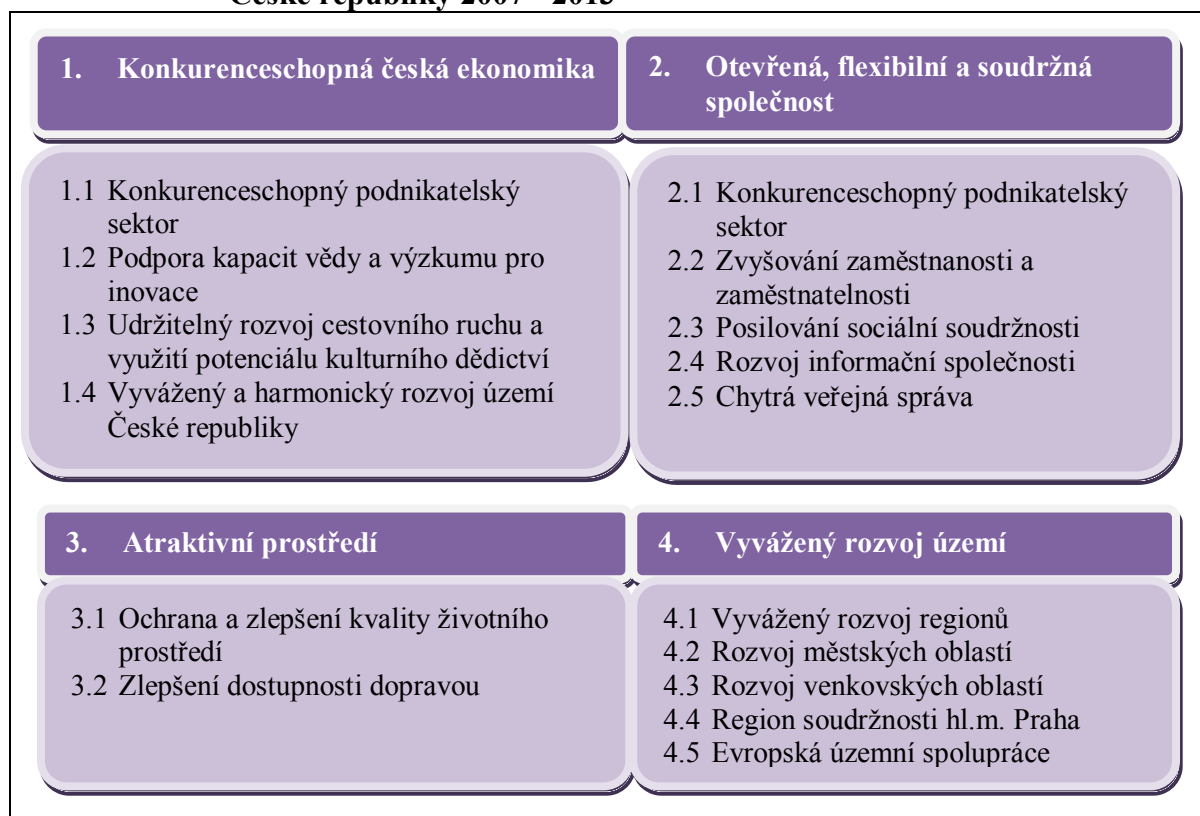
⁶⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/Dokumenty/Strategicke-dokumenty/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CR-2007-2013->, 2011.

⁶⁹ MMR, 2007, s. 32.

⁷⁰ Tamtéž, s. 33.

První pracovní návrh tohoto dokumentu, který představuje klíčový dokument realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v České republice, byl vytvořen v prosinci 2005. V listopadu 2006 došlo k jeho schválení Vládou ČR a 20. listopadu 2006 byl předložen ke schválení Evropské komisi. Tímto dnem započal proces formálního schvalování. Konečná 6. verze byla schválena Evropskou komisí 27. 7. 2007.⁷¹ **Globální cíl** je v tomto dokumentu definován jako **přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu s cílem dosáhnout hospodářské úrovně EU-25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.** Jsou specifikovány i čtyři strategické cíle a jejich priority, které jsou zobrazeny v následujícím obrázku.

Obrázek 3.5: Specifické cíle a priority Národního strategického referenčního rámce České republiky 2007 - 2013

Zdroj: MMR, 2007; vlastní úprava

⁷¹ MMR, 2007, s. 4.

Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a jejichž prostřednictvím budou dané prioritní osy realizovány.

3.5 Operační programové dokumenty České republiky

Všechny členské země vyjednávají s Evropskou komisí specifické dokumenty⁷², které představují zprostředkující mezistupeň mezi strukturálními fondy, Fondem soudržnosti a konkrétními příjemci finančních prostředků EU⁷³. **Operační program** představuje dle Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních k ERDF, ESF a CF dokument předložený členským státem a přijatý Komisí, který stanoví strategii rozvoje s uceleným souborem priorit, jež má být prováděna s podporou některého fondu nebo, v případě cíle Konvergence, s podporou Fondu soudržnosti a ERDF. V současném programovém období je v České republice realizováno 26 operačních programů. Z toho je osm operačních programů zaměřeno tematicky, sedm regionálně, dále existují dva operační programy pro hlavní město Prahu a devět programů cíle Evropská územní spolupráce. Oproti minulému programovacímu období 2004 – 2006 se jedná o značné rozšíření počtu operačních programů, a to z dřívějších realizovaných 5 operačních programů⁷⁴ na 26. O počtu operačních programů České republiky v programovacím období 2007 - 2013, jejich zaměření a předběžnému procentuálnímu rozdělení finanční alokace rozhodoval Řídící a koordinační výbor. Zastřešujícím orgánem pro všechny operační programy v České republice je *Národní orgán pro koordinaci*, který vykonává svou činnost v rámci Ministerstva pro místní rozvoj ČR. „NOK zajišťuje jednotný informační systém politiky HSS pro řízení, koordinaci, monitorování a evaluaci operačních programů a jejich projektů na všech úrovních administrativního a finančního řízení.“⁷⁵. Každý operační program je rozpracován do prioritních os, které vychází z Národního rozvojového plánu a Národního strategického referenčního rámce, Lisabonské strategie a dalších strategických dokumentů. Všechny operační programy se svými prioritními cíli a osami sledují záměry politiky HSS

⁷² Řídí se jednou ze základních zásad politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU – principem programování.

⁷³ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>, 2011.

⁷⁴ Jednalo se o těchto pět operačních programů Cíle 1: Operační program Infrastruktura, Průmysl a podnikání, Rozvoj lidských zdrojů, Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství, Společný regionální operační program.

⁷⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci>, 2011.

EU, což prospívá ekonomikám členských států EU a vůbec společnosti v daných regionech Evropské unie. Každý operační program se zpravidla skládá z těchto kapitol:⁷⁶

- Úvod,
- analýza současné ekonomické a sociální situace (zdůvodnění potřeby programu),
- definování cílů, vazba na horizontální témata a ostatní operační programy (popis strategie na odstranění problémů),
- vymezení prioritní os, oblastí a příjemců podpory, typů projektů a příjemců podpory (konkretizace zaměření operačního programu),
- rozdělení prostředků mezi jednotlivé prioritní osy (finanční zajištění operačního programu),
- popis řízení operačního programu (role zapojených institucí, způsob monitorování, hodnocení, kontrola, publicita),
- přílohy.

3.5.1 Operační programy cíle Konvergence

Cíl Konvergence je v současnosti v České republice realizován prostřednictvím **tematických** a **regionálních** operačních programů (ROP). Existuje osm **tematických operačních programů**, které jsou zaměřeny sektorově. Jedná se o tyto operační programy:⁷⁷

- OP Doprava (OP D).
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ).
- OP Podnikání a inovace (OP PI).
- OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI).
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VpK).
- OP Životní prostředí (OP ŽP).
- OP Technická pomoc (OP TP).
- Integrovaný operační program (IOP).

Každý operační program je řízen samostatně řídicím orgánem, přičemž se zpravidla jedná o příslušná ministerstva.

⁷⁶ Jedlička, 2007, s. 9.

⁷⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/cbbd7af9-afef-448c-8030-1da7e87b4aa7/Tematicke-operacni-programy>, 2011.

Vedle těchto osmi tematických operačních programů bylo vyjednáno sedm regionálních operačních programů, které pokrývají dané oblasti spadající do působnosti obcí nebo krajů. Jednotlivé programy se mezi sebou výrazně neliší a jejich priority a cíle jsou orientovány především na zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich hospodářského a sociálního rozvoje a zvýšení atraktivity pro investory. V rámci těchto programů mají regiony více prostoru pro nastavení vlastních rozvojových priorit podle svých individuálních konkrétních podmínek a potřeb než tomu bylo jednotného Společného regionálního operačního programu v programovacím období 2004 – 2006. Lokální aktéři tak mají možnost více se zapojit do ovlivňování budoucího ekonomického a sociálního rozvoje svého regionu. Objevují se pouze patrné disparity ve struktuře jednotlivých regionálních operačních programů, a to z důvodu zohlednění rozdílných problémů a potřeb daných regionů. Všechny ROP jsou řízeny samostatně prostřednictvím regionálních rad regionů soudržnosti.⁷⁸ Činnost regionálních rad zajišťují tři orgány: předseda, výbor a úřad regionální rady. Mezi sedm vyjednaných **regionálních operačních programů** patří:

- ROP Střední Čechy (SČ).
- ROP Severovýchod (SV).
- ROP Severozápad (SV).
- ROP Jihovýchod (JV).
- ROP Jihozápad (JZ).
- ROP Střední Morava (SM).
- ROP Moravskoslezsko (MS).

3.5.2 Operační programy cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Pro tento cíl je v programovacím období 2007 – 2013 způsobilý pouze region soudržnosti Praha, pro který byly vytyčeny dva operační programy:

- Operační program Praha Adaptabilita (OP PA),
- Operační program Praha Konkurenceschopnost (OP PK).

Uvedené operační programy mají kombinovaný charakter regionální a tematických operačních programů. Týkají se širší škály problémů a potřeb než úzce orientované tematické operační programy. Řídícím orgánem pro oba operační programy cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je *Magistrát hlavního města Prahy*.⁷⁹

⁷⁸ Česká spořitelna, 2010, s. 16.

⁷⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/c470bc9b-bf27-4ed6-a311-3ff05a995321/Operacni-programy-Praha>, 2011.

3.5.3 Operační programy cíle Evropská územní spolupráce

V rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU je dále vymezen cíl Evropská územní spolupráce, který je realizován prostřednictvím přeshraniční, nadnárodní a meziregionální formy spolupráce mezi regiony. Česká republika spolu se všemi členskými státy EU může čerpat prostředky také prostřednictvím dvou **síťových** (celoevropských) **operačních programů**. Mezi tyto operační programy patří: ESPON 2013 (Monitorovací síť pro evropské územní plánování) a INTERACT II (program orientovaný na výměnu znalostí a zkušeností s přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spoluprací). Dále bylo vyjednáno pět operačních programů **přeshraniční spolupráce**, které se týkají hraničních regionů NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státu. Česká republika takto spolupracuje s Bavorskem, Polskem, Saskem, Slovenskem a Rakouskem.⁸⁰ Operační programy přeshraniční spolupráce jsou řízeny samostatnými řídicími orgány a zaměřují se např. na hospodářský a sociální rozvoj, výstavbu infrastruktury, spolupráci v oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje, inovací, turistický ruch, kulturní a volnočasové aktivity, apod. Co se týče meziregionální spolupráce, existuje Operační program **Meziregionální spolupráce**, v jehož rámci jsou realizovány dva typy projektů:⁸¹

- Orientující se na výměnu zkušeností aktérů na regionální a místní úrovni,
- orientující se na přenos zkušeností prostřednictvím spolupráce v sítích, kde zkušenější regiony předávají své dovednosti méně zkušeným regionům.

Tento operační program je určen pro všechny členské země EU, Norsko a Švýcarsko. Pod cíl Evropská územní spolupráce dále spadá Operační program **Nadnárodní spolupráce**, jež rozdělen do několika zón. Česká republika patří do zóny *Střední a východní Evropa* a tento operační program sdílíme s Maďarskem, částí Německa a Itálie, Polskem, Slovenskem, Slovinskem, Rakouskem a částí Ukrajiny, která není členem Evropské Unie.⁸² Všechny osm operačních programů cíle Evropská územní spolupráce jsou posuzovány Evropskou komisí.

⁸⁰ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/59152886-c941-40c6-b290-ba1a36cd1733/Evropska-uzemni-spoluprace>, 2011.

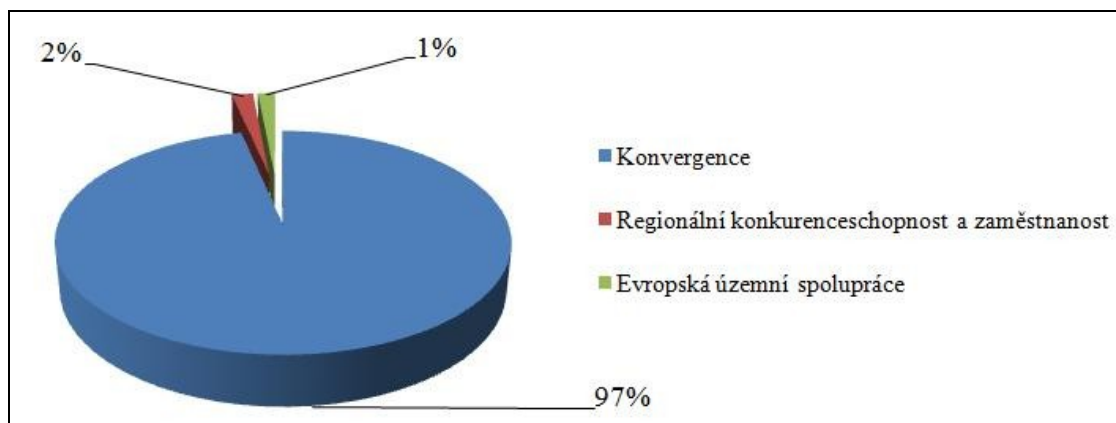
⁸¹ Melecký, Matisová, 2010, s. 8.

⁸² Tamtéž.

3.6 Finanční rámec strukturální pomoci EU v České republice

Finanční perspektiva EU na léta 2007 – 2013⁸³ je víceletým finančním rámcem Evropské unie a je zakotvena v Meziinstitucionální dohodě⁸⁴ mezi Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou EU.⁸⁵ České republice z ní bylo na politiku hospodářské a sociální soudržnosti přiděleno přibližně **26,7 mld. EUR** (cca 668 mld. Kč).⁸⁶ Tento objem finančních prostředků je druhým největším v rámci členských států přistoupivších do EU 1. 5. 2004. V přepočtu na jednoho obyvatele se jedná spolu s Estonskem a Maďarskem o nejvyšší objem prostředků ze všech členských států EU v rámci politiky HSS EU (2 500 EUR). Z alokace 26,7 mld. EUR je 25,8 mld. EUR alokováno v rámci cíle Konvergence, 0,5 mld. EUR v rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a 0,4 mld. EUR v rámci cíle Evropská územní spolupráce. Procentuální rozdělení podle cílů politiky HSS EU lze vidět v následujícím grafu.

Graf 3.1: Politika hospodářské a sociální soudržnosti v ČR – alokace podle cílů (v %)

Zdroj: http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/fonds/pdf/annexe-recto.pdf, 2011; vlastní úprava

Česká republika k tomuto objemu prostředků vyčlenila vnitrostátní příspěvek ve výši 4,6 mld. EUR⁸⁷. Celkem má tedy k dispozici v období 2007 - 2013 přibližně **31,3 mld. EUR**. V níže uvedené tabulce jsou zobrazeny finanční prostředky jednotlivých cílů a fondů politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v České republice.

⁸³ Byla schválena 26. prosince 2005.

⁸⁴ Předmětem této dohody jsou hlavní rozpočtové priority a výdajové stropy Evropské unie.

⁸⁵ Viz kapitola 2.3.4.

⁸⁶ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/a124d741-6db0-409b-bc11-01e1d0894b4a/Financi-perspektiva-2007%e2%80%942013>, 2011.

⁸⁷ To z toho důvodu, že Evropská unie spolufinancuje maximálně 85% výdajů z aktivit uskutečněných v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Tabulka 3.3: Finanční rámec politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU v České republice (v mld. EUR)

Cíl	Fond	EU	Národní zdroje	Celkem
Konvergence	ERDF	8,8	1,5	10,3
	ESF	13,4	2,3	15,8
	CF	3,6	0,6	4,2
Celkem Cíl Konvergence		25,8		
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF	0,3	0,04	0,4
	ESF	0,2	0,02	0,22
Celkem Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		0,5		
Evropská územní spolupráce *	ERDF	0,4	-	0,4
Celkem Evropská územní spolupráce		0,4		
Celkem		26,7	4,6	31,3

Pozn.: * Každý program Evropské územní spolupráce zahrnuje minimálně 15 % kofinancování z každého zúčastněného státu

Zdroj: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/country2009/cs_en.pdf, 2010; vlastní úprava

V níže uvedené tabulce je znázorněn finanční rámec a vybrané charakteristiky operačních programů ČR cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. V příloze 4 je uvedeno podrobné rozložení alokací podle programů a fondů na jednotlivé roky programovacího období 2007 – 2013.

Tabulka 3.4: Finanční rámec operačních programů cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Název OP	Zdroj financování	Řídící orgán	Podíl na alokaci v NSRF (v %)	Celková alokace (v mil. EUR)
Cíl Konvergence				
Tematické operační programy				
OP Doprava	ERDF, CF	Ministerstvo dopravy	21,8	5 770,00
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	Ministerstvo práce a sociálních věcí	6,9	1 840,00
OP Podnikání a inovace	ERDF	Ministerstvo průmyslu a obchodu	11,5	3 040,00
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	7,8	2 071,68
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	6,9	1 830,00
OP Životní prostředí	ERDF, CF	Ministerstvo životního prostředí	18,5	4 920,00
OP Technická pomoc	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj	0,9	290,00
Integrovaný OP	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj	5,9	1 582,40
Regionální operační programy				
ROP Střední Čechy	ERDF	Regionální rada Střední Čechy	2,1	559,08
ROP Severovýchod	ERDF	Regionální rada Severovýchod	2,5	656,46
ROP Severozápad	ERDF	Regionální rada Severozápad	2,8	745,91
ROP Jihovýchod	ERDF	Regionální rada Jihovýchod	2,7	704,45
ROP Jihozápad	ERDF	Regionální rada Jihozápad	2,3	619,65
ROP Střední Morava	ERDF	Regionální rada Střední Morava	2,5	657,39
ROP Moravskoslezsko	ERDF	Regionální rada Moravskoslezsko	2,7	716,09

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost				
OP Praha Adaptabilita	ESF	Magistrát hlavního města Prahy	0,4	108,39
OP Praha Konkurenceschopnost	ERDF	Magistrát hlavního města Prahy	0,9	234,94
Cíl Evropská územní spolupráce				
OP ČR – Bavorsko	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj**	0,4	115,51
OP ČR – Polsko	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj	0,8	219,46
OP ČR – Rakousko	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj**	0,03	107,44
OP ČR – Sasko	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj**	0,7	207,40
OP ČR – Slovensko	ERDF	Ministerstvo pro místní rozvoj**	0,3	92,74
OP Mezevregionální spolupráce*	-	-	1,1	321,32
OP Nadnárodní spolupráce*	-	-	0,1	37,46
ESPO 2013*	-	-	-	-
INTERACT II*	-	-	-	-

Pozn.: * Operační program není v gesci řídicího orgánu v České republice

** Ministerstvo pro místní rozvoj působí jako koordinační orgán

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Upload/Programy-2007-2013/Podrobne-rozlozeni-alokace-podle-programu-a-fondu->, 2011, Melecký, Matisová, 2010; vlastní úprava

3.7 Souhrnná charakteristika vybraných operačních programů cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Z důvodu velkého rozsahu operačních programů jsou v následujícím textu blíže charakterizovány pouze operační programy cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

3.7.1 Zjednodušená charakteristika vybraných operačních programů cíle Konvergence

Operační program Doprava

Operační program Doprava byl schválen Vládou ČR 15. 11. 2006 a Evropskou komisí 10. 12. 2007. Jeho globálním cílem je **zlepšení dostupnosti dopravou**. V rámci tohoto operačního programu bylo stanoveno následujících sedm prioritních os:⁸⁸

1. Modernizace železniční sítě TEN-T.
2. Výstavba a modernizace dálniční a silniční sítě TEN-T.
3. Modernizace železniční sítě mimo síť TEN-T.
4. Modernizace silnic I. třídy mimo síť TEN-T.
5. Modernizace a rozvoj pražského metra a systému řízení silniční dopravy v hlavním městě Praze.

⁸⁸ Ministerstvo dopravy ČR, 2007, s. 84.

6. Podpora multimodální nákladní přepravy a rozvoj vnitrozemské vodní dopravy.
7. Technická pomoc.

OP je spolufinancován ze dvou fondů: ERDF (investice v oblasti dopravy, na zlepšení dostupnosti a kvality přepravy cestujících a zboží, napojení na síť TEN-T, snížení dopadů na životní prostředí) a Fondu soudržnosti (investice do transevropských dopravních sítí, do oblastí souvisejících s udržitelným rozvojem, do železniční, letecké, říční, ekologické městské a veřejné hromadné dopravy). Funkci řídicího orgánu vykonává *Ministerstvo dopravy České republiky* prostřednictvím Odboru fondů EU a zprostředkujícím orgánem je Státní fond dopravní infrastruktury. OP Doprava představuje největší operační program⁸⁹ a připadá na něj **5,77 mld. EUR**.

Operační program Životní prostředí

15. 11. 2006 schválila tento OP Vláda České republiky. Evropskou komisí byl pak schválen 20. 12. 2007. Globální cíl definuje Operační program Životní prostředí jako **ochranu a zlepšování kvality životního prostředí jako jednoho ze základních principů udržitelného rozvoje**. Mezi prioritní osy patří:⁹⁰

1. Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní.
2. Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí.
3. Udržitelné využívání zdrojů energie.
4. Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží.
5. Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik.
6. Zlepšování stavu přírody a krajiny.
7. Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu,
8. Technická pomoc.

Stejně jako OP Doprava je financován ze dvou fondů: ERDF a Fondu soudržnosti. Díky OP Životní prostředí lze např. podporovat vodohospodářství, snižovat rizika povodní, zlepšovat kvalitu životního prostředí, efektivněji využívat energie, lépe nakládat s odpady, zlepšit stav krajiny a přírody, podporovat environmentální povědomí prostřednictvím neziskových organizací, atd.⁹¹ Tento operační program je v gesci *Ministerstva životního prostředí České republiky* a roli zprostředkujícího orgánu plní Státní fond životního prostředí. V tomto programovacím období je mu alokována částka ve výši **4,92 mld. EUR**

⁸⁹ Z hlediska objemu alokovaných prostředků.

⁹⁰ Ministerstvo životního prostředí ČR, 2007, s. 82.

⁹¹ MMR, 2007, s. 16.

a z hlediska výše objemu alokovaných finančních prostředků je druhým největším tematickým operačním programem. Necelých 5 mld. EUR představuje cca 18,5 % podíl na alokaci NSRF.

Operační program Podnikání a inovace

Vláda ČR schválila tento operační program 15. 11. 2006 a Evropská komise ho schválila 3. 12. 2007. Globálním cílem je **zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy**. Bylo stanoveno sedm prioritních os, z nichž šest je zaměřeno věcně (kromě prioritní osy Technická pomoc):⁹²

1. Vznik firem.
2. Rozvoj firem.
3. Efektivní energie.
4. Inovace.
5. Prostředí pro podnikání a inovace.
6. Služby pro rozvoj podnikání.
7. Technická pomoc.

Tento OP je spolufinancován z ERDF a jedná se o hlavní programový dokument v oblasti českého průmyslu. Orientuje na podporu rozvoje podnikatelského prostředí, vzniku nových firem, využívání moderních technologií, obnovitelných zdrojů energie, zkvalitňování služeb pro podnikání, spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a inovací apod. Roli řídicího orgánu přijalo *Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR* a mezi zprostředkující orgány lze zařadit Czechinvest a Českomoravskou rozvojovou a záruční banku. Tomuto OP je alokováno cca **3, 04 mld. EUR**.

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

OP je jedním z pěti operačních programů, které byly schváleny až v průběhu roku 2008. Vláda ČR ho schválila 15. 11. 2006, ale Evropskou komisí byl přijat 1. 10. 2008. Globální cíl v tomto programu je definován jako **posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR, který přispěje k růstu, konkurenceschopnosti a k vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst tak, aby se regiony ČR staly**

⁹² Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2007, s. 72.

významnými místy koncentrace těchto aktivit v Evropě. Mezi prioritní osy tohoto OP patří:⁹³

1. Evropská centra excelence.
2. Regionální výzkumná a vývojová centra.
3. Komerencializace a popularizace výzkumu a vývoje.
4. Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem a s přímým dopadem na nárůst lidských zdrojů pro výzkumné a vývojové aktivity.
5. Technická pomoc.

Na spolufinancování se podílí pouze jeden strukturální fond – ERDF. OP Výzkum a vývoj pro inovace je zaměřen na zajištění dlouhodobě udržitelné konkurenceschopnosti České republiky, posilování výzkumného a vývojového potenciálu ČR prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Je orientován také na znalostní ekonomiku. Řídícím orgánem je *Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR* a nebyly určeny žádné zprostředkující subjekty. Z hlediska výše objemu alokovaných prostředků se s částkou ve výši **2,07 mld. EUR** řadí na čtvrté místo za OP Doprava, OP Životní prostředí a OP Podnikání a inovace.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Tento operační program byl přijat Vládou ČR 15. 11. 2006 a Evropskou komisí 16. 10. 2007. Globální cíl je v něm definován takto: **Zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost lidí v ČR na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU.** Mezi šest prioritních os patří:⁹⁴

1. Adaptabilita.
2. Aktivní politika trhu práce.
3. Sociální integrace a rovné příležitosti.
4. Veřejná správa a veřejné služby.
5. Mezinárodní spolupráce.
6. Technická pomoc.

OP Lidské zdroje a zaměstnanost je financován z Evropského sociálního fondu, a to především z prostředků cíle Konvergence. Výjimku tvoří oblasti aktivní politiky trhu práce, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce, kdy lze

⁹³ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, 2008, s. 81.

⁹⁴ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2007, s. 104.

využívat prostředky cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.⁹⁵ OP je zaměřen na snižování míry nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky trhu práce, profesního vzdělávání, začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy, atd. OP je v gesci *Ministerstva práce a sociálních věcí ČR* (Odbor řízení pomoci z ESF). Roli zprostředkujících orgánů plní útvary Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. V tomto programovacím období je mu přidělena částka ve výši **1,84 mld. EUR**, což představuje cca 6,9 % všech prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Víceletý tematický operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost byl schválen Vládou ČR také 15. 11. 2006 a Evropská komise ho přijala 16. 10. 2007. Globálním cílem uvedeným v samotném programu je **rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji**. Intervence jsou realizovány v těchto čtyřech prioritních osách:⁹⁶

1. Počáteční vzdělávání.
2. Terciální vzdělávání, výzkum a vývoj.
3. Další vzdělávání.
4. a) Systémový rámec celoživotního učení (cíl Konvergence).
4. b) Systémový rámec celoživotního učení (cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost).
5. a) Technická pomoc (cíl Konvergence).
6. b) Technická pomoc (cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost).

Prostředky na spolufinancování tohoto OP jsou poskytovány z Evropského sociálního fondu. OP je financován především z prostředků cíle Konvergence, ale v případě projektů vytvářejících systémový rámec celoživotního učení též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost⁹⁷. Orientuje se na zkvalitnění a modernizaci různých typů vzdělávání i zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Je v gesci *Ministerstva školství*,

⁹⁵ Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2007, s. 104.

⁹⁶ Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2007, s. 66.

⁹⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>, 2011.

mládeže a tělovýchovy ČR (sekce řízení operačních programů) a je mu přidělena alokace ve výši **1,83 mld. EUR**.

Integrovaný operační program

Vláda tento OP schválila 6. 2. 2007, tedy již v průběhu nového programovacího období, a Evropská komise jej přijala 20. 12. 2007. OP definuje globální cíl následovně: **prostřednictvím zefektivnění fungování veřejné správy a veřejných služeb podpořit socioekonomický růst ČR a zvýšit kvalitu života občanů**. V rámci Integrovaného operačního programu je vymezeno těchto šest prioritních os:⁹⁸

1. Modernizace veřejné správy.
2. Zavádění informačních a komunikačních technologií v územní veřejné správě.
3. Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb.
4. Národní podpora cestovního ruchu.
5. Národní podpora územního rozvoje.
6. Technická pomoc.

Integrovaný operační program je spolufinancován z ERDF. Intervence tohoto OP se zaměřují na rozvoj cestovního ruchu, kulturní a informační společnosti, péče o zdraví, bydlení, veřejné správy, kvality života na venkově a městských oblastech, apod. Řídícím orgánem je *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* a působí v něm řada zprostředkujících subjektů. Jedná se o: Ministerstvo vnitra ČR (Odbor strukturálních fondů), Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (Odbor sociálních služeb, Odbor implementace programů ESF), Ministerstvo zdravotnictví (Odbor evropských fondů), Ministerstvo kultury (sekce D) a Centrum pro regionální rozvoj.⁹⁹ Je mu alokována částka cca **1,58 mld. EUR**, což představuje 6 % podíl na alokaci NSRF.

Podle Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu regionálního rozvoje, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech z fondů mohou být z podnětu Komise nebo jejím jménem financována opatření zaměřená na přípravu, monitorování, administrativní a technickou podporu, hodnocení, audit, kontrolu, nezbytná pro provádění tohoto nařízení, a to až do výše 0,25 % jejich příslušných ročních přidělů. „Pokud se využijí prostředky na technickou pomoc z podnětu členského

⁹⁸ MMR, 2007, s. 65.

⁹⁹ Tamtéž, s. 196.

státu, je jejich využití v rámci každého operačního programu omezeno na 4 % celkové částky přidělené v rámci cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a 6 % celkové částky přidělené v rámci cíle Evropská územní spolupráce.¹⁰⁰

Operační program Technická pomoc

Tento OP byl přijat Vládou ČR 15. 11. 2006. Evropská komise ho schválila 28. 12.2007. Globálním cílem uvedeným v OP Technická pomoc je **posílit a zlepšit jednotné centrální řízení a koordinaci programů spolufinancovaných z fondů EU na úrovni ČR a tím přispět k zajištění naplnění stanovených cílů NSRF ČR v období 2007 – 2013. Zvýšit celkovou úroveň řízení a monitorování při respektování zásad řádného finančního řízení dle článku 14 obecného nařízení, posílení administrativní a absorpční kapacity a publicity**. Je vytyčeno osm prioritních os, z nichž čtyři jsou určeny pro cíl Konvergence a zbývající čtyři jsou určeny pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Prioritní osy pro oba cíle jsou obsahově stejné, z tohoto důvodu jsou uvedeny pouze čtyři osy.¹⁰¹

1. Podpora řízení a koordinace.
2. Monitorování.
3. Administrativní a absorpční kapacita.
4. Publicita.

Je financován z ERDF, má zajistit aktivity NOK a musí přispět k efektivnímu zajištění stanovených cílů NSRF. Orientuje se na posílení a zlepšení jednotného centrálního řízení, koordinaci všech operačních programů, kontrolu, monitorování a evaluaci NSRF. Větší část tohoto víceletého tematického OP je financována z prostředků cíle Konvergence. Řídícím orgánem je *Ministerstvo pro místní rozvoj* (odbor Řídícího orgánu Operačního programu Technická pomoc) a roli zprostředkujícího orgánu hraje Ministerstvo financí ČR (Platební a certifikační orgán, Auditní orgán).¹⁰² Tomuto operačnímu programu je přiděleno nejméně finančních prostředků ze všech OP, a to **0,29 mld. EUR**.

¹⁰⁰ Evropská komise, 2007, s. 32.

¹⁰¹ MMR, 2007, s. 42.

¹⁰² <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/22ca76b9-61fd-48c6-afda-90e4e9846639/Operacni-program-Technicka-pomoc>, 2011.

Jak již bylo uvedeno v kapitole 3.5.1, existuje sedm **regionálních operačních programů**. Podrobnou charakteristiku všech regionálních operačních programů nebudu z důvodu omezeného rozsahu diplomové práce uvádět. Podrobná charakteristika těchto programů je uvedena např. na <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>. I přesto, že jednotlivé regiony soudržnosti mají odlišné geografické podmínky, problémy i potřeby, nijak zvlášť se od sebe neliší a lze definovat společných **pět skupin priorit**. Jedná se o rozvoj měst a obcí, dopravní obslužnost, cestovní ruch, ostatní (zkvalitnění infrastruktury krizového řízení, budování image regionu, regenerace brownfields pro podnikání, zlepšení spolupráce regionálních aktérů, budování prostředí pro rozvoj inovací, výzkumných pracovišť, atd.) a technickou pomoc. ROP jsou financovány z ERDF a řídicími orgány jsou regionální rady jednotlivých regionů soudržnosti. Obecně se regionální operační programy orientují na modernizaci dopravní a technické infrastruktury, zvýšení přitažlivosti regionu pro investory, zvýšení konkurenceschopnosti a kvality života obyvatel, oblast životního prostředí, cestovní ruch, rozvoj malých a středních podniků, venkovských oblastí a městských sídel, vytváření nových pracovních míst, apod. Všem ROP byla vyjednána celková alokace ve výši **4,65 mld. EUR**, což představuje cca 18 % z celkové alokace v rámci cíle Konvergence. Ze všech alokovaných prostředků na politiku HSS pro Českou republiku to představuje 17,5 %.¹⁰³

3.7.2 Zjednodušená charakteristika operačních programů cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Hlavní město České republiky je jedním z nejvyspělejších regionů Evropské unie. Její HDP/obyvatele dosahuje 30 400 EUR¹⁰⁴ (172 % průměru EU-27)¹⁰⁵. Z tohoto důvodu je území Prahy zařazeno do cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Vzhledem ke své ekonomické výkonnosti pro ni byly vytvořeny dva speciální programy.

Operační program Praha Konkurenceschopnost

15. 11. 2006 přijala tento operační program Vláda ČR. Evropská komise ho schválila až 20. 12. 2007. V tomto operačním programu je definován globální cíl jako **zvýšení konkurenceschopnosti Prahy jako dynamické metropole členské země EU prostřednictvím odstranění rozvojových bariér a slabin regionu, zkvalitněním**

¹⁰³ Česká spořitelna, 2010, s. 11.

¹⁰⁴ Stav k 31. 12. 2008.

¹⁰⁵ <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>, 2011.

městského prostředí, zlepšením dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb a rozvinutím inovačního potenciálu města. Tento OP se skládá z následujících čtyř prioritních os:¹⁰⁶

1. Dopravní dostupnost a rozvoj informačních a komunikačních technologií.
2. Životní prostředí.
3. Inovace a podnikání.
4. Technická pomoc.

Z tohoto programu, který je spolufinancován z ERDF, je možné podporovat např. rozšiřování tramvajových tratí, výstavba parkovišť a protihlukových zdí, zvyšování bezpečnosti dopravy, rozvoj e-slужeb, obnovu historických objektů, využití obnovitelných zdrojů energie, vědu a výzkumnou činnost, malé a střední podniky, atd.¹⁰⁷ Řídícím orgánem je *Magistrát hlavního města Prahy* a řízení OP není delegováno na žádné zprostředkující subjekty. OP Praha Konkurenceschopnost je přidělena alokace ve výši **0,23 mld. EUR**.

Operační program Praha Adaptabilita

Vláda ČR přijala tento dokument 15. 11. 2006 a Evropská komise 16. 10. 2007. Globálním cílem je **zvýšení konkurenceschopnosti Prahy posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny.** V rámci OP Praha Adaptabilita jsou formulovány tyto čtyři prioritní osy:

1. Podpora rozvoje znalostní ekonomiky.
2. Podpora vstupu na trh práce.
3. Modernizace počátečního vzdělávání.
4. Technická pomoc.

Druhý pražský operační program je nástrojem pro čerpání prostředků z Evropského sociálního fondu. Je zaměřen na boj proti sociálnímu vyloučení a zvýšení konkurenceschopnosti posílením adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu na trh práce, což by mělo přispět k posílení udržitelného socioekonomického rozvoje regionu. Investice směřují do rozvoje dalšího vzdělávání, na podporu

¹⁰⁶ Magistrát hlavního města Prahy, 2007, s. 66.

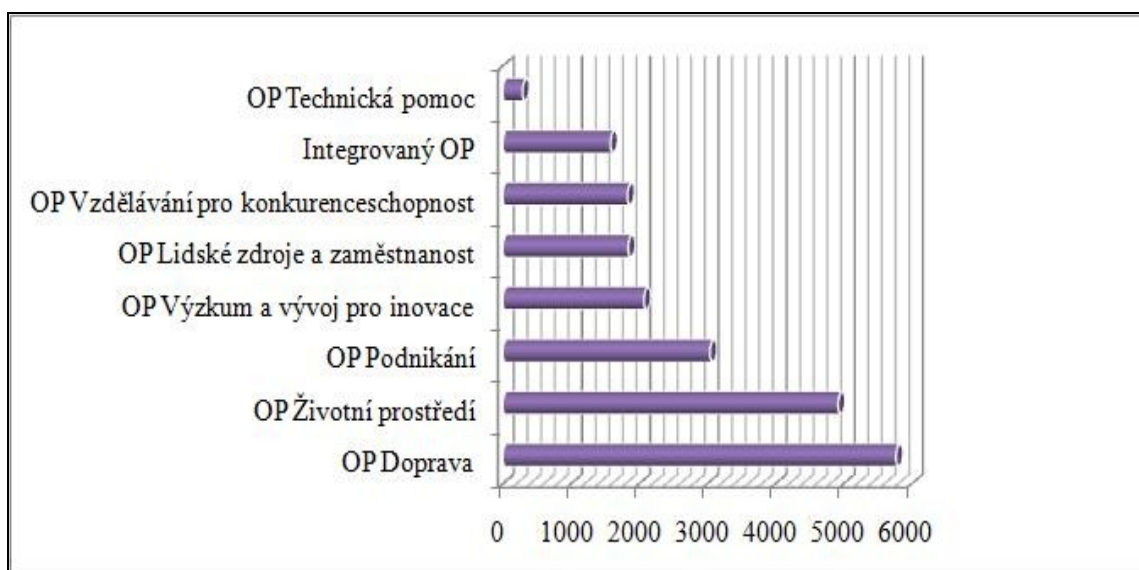
¹⁰⁷ MMR, 2007, s. 22.

zaměstnanosti, posílení podnikatelského prostředí atd.¹⁰⁸ Řídícím orgánem je jako u předchozího OP *Magistrát hlavního města Prahy* a je mu alokováno **0,11 mld. EUR**.

3.7.3 Finanční alokace vybraných operačních programů

Nejvíce prostředků je v tomto programovacím období určeno na rozvoj dopravy, oblast zkvalitnění životního prostředí, dále pak na rozvoj regionů, podnikání, inovací, výzkum a vývoj, podporu zaměstnanosti, vzdělávání atd. Jak lze vidět na následujícím grafu největší objem finančních prostředků v rámci tematických operačních programů je alokován Operačnímu programu Doprava (5,77 mld. EUR), dále Operačnímu programu Životní prostředí (4,92 mld. EUR) a Operačnímu programu Podnikání a inovace (3,04 mld. EUR). Naopak nejméně je přiděleno Operačnímu programu Technická pomoc, a to 0,29 mld. EUR.

Graf 3.2: Indikativní alokace prostředků z fondů EU pro tematické operační programy v cíli Konvergence (v mil. EUR)

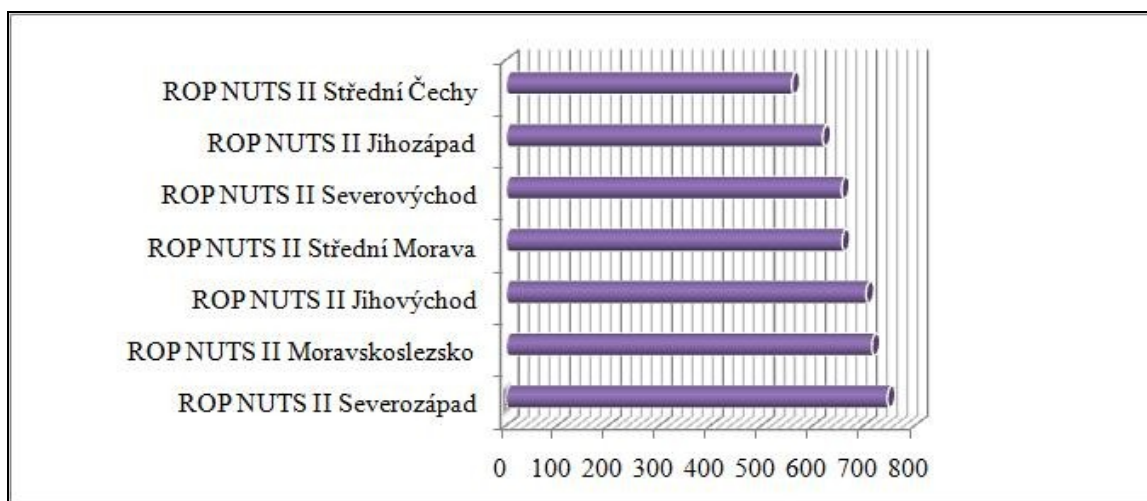

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/cbbd7af9-afef-448c-8030-1da7e87b4aa7/Tematicke-operacni-programy>, 2011; vlastní úprava

Z všech regionálních operačních programů bylo nejvíce alokováno ROP Severozápad (7,45 mld. EUR), ROP Moravskoslezsko (7,16 mld.) a ROP Jihovýchod (7,04 mld. EUR). Nejmenší alokace ve výši 5,9 mld. EUR je přidělena ROP Střední Čechy. Jednotlivé alokace pro ostatní regiony soudržnosti jsou zobrazeny v grafu 3.3.

¹⁰⁸ <http://www.prahafondy.eu/cz/oppa.html>, 2007.

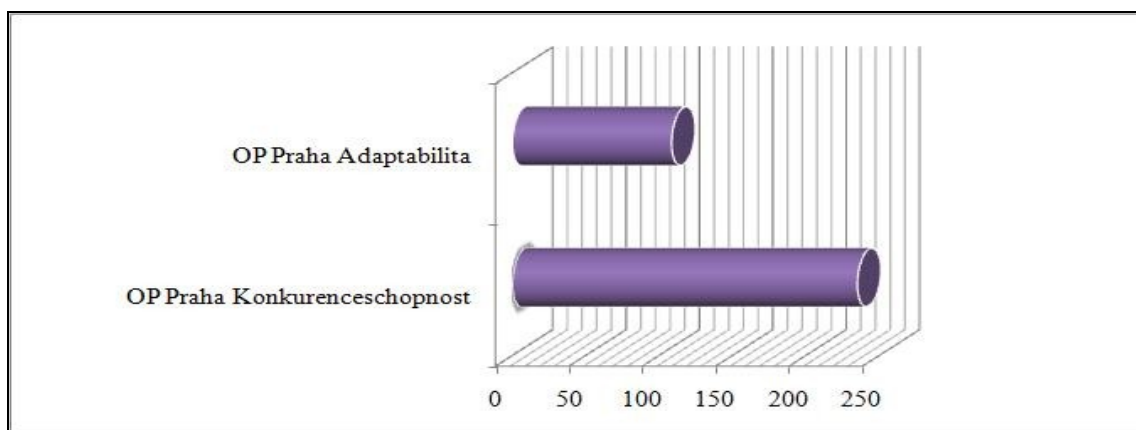
Graf 3.3: Indikativní alokace prostředků z fondů EU pro regionální operační programy v cíli Konvergence (v mil. EUR)

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy>, 2011; vlastní úprava

Jak lze vyčíst z níže uvedeného grafu má v rámci cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost největší objem alokovaných prostředků Operační program Praha Konkurenceschopnost (234,94 mil. EUR). Pro Operační program Praha Adaptabilita je vyčleněno 108,39 mil. EUR.

Graf 3.4: Alokace fondů EU mezi operační programy pro Prahu v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (v mil. EUR)

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha>, 2011; vlastní úprava

Obecně platí, že operační programy cíle Konvergence jsou určeny pro všechny regiony soudržnosti ČR kromě Prahy. Výjimku představuje Operační program Doprava a Operační program Životní prostředí, protože projekty z těchto programů mohou být spolufinancovány i z Fondu soudržnosti, který je určen pro celé území ČR (včetně Prahy). Existují i tzv. **víceleté integrované operační programy**, které jsou financovány z prostředků určených pro cíl Konvergence i Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost. Z tohoto důvodu je způsobilým územím celá Česká republika. Mezi takovéto operační programy patří Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný operační program a Operační program Technická pomoc.¹⁰⁹

¹⁰⁹ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/cbbd7af9-afef-448c-8030-1da7e87b4aa7/Tematicke-operacni-programy>, 2011.

4 Analýza a hodnocení čerpání finančních prostředků strukturálních fondů EU v ČR v letech 2007 – 2010

Před samotnou analýzou a hodnocením čerpání finančních prostředků je třeba vysvětlit proces čerpání finančních prostředků SF EU v České republice, který je spolu se základními pojmy a kategoriemi finančních toků, souvisejících s tímto procesem, definován v následujících podkapitolách diplomové práce.

4.1 Proces čerpání finančních prostředků SF EU v České republice

Důležitou roli v rámci tohoto procesu plní *Národní orgán pro koordinaci*, který jakožto centrální koordinátor politiky HSS EU v ČR monitoruje implementaci NSRF a operačních programů, navrhuje systémová řešení v případech pomalé implementace programů, překážek omezujících implementaci nebo v případě porušení povinností vyplývajících z nařízení. Celý proces čerpání finančních prostředků SF EU v České republice je monitorován prostřednictvím tzv. **měsíčních monitorovacích zpráv o průběhu čerpání SF, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013** (MMZ), které informují o průběhu pokroku čerpání, slouží k účinnější kontrole a jsou nástrojem efektivního řízení strukturální pomoci EU v ČR. Data použitá v MMZ jsou získávána z centrálního monitorovacího informačního systému *MSC2007*, přičemž je třeba respektovat *Metodiku monitorování programů SF/FS pro programové období 2007 – 2013 všemi zúčastněnými subjekty*. Pouze doplňkovým zdrojem dat jsou informace získané přímo od jednotlivých řídicích orgánů operačních programů.¹¹⁰

V rámci procesu čerpání finančních prostředků SF EU rozlišujeme následující čtyři základní fáze:¹¹¹

- **Vyhlášení výzvy** – řídicí orgán (popř. zprostředkující subjekt) pravidelně vyhlašuje výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory. Podrobné podmínky finanční podpory jsou definovány právě ve vyhlášené výzvě.
- **Hodnocení a výběr projektu** – v rámci schvalovacího procesu hodnotí řídicí orgán (popř. zprostředkující subjekt) podané žádosti a na základě předem definovaných

¹¹⁰ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/d4d084ae-cde6-466a-8ec1-c907ab9c5cb3/Mesicni-monitorovaci-zprava>, 2011.

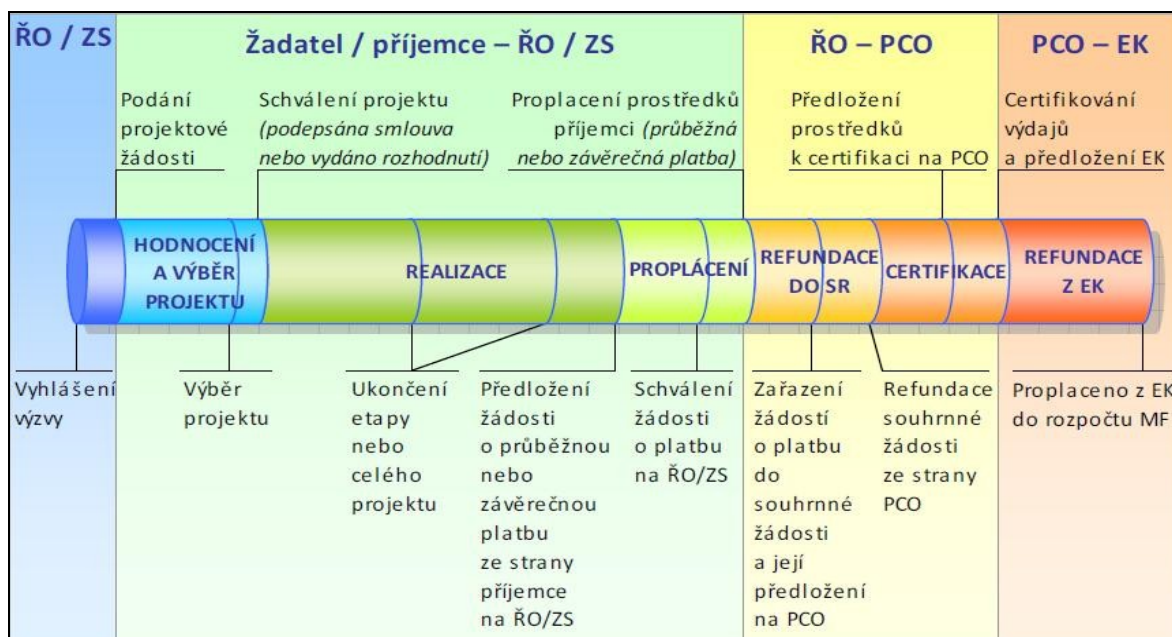
¹¹¹ MMR, 2010, s. 6.

kritérií vybírá konkrétní projekty. S žadateli, jejichž žádosti splní daná kritéria, je podepsána smlouva o poskytnutí dotace.

- **Realizace a proplácení** – po podepsání smlouvy nebo vydání rozhodnutí nastává realizace projektu. Platby příjemcům podpory probíhají na základě žádostí o platbu, které příjemci předkládají řídicímu orgánu (popř. zprostředkujícímu subjektu). Při předkládání žádostí o platbu musí příjemce doložit příslušné doklady (např. faktury, pokladní listy), které mohou být kdykoliv použity ke kontrole. Jednotlivé platby probíhají dvěma formami: ex-ante (poskytnutí prostředků před realizací výdajů na projekt) nebo ex-post (následné proplacení již vynaložených výdajů).
- **Certifikace** – systém finančních prostředků z rozpočtu EU je založen na principu předfinancování ze státního rozpočtu, tzn., že finanční prostředky jsou konečnému příjemci nejdříve uhrazeny ze státního rozpočtu ČR. Až po certifikaci *Platebním a certifikačním orgánem* (PCO) je následně u Evropské komise zažádáno o zpětné proplacení prostředků a dochází tak k refundaci zpět do příslušné kapitoly Ministerstva financí ČR. Certifikace probíhá zpravidla 3x až 4x do roka, proto objem finančních prostředků žádaných od Evropské komise je v období mezi dvěma certifikacemi konstantní k nárůstu dochází skokově.

Na níže uvedeném obrázku je zobrazen průběh čerpání finančních prostředků SF EU v ČR.

Obrázek 4.1: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků

Zdroj: MMR, 2011, s. 7

4.1.1 Vymezení základních pojmů v procesu čerpání strukturální pomoci EU

- **Celková alokace podpory za celé programovací období 2007 – 2013** – takto je definován celkový objem finančních zdrojů SF EU a národních prostředků alokovaných na celé současné programovací období.
- **Podané žádosti o podporu** – jsou to žádosti, které předložili žadatelé o podporu v rámci vyhlášovacích výzev jednotlivých operačních programů. Jde o vyplnění elektronické žádosti a fyzické odevzdání požadovaných podkladů.
- **Žádosti vyřazené z administrace** – jde o žádosti, které nesplnily kritéria přijatelnosti pro čerpání finančních zdrojů ze SF EU nebo nebyly hodnotící komisí pro čerpání doporučeny.
- **Žádosti ve schvalovacím procesu** – jedná se o žádosti, které se nachází v procesu administrace (tzn. před uzavřením smlouvy či vydáním rozhodnutí). Tyto projekty prochází formální, finanční i kvalitativní kontrolou a neobsahují projekty vyřazené z administrace.
- **Schválené žádosti** – tento termín označuje projektové žádosti s uzavřenou smlouvou nebo vydaným rozhodnutím o poskytnutí dotace.
- **Předložené žádosti o platbu** – představují objem žádostí o podporu, které byly skutečně předloženy příjemci (žadatelé o podporu).
- **Proplacené prostředky příjemcům** – v tomto případě se jedná o objem proplacených finančních prostředků na účet konečného příjemce po ukončení etapy projektu či celé realizace. Do tohoto objemu prostředků jsou započítávány i zálohové platby.
- **Prostředky předložené k certifikaci** – jedná se o žádosti o platby zaúčtované v informačním systému Ministerstva financí ČR Viola.
- **Certifikované výdaje předložené Evropské komisi** – představují zaslané žádosti o proplacení finančních prostředků z Evropské komise do státního rozpočtu České republiky.
- **Zbývá vyčerpat z alokace 2007 – 2013** – jde o finanční prostředky, které dosud nebyly od Evropské komise vyžádány. Je to celková nevyčerpaná alokace (tzn. alokace 2007 – 2013 snižená o prostředky již žádané od Evropské komise).
- **Individuální projekt** – představuje projekt s přímým způsobem financování, přičemž konečný příjemce je zároveň konečným uživatelem podpory.

- **Globální grant** – tento pojem označuje jeden ze způsobů implementace operačního programu, v rámci něhož jsou realizovány dílčí grantové projekty.

4.2 Shrnutí čerpání strukturální pomoci EU v ČR v programovacím období 2004 – 2006

Vstupem do Evropské unie 1. 5. 2004 získala Česká republika možnost čerpat finanční prostředky v rámci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU. Ve zkráceném programovacím období 2004 – 2006 byly v České republice finanční prostředky čerpány ze čtyř strukturálních fondů: ERDF, ESF, Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) a Finančního nástroje pro usměrňování rybolovu (FIFG). Celkovou koordinaci a monitoring čerpání zajišťovalo *oddělení Evaluační jednotky strukturálních fondů Odboru Rámce podpory Společenství* na Ministerstvu pro místní rozvoj ČR. V průběhu zkráceného programovacího období bylo předloženo celkem **26 490 projektových žádostí** v celkové hodnotě přes **168 mld. Kč**. Z tohoto počtu bylo **vybrána a realizována** přibližně polovina projektů (**13 290**) v celkové hodnotě přes **62 mld. Kč**. Největší objem finančních prostředků plynul na infrastrukturní projekty v dopravě i životním prostředí, na rozvoj lidských zdrojů a na podnikání. V následující tabulce je znázorněn přehled realizace OP a jednotných programových dokumentů (JPD).

Tabulka 4.1: Přehled realizace operačních programů a jednotných programových dokumentů ČR v programovacím období 2004 – 2006

OP/Jednotný programový dokument	Alokace EU + národní zdroje (tis. Kč)	Počet projektů		Objem veřejných výdajů: zrealizované výdaje (v tis. Kč)	Vyčerpáno (v %)
		Předložené žádosti	Zrealizované projekty		
OP Průmysl a podnikání	9 322 200	5 220	2 810	9 226 300	99,4
OP Rozvoj lidských zdrojů	11 089 900	7 500	2 630	11 566 800	104,3
OP Infrastruktura	9 664 100	930	400	9 992 700	103,4
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	7 132 100	4 980	3 600	6 998 200	98,1
Společný regionální operační program	17 105 600	5 660	2 780	17 255 900	100,9
JPD pro Cíl 2	3 785 800	410	290	3 808 500	100,6
JPD pro Cíl 3	3 126 700	1790	780	3 142 300	100,5
Celkem	61 226 400	26 490	13 290	62 030 700	101,37*

Pozn.: *Započteny i zálohové platby

Zdroj: MMR, 2008; vlastní úprava

Z počátku programovacího období nebylo čerpání nijak příznivé. U některých operačních programů byl zájem žadatelů o podporu nízký a administrace projektů byla pomalá. Ovšem s koncem roku 2006 bylo možné poprvé zhodnotit naplňování pravidla $n + 2$ pro rok 2004. Toto pravidlo bylo naplněno pro rok 2004 i 2005 a Česká republika tak nebyla nucena k vrácení finančních prostředků Evropské komisi. K 31. 12. 2008 však zbývalo certifikovat finanční prostředky ve výši 320 730,9 tis. EUR (22,1 % celkové alokace 2004 – 2006). „Přestože u většiny operačních programů čerpání pokračovalo do konce června 2009, muselo být ze strany řídicích orgánů vyvinuto zvýšené úsilí k tomu, aby Česká republika využila dostupné finanční prostředky v maximální možné míře. Tento negativní aspekt poukazuje na to, že se veřejná správa, podnikatelé i neziskový sektor dostatečně nenaučili využívat dotace z evropských fondů. Na základě rozhodnutí Evropské komise bylo období pro čerpání strukturální pomoci EU **prodlouženo o šest měsíců**, během kterých mělo dojít k „dočerpání“ zbylé finanční alokace. K 30. 6. 2009 bylo celkem certifikováno 1 230,60 mld. EUR a zbývalo vyčerpat přibližně **223,67 mld. EUR** (tj. 15,4 % alokace).“¹¹² V důsledku celosvětové hospodářské krize bylo čerpání dále prodlouženo a Česká republika tak zbývající část alokace dočerpala do 30. 6. 2010. Pokud by k tomuto prodloužení nedošlo, Česká republika by po provedení závěrečného finančního a účetního auditu nedočerpala vyměřenou alokaci pro období 2004 – 2006.

4.3 Realizace Národního strategického referenčního rámce České republiky 2007 – 2010

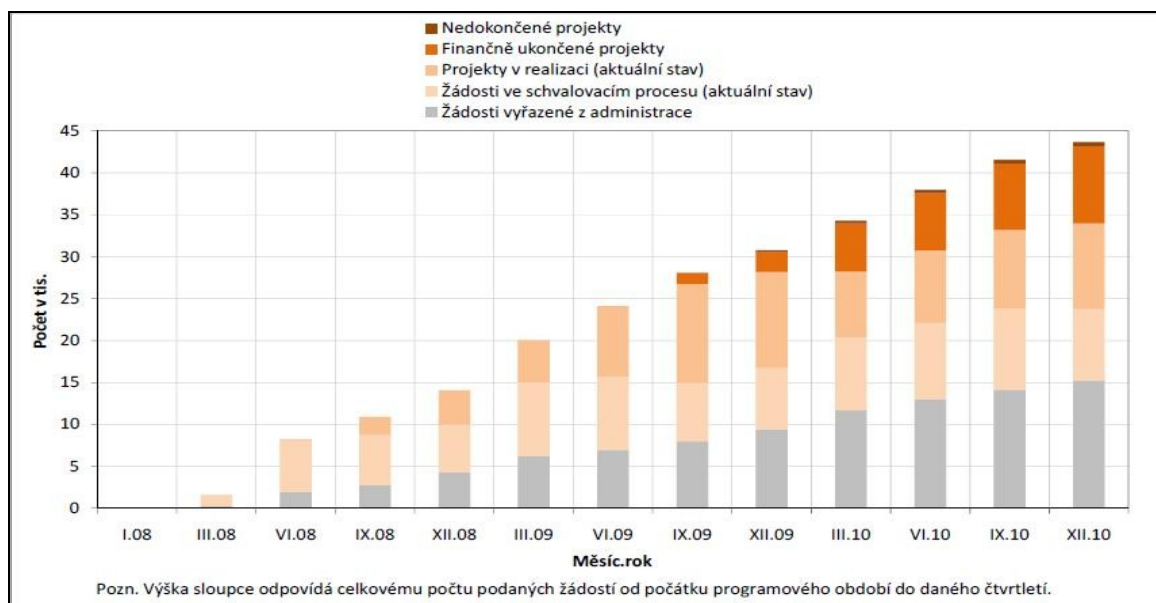
V této kapitole je poskytnut přehled o vývoji čerpání finančních prostředků ze SF EU, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v průběhu prvních čtyř let současného programovacího období. Tento přehled v souvislosti s čerpáním finančních prostředků sleduje čtyři různé kategorie finančních toků. V první řadě jde o objem podaných žádostí, poté objem projektů s podepsanou smlouvou (respektive vydaným rozhodnutím), objem prostředků proplacených příjemcům podpory a vývoj čerpání finančních prostředků. Údaje v těchto čtyřech kategoriích jsou v následujícím textu uvedeny pouze za operační programy cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

¹¹² Škrachová, 2010, s. 84.

1. finanční tok – Podané žádosti

První výzvy k podávání žádostí o podporu ze SF EU, CF a národních zdrojů byly vyhlašovány již od počátku roku **2007**, tedy v době, kdy probíhal schvalovací proces programových dokumentů SF EU (strategických i operačních) v České republice. Žadatelé v lednu **2008** předložili 150 žádostí o podporu. Na konci roku 2008 se počet žádostí navýšil na 14 000 žádostí a na konci roku **2009** se tento počet více než zdvojnásobil na přibližně 31 000 žádostí. V průběhu roku **2010** došlo k dalšímu nárůstu počtu žádostí (téměř o 13 000) a k 5. 1. 2011 bylo evidováno celkem **43 675 podaných žádostí**. Růst počtu podaných žádostí svědčí o přetrvávajícím zájmu žadatelů o čerpání strukturální pomoci EU. Na druhou stranu existuje řada projektů, které nesplňují podmínky výzvy a další stanovená kritéria. Z tohoto důvodu ne každá žádost je schválena ke spolufinancování. V letech 2007 – 2010 byla během schvalovacího procesu vyřazena z administrace přibližně jedna třetina všech podaných žádostí. Na níže uvedeném grafu je zachycen vývoj podaných žádostí v období 2007 – 2010.¹¹³

Graf 4.1: Vývoj počtu podaných žádostí na úrovni NSRF ČR 2007 – 2013

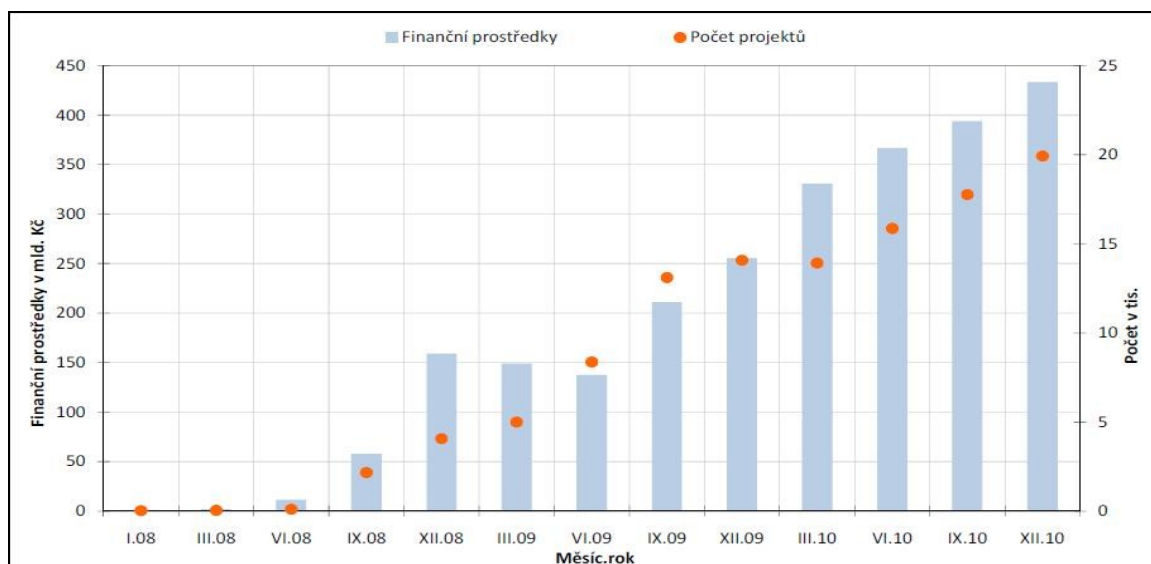
Zdroj: MMR, 2010; vlastní úprava

¹¹³ MMR, 2010, s. 3.

2. finanční tok – Projekty s podepsanou smlouvou (vydaným rozhodnutím)

V lednu 2008 byla podepsána smlouva (respektive vydáno rozhodnutí) na 25 individuálních projektů (IP) s požadovanou alokací 0,9 mld. Kč. V prosinci 2008 ovšem počet smluv rapidně vzrostl a bylo schváleno skoro 5 tisíc individuálních projektů a globálních grantů (GG) s alokací téměř 160 mld. Kč. Růst projektů s podepsanou smlouvou (vydaným rozhodnutím) pokračoval i v roce 2009, kdy v prosinci tohoto roku bylo podepsáno přes 14 tisíc IP/GG v celkové hodnotě 255,5 mld. Kč. Od počátku programovacího období do prosince 2010 bylo vydáno **19 923 smluv a rozhodnutí o poskytnutí dotace** s celkovou alokací ve výši **433,3 mld. Kč**, což představuje 55,4 % alokace Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013. Do konce roku 2010 byla finančně ukončena přibližně polovina schválených IP/GG (přesně 9 212), protože příjemci podpory projekt stáhli nebo řídicí orgány odstoupili od smlouvy či rozhodnutí.¹¹⁴ V následujícím grafu je znázorněn vývoj projektů s podepsanou smlouvou (respektive vydaným rozhodnutím) v období 2007 – 2010.

Graf 4.2: Vývoj projektů s podepsanou smlouvou/vydaným rozhodnutím o poskytnutí dotace

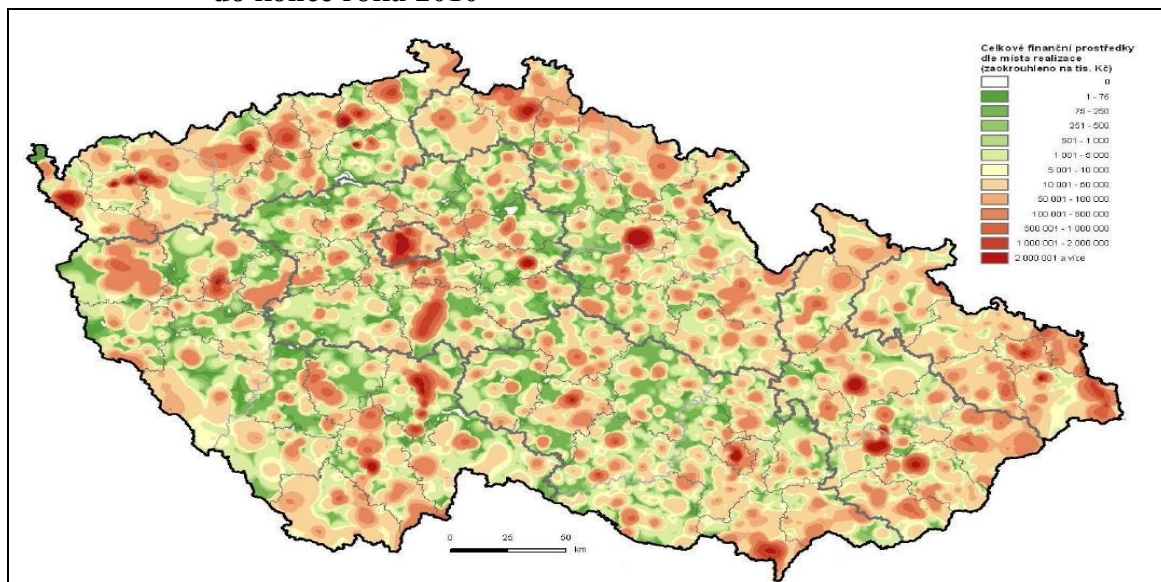
Pozn.: Příčinou poklesu údajů o IP/GG v období března – června 2009 je změna ve způsobu monitorování velkých projektů a dále individuálních projektů dle stavu u OP ŽP v MSC2007

Zdroj: MMR, 2010; vlastní úprava

¹¹⁴ MMR, 2010, s. 4.

Pro ilustraci je na následujícím obrázku znázorněno prostorové rozmístění finančních prostředků krytých smlouvou nebo rozhodnutím o poskytnutí podpory na území České republiky. Nejtmavší červenou barvou jsou zvýrazněna místa ČR, která měla sjednány finanční prostředky ve výši více než 2 mld. Kč.

Obrázek 4.2: Rozložení finančních prostředků krytých smlouvou nebo rozhodnutím do konce roku 2010

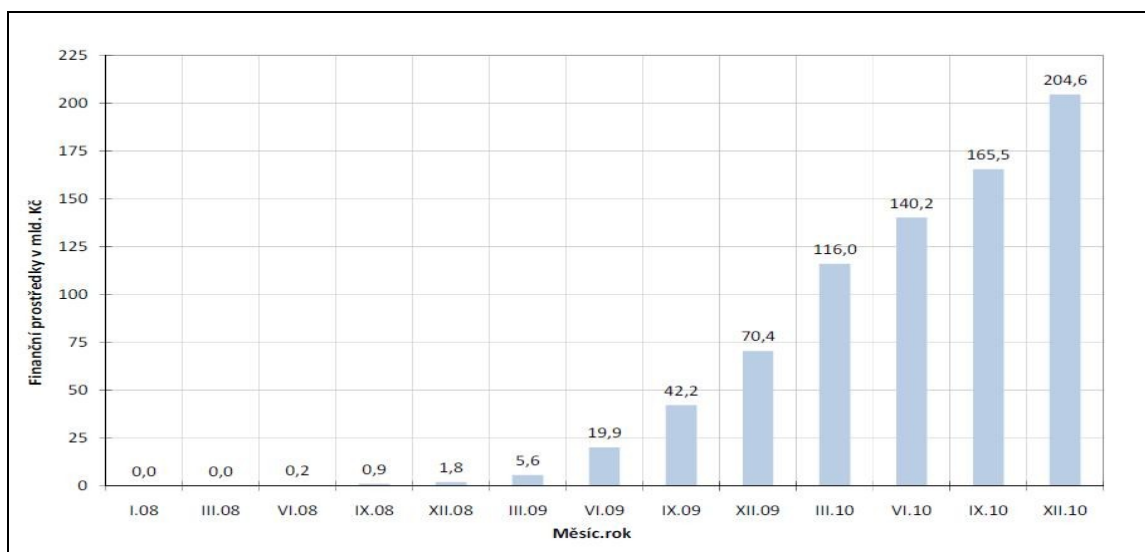
Zdroj: MMR, 2010; vlastní úprava

3. finanční tok – Prostředky proplacené příjemcům

Po podepsání smlouvy nebo vydání rozhodnutí řídícím orgánem nebo zprostředkujícím subjektem nastává realizace projektu. Příjemci podpory dle daného harmonogramu předkládají řídícímu orgánu (zprostředkujícímu subjektu) žádosti o platbu. Na konci roku 2008 byly příjemcům proplaceny finanční prostředky ve výši 1,8 mld. Kč. V průběhu následujícího roku se objem proplacených prostředků výrazně navýšil, a to na 70,4 mld. Kč (k prosinci 2009). Ovšem rapidní růst byl zaznamenán až v průběhu roku 2010. Ke konci roku 2010 bylo na účty příjemců podpory proplaceno **204,6 mld. Kč**.¹¹⁵ V grafu 4.3 je znázorněn vývoj prostředků proplacených příjemců v jednotlivých letech.

¹¹⁵ MMR, 2010, s. 5.

**Graf 4.3: Vývoj proplacených prostředků konečným příjemcům na úrovni NSRF ČR
2007 – 2013**

Zdroj: MMR, 2010; vlastní úprava

4. finanční tok – Čerpané finanční prostředky (platby)

Existují dva typy plateb, které vyplácí Evropská komise v rámci čerpání strukturální pomoci EU v ČR. Jsou to platby:

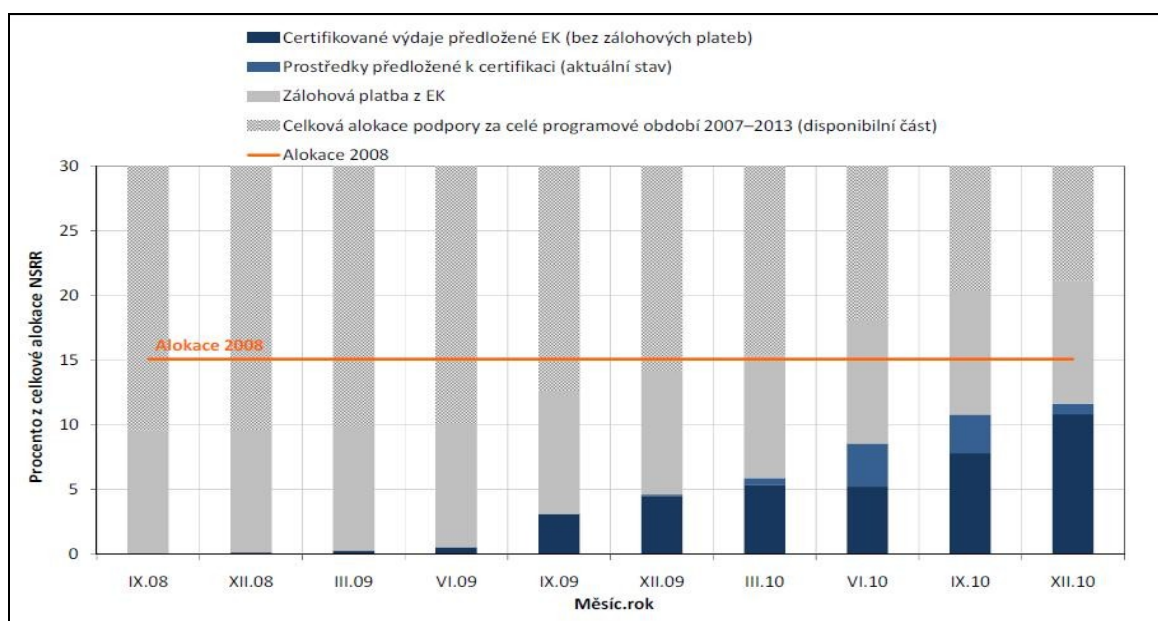
- Předběžné,
- průběžné.

Poté, co Evropská komise schválila operační programy ČR, došlo k vyplacení **předběžných plateb (tzv. záloh)** právě jednotlivým operačním programům. **Průběžné platby** jsou propláceny na základě souhrnných žádostí o platbu, které předkládá *Platební a certifikační orgán* Ministerstva financí ČR. Dle nařízení Evropské komise musí být první žádost o průběžnou platbu zaslána do 24 měsíců ode dne, kdy byla vyplacena první splátka předběžné platby Evropskou komisí. (jedná se o tzv. **pravidlo n + 24**). Na konci roku 2008 objem certifikovaných (vyčerpaných) finančních prostředků představoval 0,1 %¹¹⁶ celkové alokace na programovací období 2007 – 2013. Na konci roku 2009 tento podíl činil 4,5 % a ke konci roku 2010 bylo certifikováno celkem **11,4 %** celkové alokace 2007 – 2013.¹¹⁷

¹¹⁶ Bez započítání záloh.

¹¹⁷ MMR, 2010, s. 6.

Graf 4.4: Vývoj čerpání finančních prostředků na úrovni NSRF ČR 2007 – 2013

Zdroj: MMR, 2010; vlastní úprava

4.4 Průběh čerpání strukturální pomoci EU v České republice v letech 2007 – 2010

V následujících podkapitolách diplomové práce jsou u čtyř sledovaných kategorií toků opět uvedeny údaje týkající se pouze operačních programů cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost v období 2007 – 2010.

4.4.1 Rok 2007

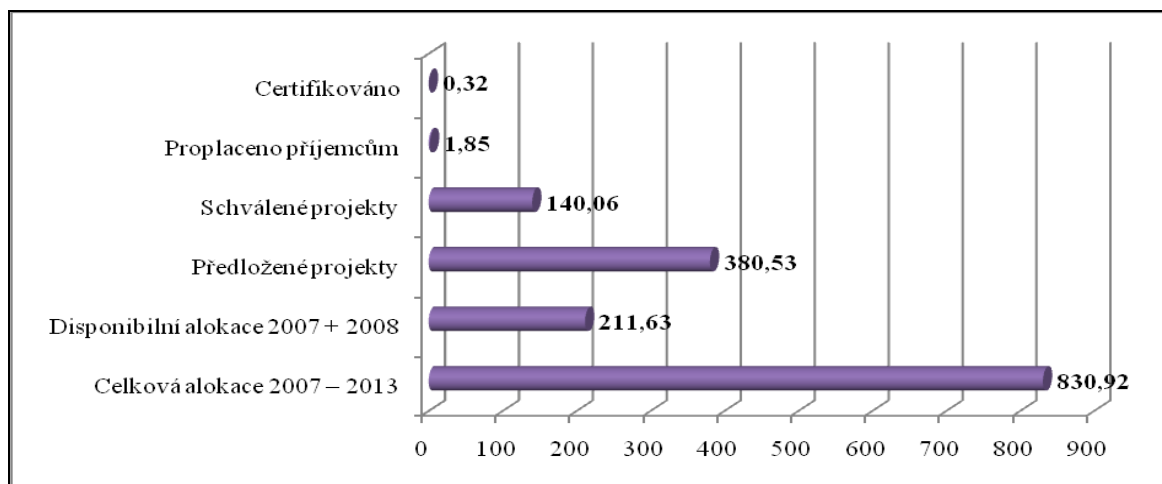
Prioritním cílem pro započetí čerpání strukturální pomoci EU je schválení národního strategického referenčního rámce Evropskou komisí. Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 byl Evropskou komisí přijat 27. 7. 2007. Tento fakt dokumentuje, že v polovině prvního roku 2007 nemohly řídicí orgány jednotlivých operačních programů vyhlášovat žádné výzvy k předkládání projektů. Dalším kritériem je schválení jednotlivých operačních programů. Jak již bylo uvedeno v kapitole 3.3, do konce roku 2007 bylo schváleno pouze 21 z 26 operačních programů České republiky. Ovšem v České republice začalo vydávání prvních výzev k podávání žádostí o podporu již od počátku roku 2007 a první žádosti o podporu byly připravovány v průběhu roku 2007. Bohužel bližší konkrétní údaje např. o počtech žádostí nejsou k dispozici. Nařízením EP a Rady (EU) č. 539/2010 z 16. června 2010 byla schválena změna Obecného Nařízení Rady (ES)

č. 1083/2006, která spočívala ve zrušení pravidla n+3 pro alokaci roku 2007. Alokace roku 2007 tedy byla rovnoměrně rozložena do následujících šesti let.

4.4.2 Rok 2008

Dle měsíční monitorovací zprávy bylo k **7. lednu 2009** řídicím orgánům OP od začátku programovacího období **předloženo 13 998 žádostí** o podporu v celkové výši **380,53 mld. Kč**. Žádosti o podporu převyšovaly celkovou alokaci na léta 2007 a 2008 o 80 %, což dokumentuje vysoký zájem příjemců podpory. Avšak **schváleno** bylo **4 013 projektových žádostí** v celkové výši **140,06 mld. Kč** (tato částka představuje 66,2 % souhrnné alokace na léta 2007 a 2008). Podíl projektů **vyřazených z administrace** činil **30,7 %**. Hlavním důvodem vyřazení projektových žádostí byly formální a kvalitativní nedostatky těchto žádostí. Za další významný důvod vyřazení žádostí lze označit několikanásobný převis žádostí v určitých oblastech podpory. Vysoký podíl vyřazených projektových žádostí vykazoval OP Životní prostředí (27 %) a OP Podnikání a inovace (25,4 %). V rámci regionálních operačních programů se jednalo o ROP Jihozápad (73,5 %), ROP Moravskoslezsko (64,9 %) a ROP Severozápad (64,8 %). Na druhou stranu nejnižší podíl vyřazených žádostí vykazoval Integrovaný operační program (2,9 %).¹¹⁸ K 7. lednu 2009 byla příjemcům podpory **vyplacena** částka ve výši **1,85 mld. Kč** (cca 0,9 % souhrnné alokace 2007 a 2008) a **certifikované** prostředky činily **0,32 mld. Kč**. Stručný přehled čerpání strukturální pomoci EU v ČR lze vidět na následujícím grafu.

Graf 4.5: Souhrnný přehled čerpání strukturální pomoci EU v ČR (v mld. Kč, stav k 7. lednu 2009)

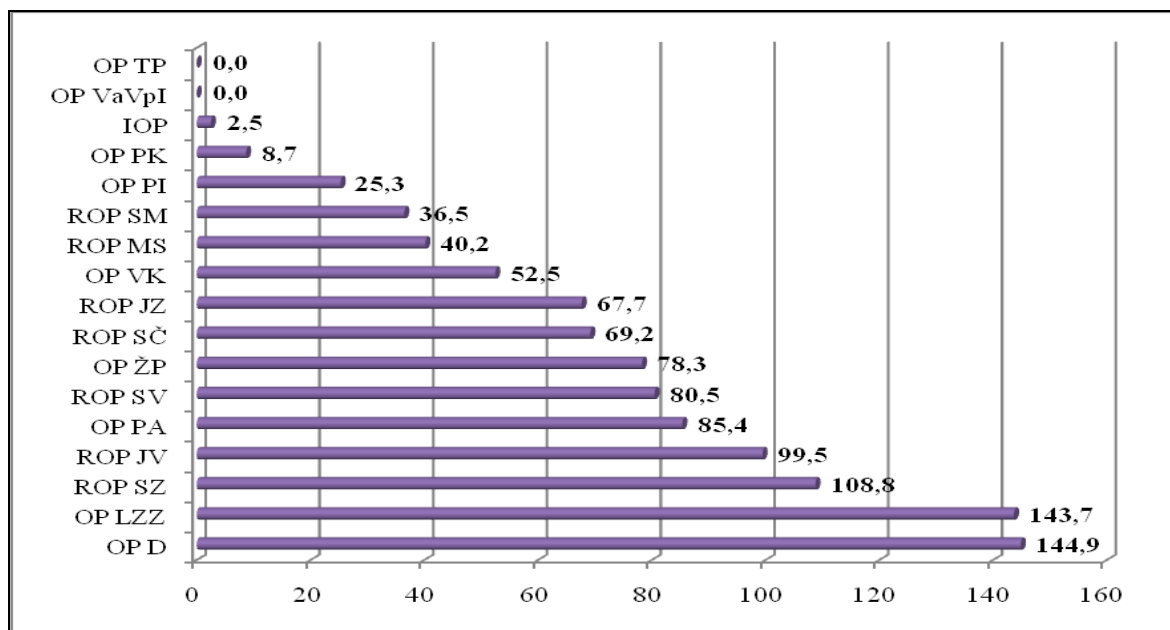

Zdroj: MMR, 2008; vlastní úprava

¹¹⁸ MMR, 2008, s. 7.

Jak je uvedeno v příloze 5, nejvíce podaných žádostí o podporu bylo podáno v rámci OP Životní prostředí (3 543), dále v OP Podnikání a inovace (2 791) a ROP Jihozápad (1 329). Naopak nejméně žádostí bylo zaznamenáno u OP Technická pomoc (s výjimkou OP Výzkum a vývoj pro inovace). Podle stavu schválených projektů byl v rámci tematických operačních programů nejvyšší zájem o Operační program Doprava (144,9 % alokace 2007 a 2008), dále o Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (143,7 % alokace 2007 a 2008) a Operační program Životní prostředí (78,3 % alokace 2007 a 2008). Z regionálních operačních programů se jednalo o ROP Severozápad (108,8 % alokace 2007 a 2008), ROP Jihovýchod (99,5 % alokace 2007 a 2008) a ROP Severovýchod (80,5 % alokace 2007 – 2008). Co se týče cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost bylo v rámci OP Praha Adaptabilita schváleno 85,4 % a v rámci OP Konkurenceschopnost 8,7 % celkové alokace 2007 a 2008. K 7. lednu 2009 nebyly schváleny žádné projekty v OP Výzkum a vývoj pro inovace. Stav schválených projektů všech operačních programů cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost k 7. lednu 2009 je zobrazen v následujícím grafu.

Graf 4.6: Stav schválených projektů a globálních grantů vzhledem k vlastní finanční alokaci 2007 – 2013 (v %, stav k 7. lednu 2009)

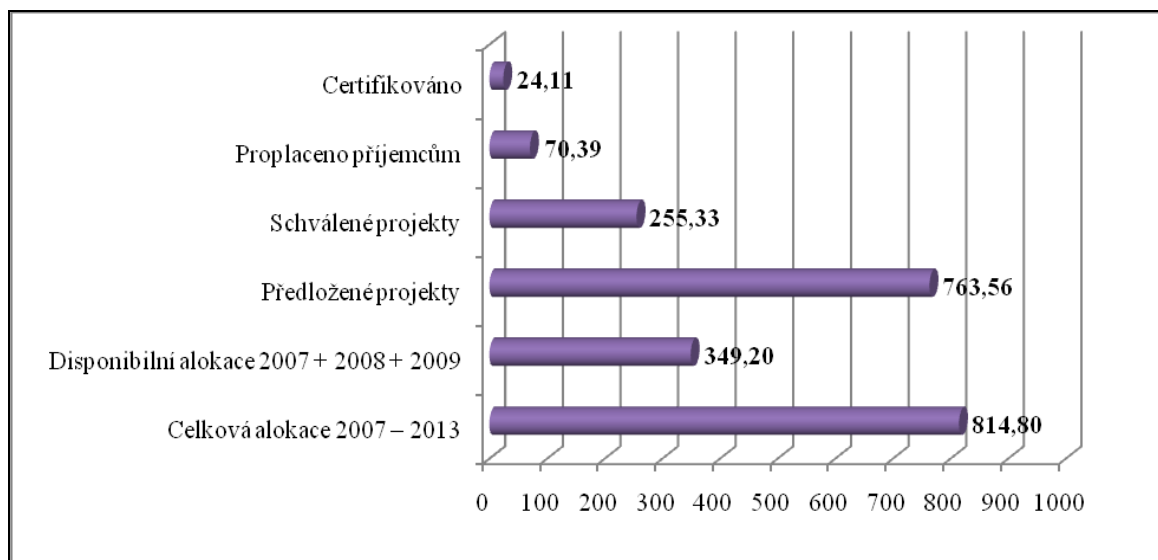
Pozn.: V Centrálním monitorovacím systému není u schválených projektů OP Technická pomoc v rámci finančního monitoringu vyplněna výše finanční podpory plynoucí ze smlouvy. Z tohoto důvodu nedochází k načítání hodnot do tabulek používaných v Měsíční monitorovací zprávě

Zdroj: MMR, 2008; vlastní úprava

4.4.3 Rok 2009

Od počátku programovacího období bylo k **7. lednu 2010 předloženo** celkem **30 766 žádostí** o podporu v celkové výši **763,56 mld. Kč**. Počet žádostí o podporu se tedy oproti roku 2008 zvýšil více než dvakrát. Základním předpokladem realizace projektů a proplácení finančních prostředků příjemců je schválení projektových žádostí. Těch bylo k tomuto datu **schváleno** celkem **14 071 projektových žádostí** v celkové výši **255,33 mld. Kč**, což představovalo cca 31,3 % souhrnné alokace na léta 2007 – 2009. Podíl projektů **vyřazených z administrace** k 7. lednu 2010 dosahoval 30,6 %. Nejvyšší podíl vyřazených projektů byl zaznamenán u ROP Jihozápad (69 %), OP Praha Konkurenceschopnost (67,4 %) a ROP Severozápad (61,7 %). Naopak nejméně vyřazených projektových žádostí bylo v rámci Integrovaného operačního programu (6 %). Příjemcům podpory bylo **vyplaceno** celkem **70,39 mld. Kč** (cca 8,6 % celkové alokace 2007 – 2009) a **certifikováno** bylo **24,11 mld. Kč** (3 %). Stručný přehled čerpání strukturální pomoci EU v České republice lze vidět na následujícím grafu.

Graf 4.7: Souhrnný přehled čerpání strukturální pomoci EU v ČR (v mld. Kč, stav k 7. lednu 2010)

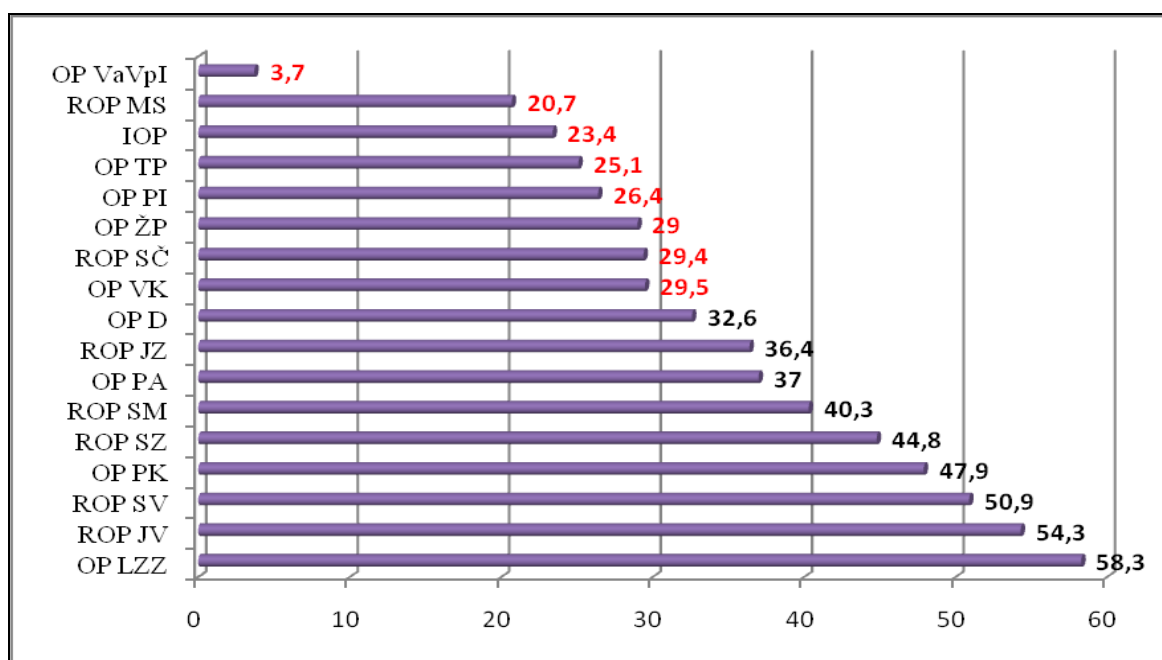

Zdroj: MMR, 2009; vlastní úprava

Jak je uvedeno v příloze 6 byl z pohledu počtu žádostí o podporu nejžádanějším operačním programem Integrovaný operační program (6 250), dále pak OP Životní prostředí (6 180) a OP Podnikání a inovace (5 612). Nejméně žádaným operačním programem byl se 71 podanými žádostmi Operační program Technická pomoc. Je-li aplikován jednoduchý systém hodnocení stavu schválených projektů a základním předpokladem je, že na

zazávazkování jedné roční alokace je třeba cca 12 měsíců, měl by se stav schválených projektů na konci roku 2009 rovnat dvěma ročním alokacím (2007 + 2008), což představuje 2/7 celkové alokace (zaokrouhleno na 30 %). Toto kritérium splňovalo devět ze sledovaných operačních programů. U zbylých osmi operačních programů, které této hranice nedosahují, je třeba věnovat pozornost schvalovacímu procesu. Tyto operační programy jsou v následujícím grafu vyznačeny červenou barvou.

Graf 4.8: Stav schválených projektů a globálních grantů vzhledem k vlastní finanční alokaci 2007 – 2013 (v %, stav k 7. lednu 2010)

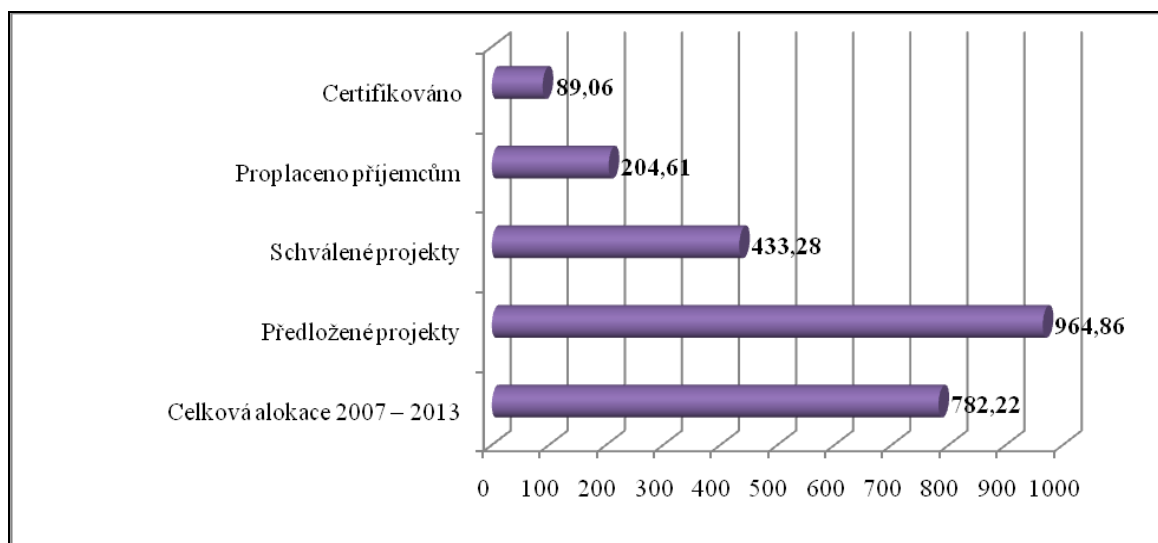
Zdroj: MMR, 2009; vlastní úprava

4.4.4 Rok 2010

Od počátku programovacího období **předložili** žadatelé o podporu k **5. lednu 2011** celkem **43 675 žádostí** o podporu v celkové hodnotě **964,86 mld. Kč**. Tento údaj dokumentuje, že na konci čtvrtého roku programovacího období objem finančních prostředků v podaných žádostech o podporu převyšoval celkovou alokaci 2007 - 2013 o **23,3 %**, což svědčí o vysoké absorpční kapacitě operačních programů. Nejvyšší zájem o čerpání prostředků byl v OP Praha Adaptabilita, ROP Jihozápad a OP Praha Konkurenceschopnost. Na druhou stranu nejnižší objem prostředků v podaných žádostech o podporu vykazoval OP Technická pomoc, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Ke spolufinancování bylo ovšem **schváleno 19 923 žádostí** v celkové hodnotě **433,28 mld. Kč**. Doposud bylo **vyřazeno z administrace** celkem

15 223 žádostí o podporu v celkové hodnotě **299,80 mld. Kč**. Tato částka tvoří 31,3 % požadovaných finančních prostředků. K 5. lednu 2011 byly prostředky **proplaceny** v celkové výši **204,61 mld. Kč** (26,2 % celkové alokace) a **certifikované výdaje** ke sledovanému datu činily celkem **89,06 mld. Kč**, což představovalo 11,4 % celkové alokace.

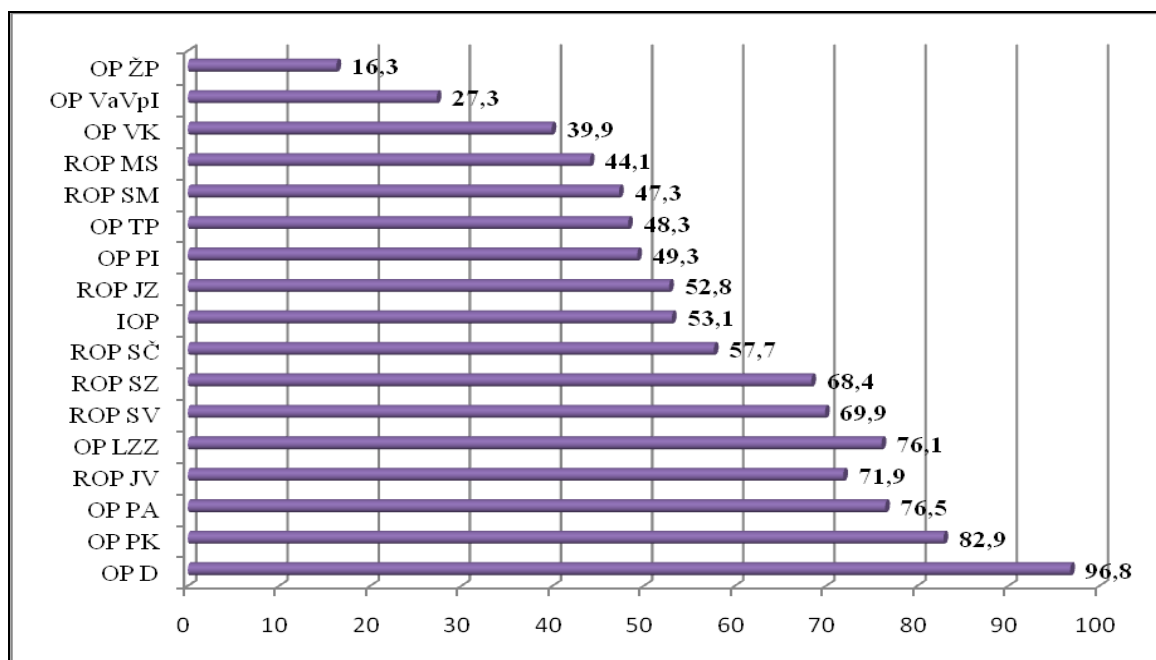
Graf 4.9: Souhrnný přehled čerpání strukturální pomoci EU v ČR (v mld. Kč, stav k 5. lednu 2011)

Zdroj: MMR, 2010; vlastní úprava

Z přílohy 7 je patrné, že nejvíce žádostí o podporu bylo předloženo v rámci OP Životní prostředí (9 370), OP Podnikání a inovace (8983) a Integrovaného operačního programu (7 499). Naopak nejmenší zájem z pohledu podaných žádostí o podporu byl o OP Technická pomoc (113 žádostí). Následujícím graf dokumentuje fakt, že nejvyšší počet projektů krytých smlouvou (rozhodnutím) byl zaznamenán u Operačního programu Doprava a dvou operačních programů hlavního města Prahy. Z regionálních operačních programů si nejlépe vedl ROP Jihovýchod, ROP Severovýchod a ROP Severozápad. Ze statistiky naopak vyplývá, že nejnižší stav schválených projektů byl v rámci Operačního programu Životní prostředí a z regionálních operačních programů v rámci ROP Moravskoslezsko.

Graf 4.10: Stav schválených projektů a globálních grantů vzhledem k vlastní finanční alokaci 2007 – 2013 (v %, stav k 5. lednu 2010)

Zdroj: MMR, 2010; vlastní úprava

4.5 Souhrnná evaluace vývoje čerpání finančních prostředků SF EU v České republice v období 2007 – 2010

V této podkapitole diplomové práce je uveden monitoring trendu čerpání strukturální pomoci EU v České republice za celé období 2007 – 2010. Jak je vidět v následujících tabulkách 4.2 a 4.3, poptávka ze strany potenciálních žadatelů stále roste. Zájem žadatelů o spolufinancování projektů se rok od roku zvyšuje. Na základě porovnání údajů o počtu předložených a schválených projektových žádostí lze konstatovat, že stále existuje řada nevyhovujících projektů. Důvodem jsou, jak již bylo uvedeno výše, formální a kvalitativní nedostatky (např. žádosti o podporu nejsou v souladu se zaměřením oblasti podpory a vydanou výzvou, není dostatečně popsána udržitelnost projektu, nedostatečně doložená potřebnost projektu, nesprávně zvolené monitorovací indikátory, atd.). Naopak nabídka (celková alokace na programovací období 2007 – 2013) rok od roku klesá. Vliv na tuto alokaci má měnící se měnový kurz české koruny vůči euru. Zde lze poukázat na fakt, že negativem pro Českou republiku je neúčast v eurozóně, protože veškeré finanční prostředky strukturální pomoci EU jsou vyjádřeny v eurech.

K 7. lednu 2011 byly projekty schváleny v celkové výši 433,29 mld. Kč, což představuje více než polovinu celkové alokace 2007 – 2013 (782,23 mld. Kč). Alokace roku 2007 je rozpuštěna do všech následujících šesti let programovacího období. Na celé období 2007 – 2010 se vztahuje pravidlo **n + 3** a pro léta 2011 – 2013 platí pravidlo **n + 2**. Do konce programovacího období (tedy **31. 12. 2015**) by tak Česká republika měla dočerpat zbývajících 348,94 mld. Kč. Tyto dosavadní údaje mohou při sledování průběhu čerpání strukturální pomoci EU v ČR působit poměrně příznivým dojmem. Po čtyřech letech realizace a využívání strukturální pomoci EU programovacího období 2007 – 2013 však bylo příjemcům podpory proplaceno pouze 26,2 % alokovaných prostředků v NSRF ČR 2007 – 2013. V rámci certifikovaných výdajů předložených Evropské komisi Platebním a certifikačním orgánem Ministerstva financí ČR se jedná ještě o nižší podíl (11,4 %). Je třeba upozornit na to, že dochází k určitému zpoždění certifikování výdajů předložených Evropské komisi a jejich refundaci do českého státního rozpočtu, protože Platební a certifikační orgán Ministerstva financí ČR určitou dobu shromažďuje žádosti o platbu a Evropské komisi je zasílá pouze několikrát do roka.

Tabulka 4.2: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků strukturální pomoci EU v ČR v jednotlivých letech období 2007 – 2010 (I.)

Rok	Celková alokace 2007 – 2013 (mil. Kč)	Podané žádosti			Schválené projekty		
		počet	mil. Kč	%	počet	mil. Kč	%
2007	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2008	830 920,7	13 998	380 532,2	45,8	4 013	140 061,5	16,9
2009	814 804,6	30 766	763 568,2	93,7	14 071	255 336,7	31,3
2010	782 227,4	43 675	964 862,8	123,3	19 923	433 287,5	55,4

Pozn.: N/A – údaje nejsou k dispozici

Zdroj: MMR, 2011; vlastní úprava

Tabulka 4.3: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků strukturální pomoci EU v ČR v jednotlivých letech období 2007 – 2010 (II.)

Rok	Celková alokace 2007 – 2013 (mil. Kč)	Proplacené prostředky		Certifikované prostředky předložené Evropské komisi	
		mil. Kč	%	mil. Kč	%
2007	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
2008	830 920,7	1 846,6	0,2	320,8	0,03
2009	814 804,6	70 393,1	8,6	24 114,3	3,0
2010	782 227,4	204 605,3	26,2	89 067,6	11,4

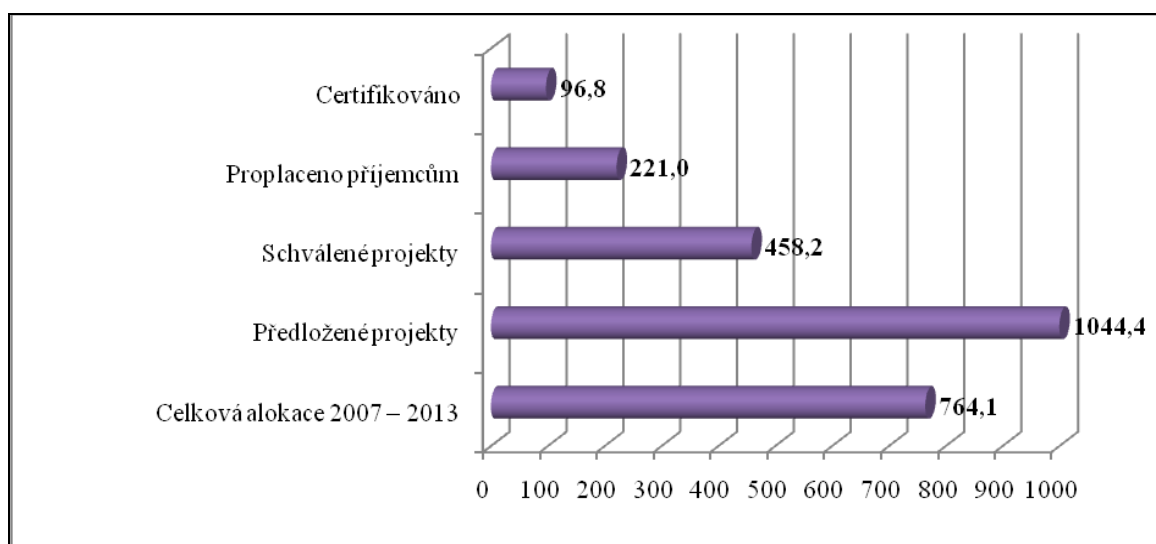
Pozn.: N/A – údaje nejsou k dispozici

Zdroj: MMR, 2011; vlastní úprava

4.6 Aktuální stav čerpání finančních prostředků SF EU v České republice

V pravidelných měsíčních monitorovacích zprávách lze sledovat neustálý nárůst prostředků u všech čtyř sledovaných kategorií toků. K **6. 4. 2011** se opět celková alokace, v důsledku změny měnového kurzu české koruny vůči euru, snížila na 764,1 mld. Kč. Jak je vidět na následujícím grafu, **žádosti** byly podány v celkové výši **1 044,4 mld. Kč** a přesahovaly celkovou alokaci 2007 – 2013. Prostředky kryté smlouvou (rozhodnutím) o poskytnutí dotace (**schválené projekty**) činily **458,2 mld. Kč**. Příjemcům byly **proplaceny** prostředky výši **221,0 mld. Kč** a **certifikováno** bylo **96,8 mld. Kč**.

Graf 4.11: Souhrnný přehled čerpání strukturální pomoci EU v ČR (v mld. Kč, stav k 6. dubnu 2011)

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>, 2011; vlastní úprava

Následující tabulka zachycuje údaje o aktuálním stavu čerpání finančních prostředků strukturální pomoci EU v České republice.

Tabulka 4.4: Údaje o stavu čerpání finančních prostředků strukturální pomoci EU v ČR (stav k 6. 4. 2011)

Rok	Celková alokace 2007 – 2013 (mld. Kč)	Podané žádosti (mld. Kč)	Schválené projekty (mld. Kč)	Proplacené prostředky (mld. Kč)	Certifikované prostředky předložené Evropské komisi (mld. Kč)
2011	764,1	1 044,4	458,2	221,0	96,8

Zdroj: MMR, 2011; vlastní úprava

Závěr

Politika hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie sehrává v současné Evropské unii důležitou roli. Lisabonská smlouva zařadila podporu hospodářské, sociální a územní soudržnosti mezi základní cíle Evropské unie. Finanční nástroje politiky hospodářské a sociální soudržnosti se orientují na ekonomický, sociální a územní rozvoj regionů. Čerpání a využívání těchto finančních prostředků představuje pro Českou republiku jednu z klíčových příležitostí rozvoje regionů i celého národního hospodářství. Pro komplexní a efektivní čerpání strukturální pomoci Evropské unie v České republice v současném programovacím období 2007 – 2013 je třeba také brát ohled na cenné zkušenosti získané v minulém programovacím období 2004 – 2006. Česká republika má v současnosti k dispozici mnohokrát větší alokaci než v období 2004 – 2006, proto zde vyvstává otázka důsledné evaluace a efektivnosti čerpání finančních prostředků. Tento fakt spolu se zkušenostmi s čerpáním z minulosti jistě budou přínosem pro další rozvoj České republiky.

Cílem diplomové práce bylo v teoretické rovině představit základní teoretická východiska politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU a její evaluace. V praktické rovině se jednalo o analýzu a hodnocení čerpání finančních prostředků strukturálních fondů (SF) EU v České republice za období 2007 – 2010. Z hlediska obsahu a zaměření diplomové práce je možné konstatovat, že uvedené cíle byly naplněny.

Na základě analýzy uvedené ve 4. kapitole diplomové práce se vznesená hypotéza o tom, že podíl čerpaných finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v České republice v období 2007 – 2010 každoročně roste a ke konci roku 2010 zbývalo vyčerpat přibližně 50 % alokace programovacího období 2007 – 2013, zcela nepotvrdila. Podíl čerpaných finančních prostředků ze SF EU se sice každoročně zvyšoval, ale proplacené prostředky činily pouze 204,61 mld. Kč. Z celkové alokace ke konci roku 2010 (782, 23 mld. Kč) to představuje zhruba čtvrtinu (přesněji 26,2 %). Faktická míra a rychlost čerpání prostředků strukturálních fondů Evropské unie proto není uspokojivá a mělo by dojít k rychlejšímu dočerpávání vyčleněné alokace. Za bariéry efektivního čerpání lze označit např. dlouhý administrativní proces čerpání strukturální pomoci EU a proces od vydání rozhodnutí o schválení žádosti o podporu po uzavření smlouvy.

Z hlediska počtu předložených žádostí o podporu byl k **5. lednu 2011** nejžádanějším programem OP Životní prostředí, OP Podnikání a inovace a Integrovaný operační program. Naopak nejmenší zájem z pohledu podaných žádostí o podporu byl o Operační program Technická pomoc. Na základě údajů o počtu schválených projektů se jedná o Operační program Doprava, Operační program Praha Konkurenceschopnost a Operační program Praha Adaptabilita. Nejméně schválených projektů bylo také u Operačního programu Technická pomoc. Důležitou roli zde sehrávají jednotliví žadatelé o podporu z evropských fondů, kteří se setkávají s řadou problémů a nejasností, které jim ztěžují situaci a někdy i odrazují od aktivit vedoucích k využití této podpory. Proto je důležité si uvědomit, že základním předpokladem pro efektivní využívání finančních prostředků strukturální pomoci Evropské unie jsou kvalitně připravené, účelově zaměřené a dobře realizovatelné projekty.

Seznam použité literatury

Knihy:

1. BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika Evropské unie*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
2. HÁJEK, O., NOVOSÁK, J. *Kohezní politika v širších souvislostech*. Žilina: GEORG, 2010. 216 s. ISBN 978-80-89401-19-2.
3. CHVOJKOVÁ, A., KVĚTOŇ, V. a kol. *Finanční prostředky fondů EU v období 2007 – 2013*. Praha: Ireas, 2007. 181 s. ISBN 987-80-86684-43-7.
4. KAŠPAROVÁ, L., PŮČEK, M. *Cohesion Policy: Settlement in the Czech Republic urban rural partnership*. 1. vydání. Praha: Ministry for Regional Developement of the Czech Republic, 2009. 90 s. ISBN 978-80-87318-00-3.
5. MOLLE, W. *European Cohesion Policy*. London: Routledge, 2007. 342 s. ISBN 978-0-415-43812-4.
6. NOVOTNÁ, M. *Regionální politika EU*. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ekonomická fakulta, 2007. 210 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
7. PAVLÁK, M. *Lidské zdroje a fondy EU. Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti rozvoje lidských zdrojů*. Praha: ASPI, 2006. 128 s. ISBN 80-7357-139-0.
8. WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. Praha ASPI, a.s., 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
9. EVROPSKÁ KOMISE. *Politika soudržnosti 2007 – 2013*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropského společenství, 2007. 164 s. ISBN 92-79-03805-2.

Články ve sborníku:

10. MELECKÝ, L., MATISOVÁ, S. *Evaluace a postup čerpání strukturální pomoci EU v České republice v programovacím období 2007 – 2013*. MEKON 2010. CD of participants reviewed papers from 12th International Conference. [CD ROM]. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 3. – 4. února 2010. s. 1 – 13. ISBN 978-80-248-2165-8.
11. MELECKÝ, L., HOFROVÁ, S. *Rámec evaluace a postup čerpání strukturální pomoci EU v České republice*. MEKON 2009. Výsledky vědecké práce studentů doktorského studia. CD ROM. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 20. – 21. května 2009. s. 1 – 13. ISBN 978-80-248-2013-2.

12. KOZLOVÁ, M., NEVRTAL, L., PROCHÁZKA, P., VOTRUBOVÁ, Z. *Komparace charakteru regionální politiky před vstupem a po vstupu ČR do EU*. 2007. Brno: Masarykova univerzita, 2007. Dostupný z WWW: <http://www.iips.cz/data/files/Analzyzy_Working_Papers_pdf/kozlova-komparace-charakteru-rp.pdf>.

Elektronické publikace:

13. EUROPEAN COMMISSION. *Draft Working Paper on Ex Ante Evaluation* [online]. 2006. [cit. 2010-06-24]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/exante_sf2007-2013_en.pdf>.
14. EUROPEAN COMMISSION. *Indicators for monitoring and evaluation: A practical guide* [online]. 2006. [cit. 2010-06-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Upload/Rizeni-fondu-EU/Indicators-for-monitoring-and-evaluation>>.
15. EUROPEAN COMMISSION. *JESSICA: Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas* [online]. 2010. [cit. 2010-06-30]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/doc/pdf/jessica_info_note.pdf>.
16. EUROPEUM. *Průvodce projekty Evropského sociálního fondu* [online]. 2003. [cit. 2010-11-12]. Dostupný z WWW: <http://www.europeum.org/doc/materialy/brozura_rlz.pdf>.
17. JEDLIČKA, J. *Národní strategický referenční rámec ČR* [online]. 2007. [cit. 2011-02-01]. Dostupný z WWW: <http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/NSRR_CR.pdf>.
18. JEDLIČKA, J. *Regionální politika a její dopad na ČR* [online]. 2004. [cit. 2011-02-02]. Dostupný z WWW: <http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/Regionalni_politika_CR.pdf>.
19. JETMAR, M. *Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti v České republice v programovém období 2007 – 2013* [online]. 2007. [cit. 2011-01-12]. Dostupný z WWW: <http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-01/02_programove.pdf>.
20. MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. *Operační program Praha Adaptabilita* [online]. 2007. [cit. 2011-02-12]. Dostupný z WWW:

- <http://www.prahafondy.eu/userfiles/File/OPPA%20dokumenty/OPPA_CS_final.pdf>.
21. MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY. *Operační program Praha Konkurenceschopnost* [online]. 2007. [cit. 2011-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.prahafondy.eu/cz/oppk/dokumenty.html>>.
 22. MINISTERSTVO DOPRAVY ČR. *Operační program Doprava* [online]. 2007. [cit. 2010-02-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.opd.cz/cz/Programove-dokumenty>>.
 23. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů Evropské unie 2007 – 2013* [online]. 2005. [cit. 2010-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.khkmsk.cz/projekty/informacni-mista-pro-podnikatele/publikace-abeceda-fondu-eu-2007-2013.aspx>>.
 24. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Evaluace socioekonomického rozvoje – metodická příručka* [online]. 2005. [cit. 2010-06-28]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/MMR_Evaluace-socioekonom_rozvoj_pdf.pdf>.
 25. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Dodatek k Metodice pro přípravu programových dokumentů pro období 2007 – 2012 - Zajištění EVALUACE řídicími orgány operačních programů* [online]. 2006. [cit. 2010-06-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=686dbae2-7de1-4a88-af06-2c32ed5901a4>>.
 26. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Finanční perspektiva EU pro období 2007 – 2013* [online]. 2006. [cit. 2010-11-18]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=95e524a4-689e-474e-8bfb-327eed76757>>.
 27. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Integrovaný operační program* [online]. 2007. [cit. 2011-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/6b/6ba4c58d-1422-4a95-b680-bd1ed364056c.pdf>>.
 28. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnost a národních zdrojů – prosinec 2008* [online]. 2009. [cit. 2011-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/43/4371aaf6-1a8d-45e2-bd4e-b3a8bdb195f3.pdf>>.

29. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnost a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013 – prosinec 2009* [online]. 2010. [cit. 2011-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/43/4371aaf6-1a8d-45e2-bd4e-b3a8bdb195f3.pdf>>.
30. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnost a národních zdrojů v programovém období 2007 – 2013 – prosinec 2010* [online]. 2011. [cit. 2011-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/4d/4d541e24-ae13-4792-b167-e964de057425.pdf>>.
31. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Operační program Technická pomoc* [online]. 2007. [cit. 2011-03-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/6b/6ba4c58d-1422-4a95-b680-bd1ed364056c.pdf>>.
32. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Vývoj realizace NSRR v období 2007 – 2010* [online]. 2011. [cit. 2011-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/ec353c06-bd62-4796-9e89-ea965feffba1/Vyvoj-realizace-NSRR-v-obdobi-2007-2010---prosinec>>.
33. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost* [online]. 2007. [cit. 2011-03-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9d2ee975-29fd-4a3a-a6ae-198e880027f8>>.
34. MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. *Operační program Průmysl a podnikání* [online]. 2008. [cit. 2010-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=07baa511-51e7-48d1-bdf9-e80421e76469>>.
35. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Operační program Výzkum a vývoj pro inovace* [online]. 2008. [cit. 2011-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/operacni-program-vyzkum-a-vyvoj-pro-inovace-1>>.
36. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR. *Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost* [online]. 2007. [cit. 2011-03-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/op-vzdelavani-pro-konkurenceschopnost-verze-z-1-10-2007>>.

37. MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Operační program Životní prostředí* [online]. 2007. [cit. 2011-03-06]. Dostupný z WWW: <http://www.opzp.cz/soubor-ke-stazeni/9/2714-PD%20OPZP_technicka_aktualizace_prosinec%202009.pdf>.
38. TRANSPARENCY INTERNATIONAL ČESKÁ REPUBLIKA. *Hrozby a příležitosti strukturálních fondů v ČR* [online]. 2005. [cit. 2011-03-17]. Dostupný z WWW: <http://www.transparency.cz/pdf/publikace/esf_infopack_2007.pdf>.
39. WORLD BANK. *Monitoring a evaluation. Some Tools, Methods & Approaches* [online]. 2004. [cit. 2010-07-03]. Washington D.C.: The World Bank, 2004. Dostupný z WWW: <[http://lnweb90.worldbank.org/oed/oeddoclib.nsf/b57456d58aba40e585256ad4007304/a5efbb5d776b67d285256b1e0079c9a3/\\$FILE/MandE_tools_methods_approache.pdf](http://lnweb90.worldbank.org/oed/oeddoclib.nsf/b57456d58aba40e585256ad4007304/a5efbb5d776b67d285256b1e0079c9a3/$FILE/MandE_tools_methods_approache.pdf)>.

WWW stránky:

40. *European Commission* [online]. A short history of evaluation. 2009. [cit. 2010-06-24]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/guide/development/history_purpose/history_en.htm>.
41. *European Commission* [online]. European Regional Development Fund (2017 - 2013). 2010. [cit. 2010-07-03]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/g24234_en.htm>.
42. *European Commission* [online]. Evaluation of Cohesion Policy. 2010. [cit. 2010-07-01]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evaluation_en.htm>.
43. *European Commission* [online]. The European Regional Development Fund. 2010. [cit. 2010-07-08]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_en.htm>.
44. *European Commission* [online]. The Guide. 2009. [cit. 2011-09-12]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/guide/index_en.htm>.

45. *European Commission* [online]. Regulations applying to the period 2007 - 2013. 2009. [cit. 2010-06-25]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/guide/annex_b/reg_2007_2013_en.htm>.
46. *European Investment Fund* [online]. JEREMIE – Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises. 2010. [cit. 2010-07-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.jaspers-europa-info.org/index.php/about-us.html>>.
47. *Euroskop.cz* [online]. EU od A do Z. 2010. [cit. 2011-01-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/281/sekce/g-h/>>.
48. *Evropská komise* [online]. Fond soudržnosti. 2008. [cit. 2010-05-20]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/cf/index_cs.htm>.
49. *Evropská komise* [online]. Fond soudržnosti ve stručnosti. 2008. [cit. 2010-08-01]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/procf/cf_cs.htm>.
50. *Evropská komise* [online]. Hlavní cíle. 2009. [cit. 2010-07-01]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_cs.htm>.
51. *Evropská komise* [online]. Strategické pokyny Společenství k soudržnosti 2007 - 2013. 2008. [cit. 2010-10-02]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_cs.htm>.
52. *Fondy Evropské unie* [online]. Evaluační činnost. 2010. [cit. 2010-06-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluacni-cinnost-2>>.
53. *Eurostat* [online]. Gross domestic product (GDP) at current market prices at NUTS level 2. 2010. [cit. 2011-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/setupModifyTableLayout.do>>.
54. *Fondy Evropské unie* [online]. Rámcová evaluace v České republice v období 2007 – 2013. 2011. [cit. 2010-07-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Evaluacni-cinnost-2/Ramec-evaluace-v-Ceske-republice-v-obdobi-2007-2013>>.
55. *Fondy Evropské unie* [online]. Politika hospodářské a sociální soudržnosti. 2010. [cit. 2010-04-22]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Politika-hospodarske-a-socialni-soudrznosti-EU-%28HS%29>>.
56. *Fondy Evropské unie* [online]. Regionální politika EU. 2011. [cit. 2010-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/f35b30a8-c37b-44ec-abe4-ba01ec4294b6/Regionalni-politika-EU>>.

57. *Fondy Evropské unie* [online]. Stav jednání o operačních programech 2007 – 2013. 2011. [cit. 2011-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/cee20803-e798-4a6b-8961-177cb2fe7274/Stav-jednani-o-operacnich-programech-v-obdobi-2007?Page=3>>.
58. *Jaspers* [online]. Jasper's role. 2010. [cit. 2010-08-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.jaspers-europa-info.org/index.php/about-us.html>>.
59. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Národní strategický referenční rámec. 2011. [cit. 2011-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/getdoc/ee0a6ee1-b2e7-4bc6-be61-a8b7a428d952/Narodni-strategicky-referencni-ramec>>.
60. *Ministerstvo pro místní rozvoj* [online]. Vláda projednala Národní rozvojový plán ČR. 2006. [cit. 2010-02-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/Pro-media/Tiskove-zpravy/2006/Vlada-projednala-Narodni-rozvojovy-plan-CR>>.

Právní předpisy a dokumenty:

61. EUR – lex. *Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. Července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení (ES) č. 1260/1999* [online]. 2006. [cit. 2011-01-28]. Dostupný z WWW: <<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0078:CS:PDF>>.
62. Evropské právo. *Základní dokumenty ve znění Lisabonské smlouvy* (podle stavu k 18. 1. 2010). Ostrava: Sagit, a.s., 2010. ISBN 978-80-7208-785-3.

Seznam zkratek

CF	The Cohesion Fund Fond soudržnosti
CIP	Community Initiative Programme Iniciativa Společenství
CSG	The Community Strategic Guidelines Strategické obecné zásady Společenství
ČR	Česká republika
EAGGF	The European Agricultural Guidance and Guarantee Fund Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond
EBRD	The European Bank for Reconstruction and Development Evropská banka pro obnovu a rozvoj
EHS	Evropské hospodářské společenství
EIB	The European Investment Bank Evropská investiční banka
EIF	The European Investement Fund Evropský investiční fond
EK	The European Commission Evropská komise
EP	European Parliament Evropský parlament
ERDF	The European Regional Development Fund Evropský fond regionálního rozvoje

ES	Evropská společenství
ESF	The European Social Fund Evropský sociální fond
EU	The European Union Evropská unie
FIFG	The Financial Instrument for Fisheries Guidance Finanční nástroj na podporu rybolovu
GG	Globální grant
HDP	Hrubý domácí produkt
HND	Hrubý národní důchod
HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
IOP	Integrovaný operační program
IP	Individuální projekt
JASMINE	The Joint Action to Support Micro-finance Institutions in Europe Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě
JASPERS	The Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions Společná pomoc při podpoře projektů v evropských regionech
JEREMIE	The Joint European in Resources for Micro to Medium Enterprises Společné evropské zdroje pro mikropodniky a střední podniky
JESSICA	The Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas Společná evropská podpora udržitelných investic do městských oblastí
JPD	Jednotný programový dokument
LAU	Local Administrative Unit Územní administrativní jednotka

MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MMZ	Měsíční monitorovací zpráva
NDP	The National Development Plan Národní rozvojový plán
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NSRF	The National Strategic Reference Framework Národní strategický referenční rámec
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques Soustava územních statistických jednotek
OP	Operační program
OP D	Operační program Doprava
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PA	Operační program Praha Adaptabilita
OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP PK	Operační program Konkurenceschopnost
OP TP	Operační program Technická pomoc
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VpK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
PCO	Platební a certifikační orgán
ROP	Regionální operační program
ROP JV	Regionální operační program Jihovýchod
ROP JZ	Regionální operační program Jihozápad

ROP MS	Regionální operační program Moravskoslezsko
ROP SČ	Regionální operační program Střední Čechy
ROP SM	Regionální operační program Střední Morava
ROP SV	Regionální operační program Severovýchod
ROP SZ	Regionální operační program Severozápad
RPS	Rámec podpory Společenství
ŘKV	Řídící a koordinační výbor
SEA	The Single European Act Jednotný evropský akt
SF EU	Structural Funds of the European Union Strukturální fondy Evropské unie
TEN-T	Trans-European Transport Network Transevropská dopravní síť

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. dubna 2011

.....

Bc. Aneta Dujsíková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Dolní 97

700 30 Ostrava-Zábřeh

Seznam příloh

Příloha 1: Oblasti nadnárodní spolupráce EU

Příloha 2: Alokace politiky HSS EU v jednotlivých členských státech v letech 2007 – 2013
(v milionech EUR)

Příloha 3: Seznam dokumentů použitých při přípravě Národního rozvojového plánu
2007 – 2013

Příloha 4: Indikativní roční alokace podle fondů a programů (v EUR)

Příloha 5: Údaje o projektech/GG podle jednotlivých OP/ROP a fondů EU (stav
k 7. lednu 2009)

Příloha 6: Údaje o projektech/GG podle jednotlivých OP/ROP a fondů EU (stav
k 7. lednu 2010)

Příloha 7: Údaje o projektech/GG podle jednotlivých OP/ROP a fondů EU (stav
k 5. lednu 2011)

Příloha 1: Oblasti nadnárodní spolupráce EU

Zdroj: http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/transnational/index_cs.htm, 2010

Příloha 2: Alokace politiky HSS EU v jednotlivých členských státech v letech 2007 – 2013 (v milionech EUR)

	Konvergence				Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Evropská územní spolupráce	Celkem
	Fond soudržnosti	Konvergence	Phasing-out	Phasing-in			
Belgie			638		1 425	194	2 258
Bulharsko	2 283	4 391				179	6 853
Česká republika	8 819	17 064			419	389	26 692
Dánsko					510	103	613
Německo		11 864	4 215		9 409	851	26 340
Estonsko	1 152	2 252				52	3 456
Irsko				458	293	151	901
Řecko	3 697	9 420	6 458	635		210	20 420
Španělsko	3 543	21 054	1 583	4 955	3 522	559	35 217
Francie		3 191			10 257	872	14 319
Itálie		21 211	430	972	5 353	846	28 812
Kypr	213			399		28	640
Lotyšsko	1 540	2 991				90	4 620
Litva	2 305	4 470				109	6 885
Lucembursko					50	15	65
Maďarsko	8 642	14 248		2 031		386	25 307
Malta	284	556				15	855
Nizozemsko					1 660	247	1 907
Rakousko			177		1 027	257	1 461
Polsko	22 176	44 377				731	67 284
Portugalsko	3 060	17 133	280	448	490	99	21 511
Rumunsko	6 552	12 661				455	19 668
Slovinsko	1 412	2 689				104	4 205
Slovensko	3 899	7 013			449	227	11 588
Finsko				545	1 051	120	1 716
Švédsko					1 626	265	1 891
Spojené království		2 738	174	965	6 014	722	10 613
Meziregionální spolupráce/sítě						445	445
Technická pomoc							868
Celkem	69 578	199 322	13 955	11 409	43 556	8 723	347 410

Zdroj: Evropská komise, 2010; vlastní úprava

**Příloha 3: Seznam dokumentů použitých při přípravě Národního rozvojového plánu
2007 – 2013**

Obecné dokumenty (strategické)	Strategie hospodářského růstu ČR
	Strategie regionálního rozvoje
	Strategie udržitelného rozvoje
	Konvergenční program ČR
	Makroekonomická prognóza
	Národní rozvojový plán 2004 – 2006
	Ex ante hodnocení NDP 2004 – 2006
	SEA hodnocení Národního rozvojového plánu
	AbCap – Závěrečná zpráva o absorpční kapacitě
	Národní program reforem
	Postup přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti 2007 – 2013
Obecné dokumenty (evropské)	Strategické obecné zásady Společenství
	Návrhy nařízení ke strukturálním fondům (všeobecné, ERDF, ESF, FS, ESPS)
	Návrh nařízení k Evropskému zemědělskému fondu pro rozvoj venkova a Evropskému fondu rybníkářství
	Návrh obecného nařízení k financování Společné zemědělské politiky
	Hlavní směry hospodářské politiky EU
	Evropská strategie zaměstnanosti
	Třetí zpráva o hospodářské a sociální soudržnosti, Třetí kohezní zpráva
	Lisabonská strategie
Dokumenty resortů (strategie a koncepce)	Zpráva Wima Koka k realizaci Lisabonské strategie
	Strategie udržitelného rozvoje ČR
	Strategie regionálního rozvoje
	Strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR
	Národní akční plán zaměstnanosti
	Národní akční plán sociálního začleňování
	Národní program rozvoje vzdělávání v ČR
	Národní program výzkumu a vývoje
	Bezpečnostní strategie ČR (2003)
	Národní akční plán boje proti terorismu
	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015
	Státní informační a komunikační politika
	Podmínky pro formulování Strategie Fondu soudržnosti v období 2007 – 2013
	Státní politika životního prostředí ČR
	Dopravní politika ČR
	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR
	Politika územního rozvoje
	Strategie financování implementace směrnice Rady 91/271/EHS
	Další resortní strategie a koncepce
Výstupy projektů evaluace Rámce podpory Společenství	Bariéry růstu konkurenceschopnosti ČR
	Analýza a vyhodnocení vnějšího prostředí systému implementace RPS
	Analýza a vyhodnocení slabých míst systému implementace strukturálních fondů a rizik poruch
	Hodnocení indikátorů a vyhodnocování jejich nastavení
	Identifikace, analýza a zhodnocení rozložení rozvojových programů EU a českých rozvojových programů s cílem navrhnout koordinovanější a racionálnější systém
Výstupy projektů oddělení programování Rámce podpory Společenství	Disparity
	Vyvážený rozvoj venkova
	Urbánní systémy EU a ČR
	Prevence rizik
	Dostupnost vybraných statků a služeb
	Integrované projekty

Zdroj: MMR, 2006; vlastní úprava

Příloha 4: Indikativní alokace operačních programů cíle Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (v EUR)

Operační program	Fond	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Celkem
Cíl Konvergence		Příspěvek Společenství							
OP Podnikání a inovace	ERDF	377 345 254	395 906 354	414 548 594	434 062 564	453 585 440	473 037 352	492 826 988	3 041 312 546
OP výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	256 915 918	269 553 263	282 245 851	295 531 959	308 824 129	322 067 985	335 541 779	2 070 680 884
OP Životní prostředí		610 175 305	640 188 999	670 333 897	701 888 402	733 457 306	764 911 464	796 911 725	4 917 867 098
	ERDF	86 205 245	90 804 359	95 419 735	100 257 642	105 092 757	109 904 133	114 798 341	702 482 212
	CF	523 970 060	549 384 640	574 914 162	601 630 760	628 364 549	655 007 331	682 113 384	4 215 384 886
OP Doprava		716 408 494	751 647 653	787 040 861	824 089 092	861 154 228	898 084 641	935 656 234	5 774 081 203
	ERDF	144 178 837	151 662 639	159 174 961	167 045 895	174 914 962	182 748 693	190 717 663	1 170 443 650
	CF	572 229 657	599 985 014	627 865 900	657 043 197	686 239 266	686 239 266	744 938 571	4 603 637 553
Integrovaný operační program	ERDF	196 638 833	206 195 877	215 795 940	225 842 751	235 895 753	245 914 199	256 106 809	1 582 390 162
Cíl Konvergence	ERDF	192 686 939	202 164 946	211 684 389	221 648 970	231 618 096	241 550 989	251 656 335	1 553 010 664
Cíl Konkurenceschopnost	ERDF	3 951 894	4 030 931	4 111 551	4 193 781	4 277 657	4 363 210	4 450 474	29 379 498
Regionální operační programy	ERDF	578 060 815	606 494 841	635 053 166	664 946 907	694 854 290	724 652 965	754 969 002	4 659 031 986
Střední Čechy	ERDF	69 367 298	72 779 381	76 206 380	79 793 628	83 382 515	86 958 356	90 596 281	559 083 839
Jihozápad	ERDF	76 882 089	80 663 814	84 462 070	88 437 939	92 415 621	96 378 844	100 410 877	619 651 254
Severozápad	ERDF	92 547 536	97 099 824	101 672 012	106 458 000	111 246 172	116 016 940	120 870 537	745 911 021
Jihovýchod	ERDF	87 402 795	91 702 020	96 020 039	100 539 972	105 061 969	109 567 528	114 151 313	704 445 636
Severovýchod	ERDF	81 448 769	85 455 123	89 478 991	93 691 019	97 904 969	102 103 603	106 375 132	656 457 606
Moravskoslezsko	ERDF	88 847 947	93 218 257	97 607 672	102 202 340	106 799 104	111 379 161	116 038 736	716 093 217
Střední Morava	ERDF	81 564 381	85 576 422	89 606 002	93 824 009	98 043 940	102 248 533	106 526 126	657 389 413
OP Technická pomoc	ERDF	30 784 454	32 283 199	33 788 660	35 364 230	36 940 733	38 511 774	40 110 122	247 783 172
Cíl Konvergence	ERDF	30 253 392	31 741 516	33 236 144	34 800 663	36 365 896	37 925 439	39 512 060	243 835 110
Cíl Konkurenceschopnost	ERDF	531 062	541 683	552 516	563 567	574 837	586 335	598 062	3 948 062
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	228 241 656	239 368 138	250 544 334	262 241 262	273 944 927	285 607 776	297 473 312	1 837 421 405
Cíl Konvergence	ESF	224 801 428	235 859 105	235 859 105	258 590 464	270 221 113	281 809 486	293 599 056	1 811 845 772
Cíl Konkurenceschopnost	ESF	3 440 228	3 509 033	3 579 214	3 650 798	3 723 814	3 798 290	3 874 256	25 575 633
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	227 070 511	238 173 571	249 325 874	260 998 433	272 677 243	284 314 737	296 154 412	1 828 714 781
Cíl Konvergence	ESF	224 801 428	235 859 105	246 965 120	258 590 464	270 221 113	281 809 486	293 599 056	1 811 845 772
Cíl Konkurenceschopnost	ESF	2 269 083	2 314 466	2 360 754	2 407 969	2 456 130	2 505 251	2 555 356	16 869 009
Celkem cíl Konvergence		3 211 448 973	3 369 415 782	3 528 073 142	3 694 149 485	3 860 301 611	4 025 849 807	4 194 272 235	25 883 511 035
Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		Příspěvek Společenství							
OP Konkurenceschopnost	ERDF	31 601 702	32 233 735	32 878 410	33 535 979	34 206 698	34 890 832	35 588 649	234 936 005
OP Adaptabilita	ESF	14 579 111	14 870 693	15 168 107	15 471 469	15 780 898	16 096 517	16 418 447	108 385 242
Celkem cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost		46 180 813	47 104 428	48 046 517	49 007 448	49 987 596	50 987 349	52 007 096	343 321 247
Celkem cíle Konvergence a Konkurenceschopnost		3 267 822 053	3 426 916 323	3 586 723 694	3 753 973 048	3 921 321 645	4 088 090 242	4 257 757 479	26 302 604 484

Zdroj: <http://www.mmr.cz/Uploads/Strukturalni-fondy/Alokace-podle-fondu-a-programu>, 2007; vlastní úprava

Příloha 5: Údaje o projektech/GG podle jednotlivých OP/ROP a fondů EU (stav k 7. lednu 2009)

Operační program /Fond	IP/GG	Podané žádosti o podporu/o GG		Projekty/GG vyřazené z administrace		Projekty/GG ve schvalovacím procesu		Schválené projekty/GG	
		počet	v mil. Kč	počet	v mil. Kč	počet	v mil. Kč	počet	v mil. Kč
-	-	od počátku období		od počátku období		aktuální stav		od počátku období	
OP D	IP	128	122 515,2	10	336,8	63	55 525,6	55	66 652,8
OP ŽP	IP	3 543	83 375,8	958	25 872,5	1 155	26 830,2	1 430	30 673,0
OP PI	IP	2 791	20 587,7	709	6 709,9	728	7 748,5	1 354	6 129,3
OP VaVpI	IP	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
OP VK	IP	1 057	14 848,1	87	941,0	922	13 150,3	48	756,8
	GG	39	6 617,1	0	0,0	0	0,0	39	6 617,1
OP LZZ	IP	104	15 474,1	14	1 503,7	75	6 286,5	15	7 683,8
	GG	14	19 644,5	0	0,0	2	3 511,4	9	12 239,7
IOP	IP	276	4 870,8	8	96,2	73	4 457,4	195	317,3
OP IP	IP	32	1 478,7	0	0,0	30	1 478,7	2	0,01
ROP SZ	IP	279	13 239,5	181	6 721,7	4	53,0	94	6 464,8
ROP MS	IP	423	8 985,8	108	1 441,5	273	5 251,9	42	2 292,5
ROP JV	IP	870	19 592,1	305	5 356,4	379	8 651,0	186	5 584,6
ROP SM	IP	655	12 973,5	186	3 826,0	407	7 234,2	62	1 913,3
ROP SV	IP	550	18 495,7	220	6 594,1	210	7 691,4	120	4 210,2
ROP JZ	IP	1 329	21 553,2	977	14 178,6	220	4 034,2	132	3 340,4
ROP SČ	IP	591	11 703,2	225	3 743,1	259	4 878,9	107	3 081,2
OP PK	IP	187	3 626,5	125	1 836,2	27	1 616,7	35	173,6
OP PA	IP	1 183	7 212,5	181	1 032,0	866	5 392,6	136	787,9
ČR-PL	IP	-	-	-	-	-	-	-	-
ESF	IP	2 344	37 534,6	282	3 476,7	1 863	24 829,4	199	9 228,6
	GG	53	26 261,6	0	0	2	3 511,4	48	18 856,8
ERDF	IP	9 546	182 185,2	3 356	53 595,2	3 437	80 782,2	2 753	47 807,8
FS	IP	2 108	160 812,3	656	23 117,6	391	54 669,6	1 061	83 025,2
NSRR	IP	13 998	380 532,2	4 294	80 189,5	5 691	160 281,2	4 013	140 061,5
	GG	53	26 261,6	0	0	2	3 511,4	48	18 856,8

Pozn.: V Centrálním monitorovacím systému není u schválených projektů OP Technická pomoc v rámci finančního monitoringu vyplněna výše finanční podpory plynoucí ze smlouvy. Z tohoto důvodu nedochází k načítání hodnot do tabulek používaných v Měsíční monitorovací zprávě.

Zdroj: MMR, 2009

Příloha 6: Údaje o projektech/GG podle jednotlivých OP/ROP a fondů EU (stav k 7. lednu 2010)

Operační program / Fond	ŘO	Podané projektové žádosti/ GG		Projektové žádosti/GG vyřazené z administrace		Projektové žádosti/GG ve schvalovacím procesu		Projekty/GG schválené k financování		Finančně ukončené projekty/ GG	
		počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
-		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
-		od počátku období		od počátku období		aktuální stav		od počátku období		od počátku období	
OPD	MD	149	163 232,3	23	11 200,9	38	93 690,5	88	58 340,9	9	1 435,8
OP ŽP	MŽP	6 180	140 423,4	1 566	37 855,5	1 997	58 255,2	2 617	44 312,7	297	1 247,7
OP PI	MPO	5 612	60 263,5	1 166	12 271,3	1 860	23 066,9	2 586	24 925,2	5	7,9
OP VaVpl	MŠMT	135	88 056,9	30	15 664,1	101	70 027,1	4	2 365,7	0	0,0
OP VK	MŠMT	2 267	40 866,1	1 026	13 338,7	793	10 750,5	448	16 776,9	0	0,0
OP LZZ	MPSV	447	46 747,2	58	5 075,5	236	7 154,2	152	33 213,0	0	0,0
IOP	MMR	6 250	26 063,6	374	7 657,6	179	7 211,2	5 697	11 194,8	1 697	301,1
OP TP	MMR	71	5 324,8	14	1 566,1	14	1 825,7	43	1 933,0	7	48,8
ROP SZ	RR SZ	605	28 121,7	373	12 968,0	47	4 776,5	185	10 377,1	5	187,2
ROP MS	RR MS	784	17 085,3	253	4 320,4	320	8 165,4	211	4 599,5	1	2,4
ROP JV	RR JV	1 122	27 950,6	511	9 690,9	214	6 389,7	397	11 870,1	59	980,6
ROP SM	RR SM	873	17 650,6	242	4 635,4	213	4 792,7	418	8 222,5	139	1 629,3
ROP SV	RR SV	764	23 650,2	394	11 851,9	34	1 429,0	336	10 372,7	38	784,2
ROP JZ	RR JZ	2 168	40 068,4	1 496	24 352,7	331	8 717,0	341	6 998,6	91	1 234,2
ROP SČ	RR SČ	944	18 800,3	428	8 523,0	273	5 177,0	243	5 100,3	43	877,3
OP PK	HMP	442	8 822,8	298	4 945,3	17	389,1	127	3 488,3	25	844,0
OP PA	HMP	1 953	10 440,7	1 156	6 590,6	619	2 604,8	178	1 245,2	0	0,0
ESF	-	4 667	98 054,0	2 240	25 004,8	1 648	20 509,5	778	51 235,1	0	0,0
ERDF	-	21 532	414 690,1	6 017	133 577,4	3 780	145 252,1	11 735	135 863,9	2 258	7 714,1
FS	-	4 567	250 824,1	1 151	33 925,7	1 858	148 660,8	1 558	68 237,6	158	1 866,6
NSRR	-	30 766	763 568,2	9 408	192 507,9	7 286	314 422,4	14 071	255 336,7	2 416	9 580,7

Zdroj: MMR, 2010

Příloha 7: Údaje o projektech/GG podle jednotlivých OP/ROP a fondů EU (stav k 5. 1. 2011)

Operační program / Fond	ŘO	Podané žádosti		Žádosti vyřazené z administrace		Žádosti ve schvalovacím procesu		Projekty / GG s vydaným Rozhodnutím / podepsanou Smlouvou		Finančně ukončené projekty / GG	
		počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
-		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
-		od počátku období		od počátku období		aktuální stav		od počátku období		od počátku období	
OPD	MD	203	207 727,7	32	11 261,4	53	32 883,1	118	166 159,7	45	19 446,7
OP ŽP	MŽP	9 370	153 036,0	3 719	62 203,7	3 003	66 940,3	2 648	23 892,1	1 073	5 455,2
OP PI	MPO	8 982	96 307,8	1 855	22 041,7	2 300	29 698,6	4 827	44 567,5	1 521	6 551,4
OP LZZ	MPSV	641	52 282,8	123	7 273,2	123	3 637,3	395	41 439,3	0	0,0
OP VaVpl	MŠMT	202	98 151,2	107	44 577,4	52	36 785,8	43	16 788,1	0	0,0
IOP	MMR	7 499	47 960,5	518	13 318,7	568	9 306,8	6 413	24 991,6	4 932	3 892,0
OP VK	MŠMT	4 635	54 698,3	1 524	20 443,2	1 165	11 082,3	1 946	21 638,4	0	0,0
OP TP	MMR	113	6 585,6	22	2 022,8	8	266,7	83	3 557,3	20	506,4
ROP SZ	RR SZ	788	33 618,2	493	15 823,3	61	2 494,9	234	15 161,9	85	4 132,4
ROP MS	RR MS	1 144	27 235,7	471	8 772,6	282	8 907,5	391	9 407,5	125	2 885,5
ROP JV	RR JV	1 183	30 434,4	627	11 199,7	57	4 304,0	499	15 074,8	318	7 506,2
ROP SM	RR SM	1 334	24 979,8	643	10 101,7	255	5 238,4	436	9 295,7	391	7 106,5
ROP SV	RR SV	1 129	35 949,4	570	16 357,7	164	5 347,8	395	13 715,3	215	5 100,0
ROP JZ	RR JZ	2 349	46 710,9	1 655	27 842,9	301	8 820,6	393	9 731,4	259	4 996,8
ROP SČ	RR SČ	1 136	23 878,8	597	10 898,3	120	2 935,4	419	9 608,1	165	3 622,8
OP PK	HMP	633	12 918,5	422	6 077,9	10	359,5	201	5 792,8	48	1 418,0
OP PA	HMP	2 334	12 387,0	1 845	9 521,0	7	47,7	482	2 466,1	15	36,0
ESF	-	7 610	119 368,1	3 492	37 237,4	1 295	14 767,3	2 823	65 543,8	15	36,0
ERDF	-	29 900	554 911,9	9 313	208 941,4	5 165	123 314,3	15 422	219 047,8	8 605	55 288,8
FS	-	6 165	290 582,8	2 418	53 558,5	2 069	90 975,0	1 678	148 695,8	592	17 331,1
NSRR	-	43 675	964 862,8	15 223	299 737,2	8 529	229 056,6	19 923	433 287,5	9 212	72 655,9

Zdroj: MMR, 2011